

ΕΥΡΥΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ.

Ἐκδιδόμενον ἅπαξ τοῦ μηνός.

Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ, 15 Φεβρουαρίου 1870. | ΕΤΟΣ Β'. ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ Γ'.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΖ'ΑΙΜΠΑΡΗΣ.

(Συνέχεια καὶ τέλος).

Ὁ Τζ'αίμπάρης φαίνεται λαμβάνων τὰς ἐμπνεύσεις αὐτοῦ ἀφ' ἑνός μὲν ἀπὸ τῆς θρησκείας καὶ τῆς ἀρετῆς, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀπὸ τῶν ἰδίων παθημάτων καὶ τῆς καλλονῆς τῶν ἐξοχῶν τῆς Κερκύρας. Ὄρη εὐγενῶς ἀπότομα καὶ κατάφυτα μέχρι τῆς υψίστης κορυφῆς μετὰ ποικιλίας ἀπροσδοκῆτου, θελγούσης δ' ὄσον καὶ καταπληττοῦσης διὰ δέχονται πεδιάδας εὐηνέμους καὶ χλοεράς. Ἐδῶ δάση σκοτεινὰ ἐλαίων πυκνοφύλλων, ἐκεῖ φάραγγες ἐν αἷς διασπείρουσι τὰς βαθείας αὐτῶν ῥίζας δένδρα κεκουφωμένα ὑπὸ τῶν ἐτῶν, πέραν ἢ θάλασσα διὰ τῶν φύλ-

λων ἐνιαχοῦ διαβλεπομένη γλαυκῆ, φρίττουσα, μετὰ ῥόχθου συνεχοῦς πλύνουσα τοῦ αἰγιαλοῦ τὰς κρεκάλλας. Νύμφαι — βλέπεις — καταβαίνουσαι μέχρι τοῦ ἀκροθαλασσίου λούουσι τοὺς βραχίονας καὶ ὄμως εἶνε ἐλαῖαι βαπτίζουσαι τοὺς κλώνας ἐντὸς τῶν ὑδάτων. Περιστερὰς νομίζεις ὅτι ἀντικρύξεις λευκὰς μέσῳ τῶν χλοερῶν τοπιῶν ἀναπαυομένας καὶ εἶνε χωρία μετ' εὐπρεπῶν λευκῶν οἰκίσκων, ὧν ἐξέχουσι τὰ ὑψηλὰ τῶν ἀγροτικῶν ἐκεῖ ναίσκων κωδωνοστάσια. Χωρίον ἐπ' ἐκεῖνου τοῦ λόφου, κώμη πέραν, ἄλλη συνοικία ἐδῶ μέσῳ ἀμπελώνων καὶ ἐλαίων καὶ κυπαρίσσω. Ὁ μύρτος ἀνθεὶ πανταχοῦ καταπράσινος, εὐώδης εἶνε τοῦ θύμου καὶ τοῦ φιλοδοῦνου ὀριγάνου τὸ ἄρωμα. Διακρίνεις σπανίαν τινὰ εἰς πέτραν χειμάρρων ῥοδοδάφνην· ἀνὰ πᾶν βῆμα βλέπεις ἐρυθρὰ μόρα ἐπὶ βέτων ἀκανθῶδων εἰς πυκνός, ἀδιαβάτου

πολλαχού, φραγμού: συμπελεγμένον. Εύ-
ρίσκει λόγον πολλήν ὁ χωρικός ἵνα πλέξη
κάνεα κάλλιστα, ὁ ἐρών ἵνα τρίψας τα-
τραχεά φύλλα μὴ λησμονηθῆ ὑπὸ τῆς ἀ-
γαπωμένης κόρης, ὡς λέγει μάλλον ὠραιό-
τερον ἢ ἀληθέστερον ὁ λαός. Καὶ ὅταν δύνῃ
ὁ ἥλιος καὶ εἰς τῆς ταλαίνης ἀντικρυς ἠ-
πείρου τοὺς βουνούς σκορπιζῶνται σκιαὶ
ἀντὶ ἀκτίνων καὶ ὑπὲρ αὐτὴν πλανῶνται
τότε νεφύδρια πολύχρωμα, εἰπέ χρυσό-
χρῶσα, πορφυρᾶ ὡς αἰδήμονος παρθένου
παρειά, καὶ ἡ θάλασσα ῥυτιδωθῆ ὑπὸ τῆς
ἐσπερίας αὔρας, ὅταν ἔπειτα τὴν νύκτα
ὡσεὶ στεφανώματα φώτων, ἀνθρωπίνης κατ-
οικίας τεκμήρια, λάμψωσι κατ' ἀποστά-
σεις μέσῳ τοῦ ἐφηπλωμένου νυκτίου σκό-
τους, εἶνε ἀδύνατον νὰ μὴ συγκινηθῆ καὶ
ἡ κοινοτάτη τῶν ψυχῶν, νὰ μὴ λάβῃ πετε-
ρὰ καὶ ὁ πεζότατα βαινῶν τῶν νόων ἐκ
τῆς ἀλληλουχίας ἐκείνης τῶν παρουσιαζο-
μένων μεγαλοπρεπῶν θεαμάτων. Ἐμακρη-
γορήσαμεν ἴσως περὶ τῆς καλλονῆς τῶν
Κερκυραϊκῶν ἐξοχῶν ὄντος τοῦ λόγου, ἀλ-
λὰ τί πταίομεν ἡμεῖς ὅταν μετὰ πασῶν
τῶν γλωσσῶν καὶ ἡ Ἑλληνὶς ἐνέχει ἐπίθε-
τα ἀπλᾶ, λέξεις αἰτινες δὲν ἐκφράζουσι τὸ
πραγμάτων ὅσα παριστῶσιν; Ὅταν ἀ-
κούης ὠραιός, μήτηρ, ἔρις, ἐπιστήμη, πα-
τρὶς, ἀντιλαμβάνουσαι ἤχους ἐλαχίστους,
ἐννοεῖς ὀλίγα καὶ ὅμως αἱ λέξεις αὗται ση-
μαίνουσι μεγάλα, δύνανται ν' ἀναπτυχθῶ-
σιν ἀπείρως, διότι ἐγκλείουσι τὴν ἀναπτέ-
ρωσιν, ἂν οὐχὶ τὴν εὐδαιμονίαν.

Ἰπὸ τοιοῦτων λοιπῶν ἀρχῶν καὶ ἐμ-
πνεύσεων κινούμενος ὁ Τζιλιμπάρης ἐνέχει
ῥώμην ἠθικὴν, αἰσθάνεται ὅτι ἀνέλαθεν
ἀγῶνα μέγαν, ἐπιχειρῶν νὰ διδάξῃ καὶ
διορθώσῃ τὸν πλησίον καὶ οὐδενός φειδό-
μενος κατηγορεῖ τοὺς κακὰ πράττοντας.
Μάτην οὗτοι ἐξανίστανται κατ' αὐτοῦ ἐ-
κείνος ἀδιαφορῶν λέγει·
Οὔτε φοβέριαι σκιάζομαι, οὔτε ἀπειλαῖς φο-
καστίγῃ μῆτε φυλακαῖς ποσῶς δὲν τὰ προοῦμαι.
Οὔτε αὐτὸς ὁ θάνατος δὲν θέλει μὲ φοβίσει
ἔχ τὴν ὀρθὴν πίστιν ἡμῶν ποτὲ νὰ μὲ χωρίσῃ.
Συμβουλεῖ τὴν ἐλεημοσύνην διότι
Ὅποιος εἰς τοὺς πένηταις ἐλεημοσύνη κάνει
σὴν ἀπαλάμην τοῦ κριτοῦ βέβαια τήνε βάνει.

Γράφει κατὰ τοῦ φθόνου, τῆς ἀρπαγῆς,
τῆς ὑπερηφανίας, τὴν ὁποίαν
τὰ μάτια δὲν τὴν βλέπουσε ἐκείνου ποῦ τὴν ἔχει·
Ἰστὰ φρύδια ἀποπανωθὶ ἐκεῖ κρυμμένη στέκει,
καὶ δι' αὐτὸ δὲν εἰμπορεῖ νὰ τήνε ταπεινώσῃ
ὅτι τοῦ ἐπῆρε τὴν τιμὴν, τοῦ πῆρε καὶ τὴν γνώσιν.
Ἐπειτα δεικνύει τὰ κακὰ τῆς κλοπῆς καὶ
συμβουλεῖ τοὺς γονεῖς ν' ἀποτρέπωσι τὰ
τέκνα αὐτῶν ἐκ τῆς τρυφερᾶς ἡλικίας ἀπὸ
τοῦ ἐγκλήματος τούτου. Καὶ ἐνταῦθα κατα-
φαίνεται ὑπὸ τὸν ἠθικολόγον καὶ τὸν ποιη-
τὴν ὁ χωρικός διηγούμενος τὰς ἐν τοῖς
χωροῖς συνήθως συμβαινούσας κλοπὰς.
Ὅποιος ἐσυνείθισε ἀπὸ μικρὸς νὰ κλέψῃ
ὁ θεός τοὺς γονεῖς του πολὺ θὰ τοὺς παιδέψῃ.
Ὅταν αὐτὸς ἀρχίησεν νὰ κλέπτῃ τὸν ἄγνωστον,
μὰ δὲν τὸν ἐμαλώσανε, μήτε τὸν φοβέρισαν.
Τὴν μίαν ἔπερνε ταῦτό, τὴν ἄλλην τὴν κόττα,
μὰ δὲν τὸν ἐφοβέρισαν νὰ μὴν ἐμβῇ, ἴσῃν πόρτα·
μάλιστα τὰ ἐδέχονταν καὶ ἔτρωγαν ἀνάτα
ὥστε ποῦ οἱ γονεῖς του τέλειον τὸν ἐκάμα.
Μὰ ὅταν τὸν ἐπέρανεν καὶ τὸν ἐβουρδουλίζαν
ἐτότες οἱ γονεῖς του ἐκλαίγαν καὶ ἠολύζαν.
Ἐποῦλησαν τὸ πρᾶγμά τους νὰ τὸν ἐλευθερώσουν·
ἐὰν ἐπῆρε τέσσαρα, τετράδιπλα θὰ δώσουν.
Ἐβγήκε ἀπὸ τὰ δεσμὰ, μὰ γνῶσιν δὲν λαμβάνει
πάλιν τὴν πρώτην τέχνην του ἀκολουθεῖν νὰ κἀνῃ,
καὶ πάλιν τόνε πιδνουνε καὶ τόνε φυλακόνουν·
πολλὰ κακὰ τοὺς ἀμελεῖς, κακοὺς γονεῖς πλα-
κόνουν;
Ἄθλιε, τί ἐκέρδησες παρὰ ἄντροπὴν καὶ αἰσχύνῃ;
Κ' οἱ πλέον δυστυχέστατοι μὲ σὲ γελοῦν καὶ κεί-
νοι.
Σὺ εἶσαι νέος δυνατός, γιατί δὲν θὰ δουλέψῃς
μόνε νὰ πᾶς νὰ περπατῆς ταῖς νύχταις γιὰ νὰ
κλέψῃς.
Νὰ περπατῆς μὲ τὰ νερὰ, ταῖς νύχταις, μὲ
σκοτάδι,
ποῦ ἀρισκάρεις (1) τὴν ζωὴν νὰ πάγῃ εἰς τὸν ἄδη.
Οὐχὶ σπανίως ὁ Κερκυραῖος ποιητὴς με-
ταχειρίζεται παρομοιώσεις αἰτινες εἶνε ἀρ-
κετὰ ἐπιτυχεῖς, μεστὰ δ' ἀφελείας καὶ
χάριτος.
Ὅταν παριστᾷ τὴν εὐσπλαγγνίαν τοῦ
Θεοῦ συγχωρῶντος τὰς ἀμαρτίας τοῖς μετα-
νοοῦσιν ἐπιφέρει τὴν ἐπομένην ἐκ τοῦ οἰκο-
γενειακοῦ βίου παρομοίωσιν.
Ὁ πατὴρ τὸ ἔσλο παῖρνε
τὸν μικρὸν υἱὸν του δαῖρνε·
ἀρχινᾷ νὰ κλαθμυρίζῃ,
μὰ ἔς αὐτὸν πάλιν γυρίζει.
Τοῦ ζητᾷ ψωμί νὰ φάγῃ,
μὰ εἰς ἄλλον δὲν ὑπάγει.

(1) Arrischiare = διακινδυνεύειν.

Ὁ πατὴρ πάλιν τοῦ δίνει
καὶ νὰ τρώῃ καὶ νὰ πίνῃ.
Ἄλλαχού λέγει περὶ τῆς ταχύτητος τοῦ
χρόνου ὅτι
τί οἱ χρόνοι ἀπερνοῦνε ἄν τὸ βροχερὸν νερὸ.
Εἰς ἄλλο μέρος παραβάλλει ἐκείνον
ὅστις πεπαιδευμένος ὢν δὲν τηρεῖ τὸν θεῖον
νόμον πρὸς τὸν ἀσπάλακα, λέγων οὕτω
Ἐὰν ἦται ἐπιστήμων καὶ τὸν νόμον δὲν κρατεῖς
ἄν ὁ χάμουργας (1) ὁμοίως εἰς τὸ σκότος περ-
πατεῖς.
ποῦ ἐκεῖνος ὄλο σκάπτει, τί φοβεῖται μὴ δεῖχῃ,
ὅτι φῶς δεμπορᾷ βλέπει καὶ γυρεύει νὰ κρυπῃ,
Ὁὕτως εἶν' καὶ ὁ σπουδαῖος δὲν νόμον δὲν κρα-
τεῖ.
ὡς τὸν χάμουργα δουλεύει καὶ ἴσῃν τὸ σκότος περ-
πατεῖ.
Ἄλλαχού λέγων ὅτι ἡ φιλοσοφία δὲν
πρέπει νὰ συμβαδίζῃ μετὰ τῆς κενοδοξίας
ἐπιλέγει·
Ὅλα τὰ ὄρατα ἄθη, ὅλα τὰ μυριστικά
τριαντάφυλλα καὶ ῥόδα τὰ εὐωδιστικά
τὰ κρατούνε εἰς τὰ βάζα μὲ τὰ κρύα τὰ νερὰ
μὰ δὲν πᾶνε νὰ τὰ βάλουν ἴσῃν κανάτια βρωμερά.
Γραφικός δὲ γίνεται ὁ Τζιλιμπάρης
πολλάκις, ὡς δύναται τις καὶ ἐκ τῶν ἡδῶν
παρατεθειμένων χωρίων νὰ συμπεράνη; ἄ-
τινα ἡδυνάμεθα ἔτι νὰ πολλαπλασιάσωμεν
ἂν δὲν ἐθηρεύομεν τὴν συντομίαν.
Ἰψύονται δὲ οὐχὶ σπανίως, ὅταν μάλιστα
πρόκηται περὶ ἠθικῶν τιμῶν ἀρχῶν. Ἰδοὺ
πῶς παριστᾷ τὴν δύναμιν τῆς εὐχῆς τῶν
γονέων ἐν τινι τῶν ποιημάτων.
Τί τῶν γονέων ἡ εὐχὴ ἔχει μεγάλην χάρι·
καλότυχος ὁ ἄνθρωπος ὅπου καλὰ τὴν πάρη.
Τὸν κατασταίνει εὐτυχῆ καὶ ἴσῃν τιμὴν με-
γάλην.
τόσο ἴσῃν τούτῃ τῇ ζωῇ ὅσον καὶ εἰς τὴν ἄλλη,
ἀλλ' ὄχι πλοῦτον μιστῶν χρυσέων νομισμάτων,
πλοῦτον ἀειποτεσιῶν καὶ ἄρεσιν πταισμάτων.
Καὶ ὅσοι πάλιν πᾶρουνε κατᾶραν γεννητόρων
οὐκ κατασταίνει ἀτιμούς, πένηταις πενητόρων,
τί ἡ κατᾶρα τοὺς αὐτῆ ὅσο καὶ ἡ εὐχὴ τοὺς
ἐνόησιν μὲ τοῦ θεοῦ, δὲν εἶνε μοναχὴ το σ.
Ἐπ' ἴσης ζωηρῶς παριστᾷ τὴν ἰδέαν ὅ-
τι ἡ ψυχὴ εἶνε ἡ διδούσα τὴν ζωὴν εἰς τὸ
σῶμα, ὅπερ συνεχῶς ἐκκλησιαστικῆ ἀδείᾳ
καλεῖ μεμολυσμένον.

(1) Χάμουργας (χαμόργας) = ἀσπάλαξ.

Ὅταν χωριστῆς, ψυχὴ μου, ἀπὸ τοῦτο τὸ κορμὶ
ἀνοστήσει, ἀφορμίζει, δυσσοδεῖ καὶ βρωμεῖ.
Ποῦ ἡ ὄψις, ποῦ τὰ κάλλη, ποῦ τὴ μὴ, ποῦ
ἰεμορφία;
Πάντα κόνης, πάντα τέφρα, γῆ, σποδὸς καὶ
σαπριά·
Ἐν δὲ τῶν καλλίστων τοῦ Τζιλιμπάρη
ποιημάτων ἐκτὸς τοῦ ἀνωτέρου θρήνου περὶ
συγγενῶν καὶ φίλων εἶνε τὸ συντεθὲν ἐπὶ
τῇ χειροτονίᾳ τοῦ μητροπολίτου Κερκύρας
Χρυσάνθου, ἐφ' οὗ ὁ ποιητὴς, θέλων νὰ
παιξῇ διὰ τῆς ἐπὶ ταῦτο συναγωγῆς λέ-
ξων ὁμοφθόγγων, ἐπέγραψε τὸ ἐξῆς δι-
τιχον·
Χριστὸς πιστὸν Χριστιανὸν χάριν χαρᾶς χαρίζει,
Χρυσοῦν Χρυσάνθου στέφανον ἐξ οὐρανοῦ κομίζει.
Ἐχει δὲ τὸ ποίημα ὡς ἐξῆς ἐν ἀρχῇ.
Σήμερον οἱ ὀρθόδοξοι ἐν Κερκυραίων πάλει
ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδιὰ λαμπροφροῦσιν ὄλοι·
σήμερον ἡ μητρόπολις τὸν θρόνον ἐτοιμάζει,
τὸν ἄξιον ποιμέαν τῆς λαμπρῶς ἀναβιβάζει·
σήμερον τρεῖς ἀρχιερεῖς κάουιν τὸν ἱεράρχην
μὲ εὐλογίαν ἔγγραφον ἀπὸ τὸν Πατριάρχην.
Τὰ ἱερὰ τὰ ἄμφια τὰ χρυσοκεκτημένα
ὡς νύμφη κατακόσμητον στολλίζου, τὸν ποιμένα
μὲ τοὺς βασιδικούς ψαλμοὺς καὶ μὲ τὴν θεῖαν
χάρι
τοῦ παναγίου πνεύματος τοῦ βίνου τὸ στιχάρι
καὶ τὸ ὑποτραχίλιον, στολὴν γὰρ τὴν ἁγίαν,
ἵνα λαμβάνῃ ὁ λαὸς τὴν θεῖαν εὐλογίαν.
Τὸν σάκκον περιβάλλεται νὰ νεκρωθῶν τὰ πάθη,
τὰ σαρκικά καὶ κοσμικά νὰ θάψῃ εἰς τὰ βᾶθη.
Τὸ ἱερὸν ἐγκόλπιον ἴσῃν στήθῳ του κρεμάται,
ὡς τοῦ Χριστοῦ ζωταεῖκῶν τοιοῦτος νὰ τιμᾶται.
Τὸ ἅγιον ὀμοφθόρον βασιτάζει εἰς τοὺς ὄμους,
τὴν ἐκκλησίαν νὰ τηρῇ κατὰ τοὺς θεῖους νόμους.
Σήμερον τόνε στέφανον καθάπερ βασιλέα·
εἰς τὴν τιμίαν κεφαλὴν τὴν περικεφαλαία,
τὴν ῥάβδον τὴν ποιμαντικὴν βασιτάζει εἰς τὴν
χεῖρα
εἰς τῶν προβάτων τὴν αὐλὴν νὰ ῥοαίνῃ ἐχ τὴν
θόρα,
καὶ παρευθὺς τὰ πρόβατα ποῦ τὴν φωνὴν ἀκοῦσι
ὀμπρὸς αὐτῶν πορεύεται καὶ τὸν ἀκολουθοῦσι.
Ῥομφαία ἐπὶ τῶν μηρῶν ὡς δυνατὸς βασιτάζει
νὰ στέκομε ἀσάλευτοι εἰς ὅτι μᾶς προστάζει.
Ἡμέρα πανηγύρεως, χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης·
χειροτονία γίνεται τῆς ἀρχιερωσύνης.
Ὅσοι ἴσῃν τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν πιστεύοντας θαρρεῖτε
σὴν ἐκκλησίαν σήμερον ἔλατε νὰ χαρῆτε,
νὰ ἰδῆτε τὴν παρατάξιν, νὰ ἰδῆτε εὐταξίαν,
τῶν τέσσαρων ἱεραρχῶν τὴν δόξαν καὶ ἄξιν,
πῶς στέκουσιν εἰς τὸ ἱερὸν μὲ τήσῃν παρρησίαν
ποῦ ἔχτελοῦσι τὴν φριχτὴν ἀνείμαχτον θυσίαν.
Ἐλάτε οἱ ὀρθόδοξοι τοῦ ἱεράρχου φίλοι
ποῦ στέκει ὡσπερ ἄγγελος εἰς τὴν ὠραία πόλην

συμβουλεύει τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις ν' ἀπέχων ἀπὸ τοῦ κακοῦ καὶ νὰ πορεύωνται τὸν δρόμον τῆς ἀρετῆς, τῆς πολυμύχθου γένει βροτείῳ κατὰ τὸν Σταγειρίτην φιλόσοφον:

Τοιοῦτος ὁ Δημήτριος Τζιλιμπάρης καὶ τὰ στιχογραφήματα αὐτοῦ. Ὅταν τὰ βρέφῃ ἦνε νήπια ἔτι, παρακολουθοῦσι τότε μετὰ στοργῆς οἱ ἀγαπῶντες αὐτὰ καὶ τὸ λεπτότατον τῶν χειλέων μειδίημα καὶ τὴν ἐλαχίστην τῶν λεπτοφυῶν χειρῶν κίνησιν καὶ τὸν ἐλαφρότατον τῶν ὀφθαλμῶν παιγνιδισμόν. Ὅμοιον τι πρέπει νὰ συμβαίη καὶ περὶ τὴν νεαράν ἡμῶν ποίησιν. Πρέπει νὰ συλλέγηται μετὰ προσοχῆς καὶ τὸ ὀλιγοσπώτατον ποιημάτων καὶ ἡ ἀσημαντοτάτη περὶ ποιητοῦ τινος πληροφορία καὶ μέτριος ἀν' τύχῃ ὢν. Διὰ τοῦτο νομιζομεν ὅτι ἦτο δίκαιον, διασώζοντας ἀπὸ τῆς λήθης τὸν Τζιλιμπάρην, ν' ἀποδώσωμεν οὕτως εἰς μὲν τὴν Ἑλληνίδα ποίησιν ἓνα τῶν ἱεροφαντῶν αὐτῆς, εἰς δὲ τὴν Κέρκυραν ἐν τῶν καλῶν αὐτῆς τέκνων.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ Π. ΛΑΜΠΡΟΣ.

Η ΠΡΟ ΤΟΥ ΚΟΛΟΜΒΟΥ ΑΜΕΡΙΚΗ.

Ἐν ᾧ ἡ πρωτεύουσα τοῦ κερκημακότου Βυζαντινοῦ βασιλείου ἐπιπτεν εἰς χεῖρας τῶν ἐξ Ἀσίας ἐπελθουσῶν ὀρδῶν τῶν Τούρκων, ἐν τῇ δύσει ὑπέφωσκεν ἡ ἡμέρα τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ, τὸν ὅποιον παρεσκεύασαν δύο ἄνδρες, οἵτινες σωτῆρες καὶ ἀναμορφωταί τῆς ἀνθρωπότητος δικαίως πρέπει νὰ καλῶνται, Χριστόφορος ὁ Κολόμβος καὶ ὁ Γουτεμβέργιος. Ὁ μὲν δούς εἰς τ' ἀνθρώπινον πνεῦμα τὴν ἐλευθερίαν, ἥ; μέχρι τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ ὅλοσχερῶς δὲν ἀπελάμβανε, καὶ καταρθώας ὅπως τὰ προϊόντα αὐτοῦ ἀπαλλασσόμενα τοῦ στενοῦ κύκλου, ἐν ᾧ περιωρίζοντο πρότερον ἐξαπλῶνται πανταχόσε καὶ ἀπαθανατίζονται, ἐκεῖνος δὲ, ἀποκαλύπτων εἰς τὴν ἐκθαμβὸν ἀνθρωπό-

τητα νέους κόσμους καὶ νέας ἀρχὰς καὶ νόμους διὰ τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ ταύτης καθερῶν, προεχάραξαν τὴν ὁδόν, ἐφ' ἧς μετὰ ταῦτα ἐβάδισαν ὁ Γαλιλαῖος, ὁ Νεύτων καὶ τόσοι ἄλλοι ἀνακαινισταὶ καὶ εὐεργέται τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἡ ἀνακάλυψις ὀλοκλήρων κόσμων, ἀγνωστούμενων ἕως τότε ἐξέπληξεν, ὡς εἰκός, πάντας καὶ ἐκίνησε τὴν γενικὴν περιέργειαν· ὅθεν πολλοὶ ἠσχολήθησαν εἰς τὴν διαφώτισιν τῆς ἀρχαιοτέρας ἱστορίας τῆς Ἀμερικῆς, καὶ ἐπραγματεύθησαν τὸ ζήτημα, ἀν καὶ πρὸ τοῦ Κολόμβου ἡ ἡπειρος αὕτη ἦν γνωστή. Ἐπιχειροῦντες νὰ εἰπωμέν τινα διὰ βραχέων περὶ τούτων, θέλομεν συγκεφαλαιώσῃ, ὅσον δυνάμεθα, τὰς ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων αὐτῶν ἐρεύνας διαφόρων σοφῶν, νομιζόντες ὅτι ἡ εἰς τὰ σκότη λαυθάνουσα ἱστορία ἀγνώστων λαῶν, ἀν μὴ τὸ ὠφέλιμον, ἔχει ὅμως τι τὸ ἐπαγωγόν.

Ὅτε ὁ Κολόμβος ἐπαρρησιάζετο πρὸ τῆς ἐν Σαλαμάγκῃ συνόδου τῶν σοφῶν τῆς Ἰσπανίας, ὅπως ἀναπτύξῃ τὸ μεγαλοεργὸν αὐτοῦ σχέδιον, εὗρεν, ὡς ἦτον ἐπόμενον ἀφθόνοος κατηγοροῦς καὶ οὐχὶ ὀλίγου τοῦς κατειρωνομένου καὶ καταγελῶντας αὐτοῦ. Συνειθίσαντες οὗτοι ὅπως τὴν βίβλον ὡς ἐγκυκλοπαιδικὸν λεξικὸν θεωρῶσιν ἀπέκρουσαν μετ' ἀγανακτήσεως τὰς θεωρίας τοῦ Κολόμβου, αἵτινες ἄρδην ἀνέτρεπον τὰς βάσεις τῆς ἐβραϊκῆς ἐπιστήμης. Αἱ θεωρίαι αὗται, στρογγύλην τὴν γῆν ὑποθέτουσαι, δὲν ἠδύναντο ἢ νὰ καταδικασθῶσιν ὡς βλάσφημοι, καθ' ὅ φανερῶς πρὸς τὴν βίβλον ἀντιφάσκουσαι, ἐν ἧ αὐτὸς ὁ θεὸς λέγει ὅτι ὑπάρχουσι κρῖκοι, ἀφ' ὧν ἐξαρτᾶται ἡ γῆ, καὶ σπαρτία δι' ὧν δεδεταί, καὶ λίθοι ἀκρογωνιαῖοι, ἐφ' ὧν στηρίζεται (1). Ἐπειτα αἱ περὶ ἀντιποδῶν καὶ ἀντοίκων δοξασίαι, αἵτινες ἦσαν συνέπεια τῆς παραδο-

(1) Ἰωβ ΔΗ. 4 κεφ.—«Ποῦ ἦτο ὅτε ἐθεμελίωσα τὴν γῆν; ἀνάγγειλόν μοι εἰ ἐπίστασαι αὐνεσιν. Τίς ἔθετο τὰ μέτρα αὐτῆς, εἰ οἶδας; ἢ τίς ὁ ἐπαγωγὸν σπαρτίον ἐπ' αὐτῆς; Ἐπὶ τίνος δὲ οἱ κρῖκοι αὐτῆς πεπήγασι; Τίς δὲ ἐστὶν ὁ βαλὼν λίθον γωνιαῖον ἐπ' αὐτῆς;» Λεχθήτω δ' ἐν παρόδῳ ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ κεφαλαίῳ ἀποφαίνεται ὁ θεὸς ὅτι εἰς πύλας διὰ κλειδῶν τὴν θά-

χῆς τοῦ συστήματος τοῦ Κολόμβου, καὶ πρότερον ὑπάρχουσαι, ἀντὶ ὑπερασπιστῶν εὗρον ἀμειλίκτους κατηγοροῦς ἀπὸ τοῦ ἀγίου Αὐγουστίνου, τοῦ Δακταντίου, τοῦ Ἀρνοβίου, μέχρι τοῦ Νικηφόρου Γρηγορᾶ (1) καὶ τῶν κριτῶν τοῦ Κολόμβου. Οἱ τελευταῖοι οὗτοι ἀντὶ τὴν ἐπιστήμην ὡς βλάσανον τῆς γραφῆς νὰ λαμβάνωσιν, ἐθεώρουν πᾶσαν ἐπιστημονικὴν ἀλήθειαν, πᾶν ἀξίωμα, μὴ συμφωνοῦν τῇ βίβλῳ ἢ τοῖς εἰς αὐτὴν σχολίοις τῶν πατέρων, ὡς ἀσεβῆς καὶ βλάσφημον.

Ὁ Κολόμβος, βλέπων ὅτι δὲν ἠλύνατο νὰ ὑπερβῇ ἄλλως τὰ κωλύματα, αἵτινα ὁ φανατισμὸς καὶ ἡ ἀμάθεια τῷ παρενέβαλον, κατέφυγεν, ἀντὶ πάσης ἄλλης ἐπιστημονικῆς συζητήσεως εἰς τὰ ὄπλα, αἵτινα κατ' αὐτοῦ μετεχειρίζοντο, ἐξήγαγε δῆλον ὅτι βεβιασμένας τινὰς ἐννοίας ἐκ τῆς γραφῆς πρὸς ὑποστήριξιν τῶν λόγων του, καὶ τοῦτο ὑπέρξεν ἐν τῶν οὐσιωδεστέρων αἰτιῶν πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ του. Ἐπειδὴ πολλαχῶς τῆς Βίβλου (2) καὶ πρὸ πάντων παρ' Ἡσαΐα ἀναφέρονται νῆσοι Θαρσεῖς καὶ Ὁφὲρ καὶ ἄλλαι μεμακρυσμένοι χῶραι, ὁ Κολόμβος ἐκ τούτου συνεπέρανεν ὅτι καὶ ὁ Ἡσαΐας, καὶ κατὰ συνέπειαν οἱ Ἑβραῖοι, ἐγίνωσκον τὰς χῶρας, αἵ τινες αὐτὸς ὑπεδείκνυε.

Μετὰ τὸν Κολόμβον καὶ τὴν τῆς Ἀμερικῆς ἀνακάλυψιν πολλοὶ Θεολόγοι προσπαθοῦντες νὰ λύσωσι τὸ περὶ τούτου ζήτημα, τοῦτο τὸ τοῦ Κολόμβου ἐπιχείρημα ἐπανελάμβανον, καὶ τὴν Ἀμερικὴν ἐδείκνυον ὡς ὑπονοουμένην ἐν ταῖς Θαρσεῖς καὶ Ὁφείρ νήσοις (3).

λασαν κατέκλεισε, προσέτι ἐρωτᾶ ποῦ εἶναι ἡ τοῦ φωτός, ποῦ ἡ τοῦ σκότους καὶ τῆς χιόνος ἀποθήκη, τίς ὁ τῆς βροχῆς πατήρ, τίς ὁ τῆς πάχνης, τῆς δρόσου καὶ τοῦ χρυστάλλου, καὶ πλείστας ἄλλας παραπλησίας ἐρωτήσεις.

(1) Νικηφ. Γρηγορ. Τομ. Α. σ. 12 Bonn. 4—σ. 6 c. Paris.

(2) Ἡσαΐας ΚΓ. 1. 6. 14—Ξ. 8—12. Ξς. 18 κς.—Ἰεζεκὴλ ΚΖ. 12. 25. Βασιλ. Γ. κβ. 49. Παρλαπ. Β. κ'. 36. 37.

(3) Beroaldi, Chronicum scriptorum sacrorum auctoritate constitutum p. 234—Acosta, de natura novi orbis. p. 36—Grotii, Opera omnia Theologiae I. p. 149.

Ἄλλ' αἱ τῶν Θεολόγων ὑποθέσεις δὲν νύχαριστήσαν πάντας, δι' ὃ πολλοὶ λόγοι προσεπάθησαν ὅπως παρὰ τοῖς ἀρχαίοις συγγραφεῦσιν ἀνακαλύψωσιν ἔγχοις τι δυνάμενον νὰ τοῦς ὀδηγήσῃ εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι καὶ παρ' ἀρχαίοις δὲν ἦτον ἄγνωστος ἡ μεγάλη αὕτη ἡπειρος, καὶ ὡς τοιαῦτα εὗρον τὴν ὑπὸ πολλῶν ἀρχαίων συγγραφέων καὶ κατ' ἐξοχὴν ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος μνημονουμένην Ἀτλαντίδα νῆσον, καὶ τὰς μυθολογικὰς τῶν Μακάρων, τῶν Ἑσπερίδων καὶ τῶν Γοργόνων νήσους.

Ὁ Πλάτων (1) ἀναφέρει ὅτι ἡ νῆσος αὕτη ἦν ἴση ἢ μεγαλειτέρα τῆς Ἀιθῆς καὶ τῆς Ἀσίας, καταβυθισθεῖσα δ' ἔπειτα ἦν δυσανάπορος πηλὸς, πρὸς δὲ ὅτι πλησίον τῆς Ἀιθῆς ἔκειτο. Ἐν ἰδιαιτέρῳ δὲ διαλόγῳ, τῷ Κριτία, Ἀτλαντικῶ προσεπιγραφόμενῳ, ἐκθέτει τὴν ἱστορίαν αὐτῆς, ὡς ὁ Σολων τὴν ἤκουσε παρ' Αἰγυπτίων ἱερέων. Τὸ διήγημα τοῦτο τοῦ Πλάτωνος, ὅπερ φαίνεται ὑποκρύπτει ἀρχαιοτάτην καὶ λησμονημένην παράδοσιν, τινὲς τῶν ἀρχαίων παρεδέχοντο, ἀληθῆ καὶ οὐδόλωι πρὸς τοὺς φυσικοὺς νόμους ἀντικείμενα τὰ κατὰ τὴν κατάδυσιν τῆς Ἀτλαντίδος θεωροῦντες (2), ἄλλοι δ' ὡς μυθώδη παντάπασιν ἀπέκρουον.

Τὴν νῆσον ταύτην πλείστοι τῶν νεωτέρων ἐθεώρησαν, ὡς προείπομεν, ὡς τὴν Ἀμερικὴν (3), καὶ εἰς τοὺς κατὰ τὴν παρελθούσαν ἐκατονταετηρίδα χαρασσομένους ἄτλαντας τοῦ ἀρχαίου κόσμου ἡ νῆσος Ἀτλαντὶς κατελάμβανε τὴν θέσιν τῆς Ἀμερικῆς, αἱ τῶν Γοργόνων νῆσοι τὴν τῶν νήσων τοῦ Πρασίνου Ἀκρωτηρίου, καὶ αἱ τῶν Ἑσπερίδων ἐτίθεντο εἰς τὴν θέσιν τῶν νῦν νήσων τῶν Καραίβων (4). Ὁ Gosselin (5) τέλος ὑποθέτει ὅτι νῆσος Ἀτλαντὶς εἶναι τις τῶν Καναρίων νήσων, ἡ Φορταβεντούρα ἢ Λανσερότη, τὸ αὐτὸ δὲ νομίζει

(1) Πλάτ. Κριτ. σ. 109 α. Τιμ. σ. 24. ε.

(2) Ποσειδώνιος παρὰ Στράβωνι Β. σ. 102.—Φίλων περὶ φθορᾶς κόσμου.

(3) Malte-Brun, Géographie universelle 1836. I. p. 88 et suiv.

(4) Voltaire, Essai sur les mœurs et l'esprit des nations I. k. 35.

(5) Gosselin, Recherches sur la Géographie des anciens I. p. 145. 163.

καὶ περὶ τῶν Ἑσπερίδων νήσων, τῶν τῶν Μακάρων καὶ τῶν Γοργόνων. Ἐκ τούτων ἐξαιρούμεν τοὺς Σουηδοὺς Olaus Budbeck καὶ Bailly, δοξάζοντας ὅτι αἱ νῆσοι αὗται μετὰ τῆς Ἀτλαντίδος ἔκειντο πρὸς ἄρκτον ἐν τῇ πατρίδι τῶν Σουηδῶν, λησμονώντας δὲ ὅτι ἐκεῖ τότε πρέπει καὶ τὰς Ἡρακλείους στήλας νὰ μετακομίσωμεν (1). Δὲν κρίνομεν δὲ περιττὸν νὰ μνημονεύσωμεν καὶ τὴν τοῦ Bartoly (2) γνώμην, νομίζοντος ὅτι ἡ νῆσος Ἀτλαντίς εἶναι ἄλληγορία τῶν Ἀθηνῶν, αἱ δὲ μάχαι καὶ ἡ καταστροφή τῶν Ἀτλάντων ὅτι ἀναφέρονται εἰς τοὺς Μηδικούς πολέμους καὶ τὴν ἐν Συρακούσαις καταστροφὴν.

Αἱ Διοδώρου τοῦ Σικελιώτου καὶ Ἀριστοτέλους περὶ τινος νήσου διηγήσεις, μνημονεύμεναι ἐν παρόδῳ ὑπὸ τῶν νεωτέρων γεωγράφων, δεόν νὰ ληφθῶσιν ὑπὸ σπουδαιοτέραν ἐποψίν, διότι ἐπιβεβαιῶνται, ὡς νομίζω, ὑπὸ τῶν κατὰ τὸ 1863 ἐν Καναδᾷ εὐρεθέντων ἀρχαιολογικῶν ἀντικειμένων Φοινικικῆς τέχνης. Κατὰ τὸν Διοδώρον (3) νῆσός τις μεγάλη, κειμένη δυτικῶς τῆς Ἀφρικῆς πολλῶν ἡμερῶν πλοῦν, ἀνεύρετος κατὰ τοὺς παλαιούς χρόνους διὰ τὸν ἀπὸ τῆς ὅλης οἰκουμένης ἐκτοπισμὸν, ἀνεκαλύφθη ὕστερον ὑπὸ τῶν Φοινίκων διὰ τὴν ἐξῆς αἰτίαν. Θαλασσοκρατοῦντες οἱ Φοίνικες ἐκ παλαιῶν χρόνων, ἀπεφάσισαν νὰ ἐπιχειρήσωσι μακρυνούς πλοῦς, εἰδότες ὅτι ἡ ναυτιλία πηγὴ πλοῦτος παρ' αὐτοῖς ἐγένετο. Καὶ δὴ πολλὰς ἀποικίας εἰς Διούνην ἐπεμψαν, καὶ μέχρι τῶν Ἡρακλείων σιτηλῶν προχωρήσαντες, πόλιν ἐκεῖ, τὰ Γάδειρα, ἔκτισαν. Ἐπιχειρήσαντες δὲ νὰ ἐξερευνήσωσι καὶ τὰ πέραν τοῦ Ὠκεανοῦ, ἐπλευσαν, καὶ μετὰ πολλῶν ἡμερῶν τρικυμίαν, ἐξωθήθησαν πρὸς τὴν νῆσον ταύτην ἧς τινος ἰδόντες τὸ εὐφορον καὶ γόνιμον, ἀπεφίσησαν νὰ ἐγκατοικήσωσιν ἐν αὐτῇ, γνωστοποιήσαντες τὴν ἀνακάλυψιν ταύτην

(1) Memoires de l'Académie des Inscript, et des belles-lettres V. p. 49.—Encyclopédie Methodique.Géographie ancienne, 1787. I. p. 258 et suiv.

(2) Bartoly, Reflexions sur le progrès des sciences etc. p. 39.

(3) Διοδ. Σικελ. Δ' 19, 20.

καὶ εἰς τοὺς ἄλλους. Καὶ ποτε τῶν Τυρρήνων θαλασσοκρατούντων καὶ σκεπτομένων νὰ πέμψωσιν ἐκεῖ ἀποικίαν, ἐκώλυσαν αὐτοὺς οἱ Καρχηδόνιοι, οἵτινες ἐφοβήθησαν, μὴ μαθόντες τὴν τῆς νήσου ταύτης φυσικὴν καλλονὴν ἀπάρῳσι πανοικεῖ εἰς αὐτὴν, καὶ ἔρημον τὴν Καρχηδόνα καταλίπωσιν. Ἡ ὑπὸ τοῦ Διοδώρου γενομένη περιγραφή τῆς νήσου ταύτης, ἦν τινα παραθέτομεν ἐνταῦθα, ἂν καὶ κατὰ πολλὰ συμφωνεῖ πρὸς τὴν φυσικὴν τῆς Ἀμερικῆς καλλονὴν, ἔχει ὅμως ὑπερβολὰς τινὰς, τὰς ὁποίας φυσικῶ τῷ λόγῳ ἐμποιεῖ τὸ γόητρον ἀγνώστων χωρῶν.

ἔχει δὲ χώραν καρποφόρον, πολλὴν μὲν ὄρεινὴν, οὐκ ὀλίγην δὲ πεδιάδα, κάλλει διαφέρουσαν. Διαρρέομένη γὰρ ποταμοῖς πλωτοῖς, ἐκ τούτων ἀρδεύεται, καὶ πολλοὺς μὲν ἔχει παραδείσους καταφύτους παντοίοις δένδροις, παμπληθεῖς δὲ κηπεύς, διειλημμένας ὕδασι γλυκείαις. Ἐπαύλεις τε πολυτελεῖς ταῖς κατασκευαῖς ὑπάρχουσιν ἐν αὐτῇ, καὶ κατὰ τὰς κηπεύς κατασκευασμένα κωθωνιστήρια, τὴν διάθεσιν ἀνθρώπων ἔχοντα, ἐν οἷς οἱ κατοικοῦντες κατὰ τὴν θερινὴν ὥραν ἐνδιατρίβουσι, δαψιλῶς τῆς χώρας τὰ πρὸς τὴν ἀπόλαυσιν καὶ τρυφήν. Ἡ τε ὄρεινὴ δρυμοῖς ἔχει πυκνοὺς καὶ μεγάλους, καὶ δένδρα παντοδαπὰ καρποφόρα, καὶ πρὸς τὰς ἐν ταῖς ὄρεσι διαίτας ἔχοντα συνεγκεῖας καὶ πηγὰς πολλὰς. Καθόλου δὲ ἡ νῆσος αὕτη κατ' ἄρῳτος ἐστὶ ναματιαῖος καὶ γλυκείαις ὕδασι, δι' ὧν οὐ μόνον ἀπόλαυσις ἐπιτερπῆς γίνεται τοῖς ἐμβιοῦσιν ἐν αὐτῇ ἀλλὰ καὶ πρὸς ὑγίαν καὶ ῥώμην σωματίων συμβάλλεται. Κυνήγια τε δαψιλῆ παντοίων ζῶων καὶ θηρίων ὑπάρχει, καὶ τούτων ἐν ταῖς εὐτυχίαις εὐποροῦντες, οὐδὲν ἔλλιπές ἔχουσι τῶν πρὸς τὴν τροφήν καὶ πολυτέλειαν ἀνηκόντων. Καὶ γὰρ ἰχθύων ἔχει πλῆθος ἢ προσκλύζουσα τῇ νήσῳ θάλασσα, διὰ τὸ φύσει τὸν Ὠκεανὸν πανταχῇ πληθεῖν παντοδαπῶν ἰχθύων. Καθόλου δὲ ἡ νῆσος αὕτη, τὸν περιεκείμενον ἀέρα παντελῶς εὐκρατον ἔχουσα τὸ πλεῖον μέρος τοῦ ἐνιαυτοῦ φέρει πλῆθος ἀκροδρύων καὶ τῶν ἄλλων τῶν ὠραίων ὧν τε δοκεῖν αὐτῇ ὡσεὶ θεῶν τινῶν, οὐκ ἀνθρώ-

πων ὑπάρχειν ἐμβατήριον, διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς εὐδαιμονίας.

Ὁμοίᾳ περίπτῳ τῷ Διοδώρῳ περὶ τῆς νήσου ταύτης λέγει καὶ ὁ Ἀριστοτέλης (1) διαφέρων μόνον αὐτοῦ, καθ' ὅσον Καρχηδόνιους λέγει τοὺς πρώτους αὐτὴν ἀνακαλύψαντας.

Ἐνταῦθα κρίνω καλὸν ν' ἀναφέρω χωρίον τι τοῦ αὐτοῦ Διοδώρου (2), ὅπερ καὶ τοὶ ἀντισταθμίζον μόνον πρὸς ὅλας τὰς λοιπὰς μαρτυρίας, ἀγνοῶ διατὶ μέχρι τοῦδε διέφυγε τὴν προσοχὴν πάντων, ἂν δὲν ἀπατώμαι, τῶν περὶ τὸ ἀντικείμενον τοῦτο ἀσχοληθέντων.

Ὁ Ἰαμβούλος, κατὰ τὴν διήγησιν τοῦ Διοδώρου, ἀκατάσχετον πρὸς τὰς περιηγήσεις τρέφων ἔρωτα, ἐπεδόθη εἰς ἐμπορίαν. Περιηγόμενος δὲ εἰς τὴν ἀρωματοφόρον Ἀραβίαν, συνελήφθη ὑπὸ ληστῶν καὶ ἀπύχθη εἰς τὴν παραθαλάττιον Αἰθιοπίαν, ἐκεῖ οἱ ἐγγχώριοι, κατὰ τινα χρησμόν, ἐσυνείθιζον νὰ ποιῶσι καθαρμὸν τῆς ὅλης χώρας, ὅστις ἦτο τοιοῦτος. Ἐμβάλλοντες εἰς πλοιάριον, δυνάμενον νὰ ἀντέχη πρὸς τὰς τρικυμίας, δύο ἀνθρώπους, καὶ παρενθέτοντες αὐτοῖς τροφήν ἰκανὴν δι' ἑξήμηναι, ἐκέλευον αὐτοὺς νὰ πλέωσι πρὸς μεσημβρίαν, καὶ ἂν μὲν ἔπλεον θὰ ἔφθανον εἰς νῆσον μεγάλην, ὅπου θὰ εἶον εὐδαιμόνες ἐπὶ ἑξακόσια ἔτη, ἂν δὲ, ἀποδειλιῶντες πρὸς τὸ μῆκος τοῦ πελάγους, ἐπέστρεπον, ἐτιμωροῦντο ὡς ἀσεβεῖς καὶ λυμεῶνες διὰ τῶν μεγίστων πονῶν. Εἰς τοιοῦτο πλοιάριον ἐπεβίβασαν τὸν Ἰαμβούλον, ὡς ἀλλοεθνή μετὰ τινος ἄλλου, οὗτοι δὲ μετὰ τετράμηνον πλοῦν ἔφθασαν εἰς τὴν νῆσον ταύτην, ἧς στρογγύλον μὲν εἶχε τὸ σχῆμα, τὴν δὲ περίμετρον πεντακισχιλίων περίπου σταδίων.

Προσεγγιζόντων αὐτῶν εἰς τὴν νῆσον, τινες τῶν ἐγγχωρίων, προῦπαντήσαντες αὐτοὺς τοὺς ἔφερον εἰς αὐτὴν, ἐνθα θαυμάζοντες διὰ τὸν τοιοῦτον πλοῦν τοὺς περιεποιήθησαν καὶ πολὺ προθύμως τοὺς ἐξένισαν, ἦσαν δ' οὗτοι ἰσομεγεθεῖς σχεδὸν

(1) Ἀριστ. Παράδ. Ἀκουσμ. 85. — Ἐκδ. Westermann.

(2) Διοδ. Β. 55.

τὸ ἀνάστημα, ὅπερ ἔφθανε μέχρι τεσσάρων πήχεων, ἄτριχοι δὲ καθ' ὅλα τὰ ἄλλα τοῦ σώματος μέρη, ἐξαιρουμένης τῆς κεφαλῆς, τῶν βλεφάρων καὶ τοῦ πώγωνος. Τὰ δὲ τῆς ῥινὸς τμήματα αὐτῶν ἦν πολλῶν εὐρυχωρότερα τῶν παρ' ἡμῖν, ἡ γλῶσσά των δὲ εἶχε τοῦτο τὸ περιεργώτατον, ἐκ τῶν ἄκρων μέχρι τινός ἦν δίπτυχος, ἐνδοτέρω δὲ κατὰ τὴν ῥίζαν ἀπέβαινε διπλῆ, καὶ ἔνεκα τούτου ἠδύναντο οὐ μόνον ἀπάσας τὰς ἀνθρωπίνας λαλιάς νὰ μιμῶνται ἐξαίρετως, ἀλλὰ καὶ τῶν πτηνῶν τὰς πολυφωνίας καὶ καθόλου πάσαν ἤχου ιδιότητα, ἠδύναντο προσέτι εἰς δύο συγχρόνως νὰ λαλῶσιν ἀνθρώπους εἰς τὸν μὲν διὰ τῆς μιᾶς, εἰς τὸν δὲ διὰ τῆς ἑτέρας ὀμιλοῦντες γλώσσης. Καὶ τὸ κλίμα προσέτι εὐκρατότατον ὄν, εὐφορωτάτην τὴν γῆν ἀπειδείκνυε, καὶ ἡ ἡμέρα ἴση τῇ νυκτί διὰ παντός ὑπῆρχε.

Ἐβίον δὲ κατὰ συγγενείας καὶ συστήματα, συνειγμένων τῶν οἰκειῶν οὐ πλείονων ἢ τετρακοσίων. Τὰς γυναῖκας δὲ εἴχον κοινὰς, καὶ τοὺς γεννηθέντας παῖδας ἐκ κοινῆς ἔτρεπον καὶ ἐξ ἴσου ἠγάπων, ἐγνώριζον πρὸς τοῦτοις γραφὴν, καὶ ποιήσεως προσέτι δὲν ἦσαν πάντῃ ἀγευστοί.

Ἐκάστου δὲ συστήματος ὁ πρεσβύτερος ἦν βασιλεὺς, τούτου δ' ἀποθανόντος (ἐξικνεῖτο δ' ἡ ἡλικία μέχρις ἑκατὸν πενήκοντα ἐτῶν) τὸν διεδέχετο ὁ μετ' αὐτῶν πρεσβύτερος. Ἦσαν δ' αἱ νῆσοι αὗται ἑπτὰ καὶ ὄλων οἱ κάτοικοι τοῖς αὐτοῖς ἐθίμοις ἐχρῶντο.

Μείνας ἐκεῖ ὁ Ἰαμβούλος ἔτη ἑπτὰ μετὰ τοῦ συνοδοιπόρου του ἐξεβλήθη ὡς κακοῦργος καὶ πονηροῦς ἐθίμοις συνθεθραμμένος. Βληθεὶς δὲ εἰς τὸ πλοῖόν του ἐναυάγησε, καὶ ὁ μὲν συνοδοιπόρος αὐτοῦ ἐπνίγη, αὐτὸς δὲ διεσώθη πρὸς τινα βασιλεῖα τῶν Ἰνδιῶν, ἐνθα καὶ τὰς πλάνας του συνέγραψεν.

Αἱ ὑπὸ τοῦ Διοδώρου ἀναφερόμεναι νῆσοι, ἂν δὲν εἶναι τῆς Ἀμερικῆς, εἶναι ὁμῶς πολὺ πιθανὸν ὅτι εἶναι ἡ Αὐστραλία μετὰ τῶν περὶ αὐτὴν μεγάλων νήσων. Ἡ Βόρνεως, μία τῶν νήσων τῆς Αὐστραλίας κεῖται ἐπὶ τοῦ Ἰσημερινοῦ, ὅπερ συμφωνεῖ πρὸς τὸ παρὰ τοῦ Διοδώρου ἀναφερόμενον

ὅτι ἡ ἡμέρα ἔση τῆ νυκτί διὰ παντός ὑπῆρχεν· ἐὰν δ' ἐξαιρέσωμεν τὰς μυθώδεις ὑπερβολὰς, αἵτινες συμπαρακολουθοῦσι πάντοτε τὰς τοιαύτας διηγήσεις, ἡ λοιπὴ περιγραφή συνάδει πρὸς τὴν κατάστασιν τῆς Πολυνησίας, ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι αὕτη εἶναι τὸ ὑπὸ τοῦ Ἰαμβούλου ἀναφερόμενον σύμπλεγμα τῶν νήσων. Διότι καὶ ἡ Αὐστραλία σχεδὸν στρογγύλη ἐστὶ, καὶ ὁ ὑπ' αὐτοῦ ἀναφερόμενος βίος τῶν κατοίκων τῆς νήσου εἶναι σχεδὸν ὁμοίος πρὸς τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα πολλῶν ἰθαγενῶν φυλῶν τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Νέας—Ὀλλανδίας. Καὶ αὐτὸ δὲ τὸ προτέρημα τῶν κατοίκων τοῦ νᾶ μιμῶνται τὰς τῶν πτηνῶν καὶ ἀνθρώπων πολυφωνίας, ὅπερ ὁ Ἰαμβούλος ἀποδίδει εἰς τὴν παράδοξον τῆς γλώσσης των κατασκευὴν, εἶναι κοινότατον παρὰ ταῖς φυλαῖς ταύταις.

Ἄν περὶ τῆς ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς ὑπάρχουσι τοσαῦται ἀμφιβολίαι, δὲν συμβαίνει ὅμως τὸ αὐτὸ διὰ τοὺς Σκανδιναvoὺς, οἵτινες ὡς πρὸ πολλοῦ ἐγνώσθη ἀνεκάλυψαν τὴν ἡπειρον ταύτην κατὰ τὸν I. M. X. αἰῶνα. Τὰς περὶ τοῦ συμβάντος τούτου μαρτυρίας ἀρυσόμεθα ἐκ τῶν χρονικῶν συγχρόνων τινῶν, καὶ ἐκ διαφόρων μνημείων περιουαχθέντων ὑπὸ τῆς ἐν Δανίᾳ ἐταιρίας τῶν ἀρχαιολόγων τῆς Ἄρκτου.

Ἡ ἀνακάλυψις τοῦ ἀρκτικού τῆς Ἀμερικῆς μέρος ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Leif υἱοῦ τοῦ Eric Rauda καὶ τοῦ Ἰσλανδοῦ Biorn. Ὁ τελευταῖος οὗτος ἀναζητῶν τὸν πατέρα του εἰς Γροελανδίαν, ἐξωθήθη ὑπὸ τρικυμίας σφοδρᾶς νοτιοανατολικῶς, ὅπου παρετήρησε γῆν εὐφορωτάτην καὶ πλήθυσαν δὲν ὄρων. Ἐπανελθὼν δὲ εἰς τὴν πατρίδα του καὶ διακοινώσας τὴν ἀνακάλυψιν του εἰς τὸν Λάιφ, ἀπεφάσισε μετὰ τούτου ὅπως ἀποικίσωσιν εἰς τὴν χώραν αὐτήν. Ἐνωθέντες οἱ τολμηροὶ τυχοδιώκται, καὶ πλεύσαντες κατὰ τὴν διεύθυνσιν, ἣν εἶχε λάβῃ πρότερον ὁ Biorn ἀνεύρον μετ' οὐ πολὺ τὴν χώραν ταύτην. Ἡ ἀτμοσφαῖρα ἦν εὐάρετος καὶ ὁ ἥλιος ἐφώτιζε καὶ κατὰ τὰς βραχυτάτας ἡμέρας ὀκτὼ κατὰ συνέχειαν ὥρας, ὅπερ δεικνύει ὅτι εὕρισκοντο ὡς ἔγγιστα εἰς τὴν 49 μοῖραν βορείου πλά-

τους. Ἐνεκα δὲ τῶν πολλῶν ἀμπέλων, αἵτινες εὗρον ἐν αὐτῇ, ὠνόμασαν τὴν χώραν Vinland ἢ χώραν οἴνου. Ἐνταῦθα οἱ Νορμανδοὶ ἐγνώρισαν ἰθαγενεῖς, οὗς τινες Σκραινῆψαν ἐμπορικὰς σχέσεις.

Ἡ Νορμανδικὴ αὕτη ἀποικία διετηρεῖτο μέχρι τοῦ 1121, ὁπότε ἔχομεν θετικὰς πληροφορίες ὅτι ἐπίσκοπός τις Eric ἐπορεύετο ἐκεῖ ὅπως διδάσκη τὸ εὐαγγέλιον εἰς τοὺς ἐθνικοὺς συμπατριώτας του (1).

Κατὰ τὸ 1170 ἀναφέρεται ὅτι ἐπεσεκέθη τὴν Ἀμερικὴν ὁ Madoc-ap-Owen, ἀλλὰ τοῦτο ἀμφισβητεῖται (2), βεβαία δὲ θεωρεῖται ἡ εἰς Ἀμερικὴν περιήγησις τῶν Ἐνετῶν εὐπατριδῶν Zeni, οἵτινες περιηγούμενοι κατὰ τὰ τέλη τῆς 11. ἑκατονταετηρίδος (1380 περίπου) τὰς βορείους χώρας φαίνεται ὅτι ἐπεσεκέθησαν καὶ τὴν Ἀμερικὴν, ὡς ὀρθῶς παρατηροῦσι ὁ Buache (3) καὶ ὁ Egger (4)· οἱ περιηγηταὶ οὗτοι κατέλιπον καὶ χάρτην τῶν χωρῶν, ἧς περιηγήθησαν, ἐκδοθέντα μετὰ ταῦτα ἐν Ἐνετίᾳ.

Ἐν τῷ ἄτλαντι τούτῳ τῶν Zeni φέρονται εἰς τὰ μέσα τῆς Βιλλανδίας σημειωμένοι δύο χωραὶ, Estotiland καὶ Droceo ὀνομαζόμεναι. Αἱ χωραὶ αὗται ἀνεκαλύφθησαν ὑπὸ Φρισλανδῶν ἀλιέων, οἵτινες ὑπὸ τρικυμίας καταληφθέντες κατήνησαν εἰς τὴν πρώτην ταύτην, ἐνθα εὗρον πόλιν καλῶς κατοικημένην, ἧς αἱ οἰκίαι ἦσαν ἐπὶ βράχων ἐσκαμμέναι, καὶ τῆς ὁποίας οἱ κάτοικοι ἐγνώριζον ναυτιλίαν, χαρακτηῖρας γραφῆς, καὶ ἔπινον ζῦθον· εἶχον πρὸς τοῦτοις καὶ βασιλεῖα, οὗτινος ἡ βιβλιοθήκη

(1) Snorro, Hist. reg. septentr. c. 103—110—Torfaei, Historia Vinlandiae antiquae. Hafniae 1075.—Jonas Arugrim, Hist. Island. c. 9. f. 8 etc.—Celsius, Dissertatio de itin. in Americam. Upsal. 1725.—Kalm, De ineris prisce Scandinavorum in Amer. Abo 1757.—Memoires de la Societé de Copenhague VIII p. 80—84. Collection des documents relatifs à la découverte de l'Amerique par les Scandinaves.—Rafn, Antiqu. Americanae.

(2) Malte—Brun, Precis de la Géographie universelle I. p. 488.

(3) Histoire de l'Académie des sciences 1784.

(4) En Memoires de la Societé écon. de Copenhague IV. p. 310.—Bl. καὶ Sprengel, Hist. des decouvertes § 22—Forsten, Decouvertes faites au Nord. L. II, ch. 3.

συνέκετο ἀπὸ βιβλία Λατινικὰ, αἵτινα οὐδεὶς ἠνόησε (1). Ἐπειδὴ οἱ ἀλιεῖς οὗτοι εἶχον εἰς τὸ ἀλιευτικὸν αὐτῶν σκάφος πυξίδα, ἐστάλησαν, κατὰ παραγγελίαν τοῦ βασιλέως, ὅπως κατασκοπεύσωσι τὴν πρὸς νότον χώραν Droceo· ἀλλ' ἐκεῖ συλληφθέντες ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων καταφευγῶθησαν, ἐκτὸς ἐνὸς μόνου, εἰς ὃν ἐχάρισαν τὴν ζωὴν, ἔνεκα τῆς ἰκανότητός του περὶ τὴν ἀλιεῖαν. Οὗτος κατορθώσας, μετὰ παρέλευσιν ἀρκετοῦ χρόνου, νὰ διαφύγη, διηγείτο ὅτι ἡ χώρα εἶχε μεγάλην ἔκτασιν, καὶ οἱ κάτοικοι αὐτῆς, ἀνθρωποφάγοι ὄντες ἦσαν ἀγριώτατοι καὶ δὲν ἐγνώριζον οὔτε τῶν ὑπ' αὐτῶν φονευομένων ζῶων τὰ δέρματα νὰ περιβληθῶσιν. Ὅπλα των εἶχον εἶδος τῶζου καὶ ξυλίνης λόγχης, παρεδίδοντο δὲ εἰς αιματωδέστατας μάχας, καθ' ἧς ὁ νικητὴς ἔτρωγε τὸν ἠττηθέντα. Νοτιοανατολικῶς ὅμως ὑπῆρχε λαὸς ἤτιον ἄγριος, ὅστις ἐγνώριζε νὰ κτίζη πόλεις καὶ ναοὺς, ἂν καὶ προσέφερε ἀνθρωποθυσίας εἰς τὰ τερατόμορφα εἰδωλά του (2).

Ὁ Malte-Brun (3) ὑποθέτει ὅτι οἱ τῆς Ἑστοτιλάνδης κάτοικοι ἦσαν λείψανα τῆς τῶν Νορμανδῶν ἀποικίας, οἱ δὲ ἄγριοι τοῦ Δορκέου οἱ κάτοικοι τῆς νέας Σκωτίας ἢ νέας Ἀγγλίας, οἱ δὲ ἡμίγριοι ἰθαγενεῖς ὅτι ἦσαν Μεξικανοὶ ἢ ἄλλοι ἀρχαῖοι κάτοικοι τῆς Φλωρίδος ἢ τῆς Λουσισιάνης. Ταῦτα ὅσα γνωρίζομεν περὶ τῶν προγεγεσμένων τῆς Ἀμερικῆς ἀνακαλύψεων· ἡ λοιπὴ αὐτῆς ἱστορία καλύπτεται εἰς βαθύτατα σκότη, δύναται τις ὅμως μετὰ πολλῆς πιθανότητος κατ' ἀναλογίαν τῆς νῦν καταστάσεως τῶν ἰθαγενῶν κατοίκων αὐτῆς νὰ συμπεράνη ὅτι συνίστατο εἰς διαφόρους μετοικήσεις τῶν φυλῶν, καί τις ἀλληλοδιαδόχους μάχας αὐτῶν κατ' ἀλλήλων.

Πρὶν καταλιξῶμεν τὸν λόγον, ἀναγκαῖον κρίνομεν νὰ εἴπωμέν τινα περὶ τῶν ἐν Ἀμερικῇ ἀνθρώπων, διότι τὸ ζήτημα

τούτου, ἂν καὶ παιδαριῶδες ἦδη φαινόμενον, ἐγένετο ὅμως ἄλλοτε ἀφορμὴ πολλῶν καὶ σφοδροτάτων συζητήσεων.

Ὁ Λύγουστινος καὶ ὁ Λακτάντιος πικρῶς καταμύφονται καὶ ἐλεεινολογοῦσι τοὺς πιστεύοντας τὴν ὑπαρξιν ἀνθρώπων κατοικούντων εἰς χώρας ἀποκεχωρισμένας τῶν ἡμετέρων διὰ τοῦ ὠκεανοῦ, ὡς ἀντικρως ἀντιπράσκοντας πρὸς τὴν τοῦ Θεοῦ ἀγαθότητα, διότι ἔπρεπε τότε, λέγουσι, νὰ κηρύξη καὶ ἐκεῖ ὁ Ἰησοῦς τὸ εὐαγγέλιον, ἢ νὰ στείλῃ ἀποστόλους του, ὅπερ ὅμως δὲν ἐγένετο. Ἐπειτα οἱ υἱοὶ τοῦ Νῶε ἀποκρίσαντες εἰς Εὐρώπην καὶ Ἀφρικὴν δὲν ἐφρόντισαν οὔτε εἰς τὴν Ἀμερικὴν, οὔτε εἰς Αὐστραλίαν νὰ πέμψωσιν ἀποίκους.

Τὸ δίλημμα τοῦτο μετὰ τὴν τῆς Ἀμερικῆς ἀνακάλυψιν πολλῶν θεολόγων καταβάσανισε τὸν νοῦν, ἕως οὔ ἐπὶ τέλους κατήνησαν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι οἱ τῆς Ἀμερικῆς κάτοικοι ἦσαν ἐπήλυδες. Ὁ Ἰησοῦς τῆς μάστιχα Λαφίτῳ ἰσχυρίζεται ὅτι οἱ ἰθαγενεῖς τῆς Ἀμερικῆς κατάγονται ἐκ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων καὶ φέρει τοὺς ἐξῆς λόγους, ἐφ' ὧν στηρίζει τὴν γνώμην του: Οἱ Ἕλληνες ἠγάπων τὴν θήραν, ὅπως καὶ οἱ Ἀμερικανοὶ· εἶχον μαντεῖα, οἱ Ἀμερικανοὶ κέκτηνται μάγους· οἱ Ἕλληνες ἐχόρευον εἰς τὰς τελετὰς των, ἀλλὰ καὶ οἱ Ἀμερικανοὶ χορεύουσι (1). Τοὺς παραλογισμοὺς τούτους πολεμῶν ὁ Βολταῖρος ἔγραψε τὰ ἐξῆς: «Les mêmes gens qui ne font nulle difficulté d'avouer que les castors sont originaires du Canada, prétendent que les hommes ne peuvent y être venus que par bateau, et que le Mexique n'apu être peuplé que par quelques descendants de Magog — . . . La première chose qu' on fait quand on découvre une île peuplée dans l'Océan indien, ou dans la mer du sud, c'est de dire.—D'où ces gens-là sont-ils venus? mais pour les arbres et les tortues du pays, on ne balance pas à les croire originaires; comme s'il était plus difficile à la nature de faire des hommes que des tortues. (2).»

(1) Ὁ Malte-Brun (l. c. p. 499) νομίζει ὅτι τὰ Λατινικὰ ταῦτα βιβλία, ἀνήκον εἰς τὸν Ἐπίσκοπον Ἐρίκον, περὶ οὗ ἀνωτέρω ἐποιήσαμεν λόγον.

(2) Zurla, Dissertation sur la carte de Zeni, Venise 1808 p. 13 et suiv.

(3) Malte—Brun, l. c.

(1) Voltaire, Essai sur les moeurs etc. I, p. 36.

(2) Voltaire, Diétiennaire philosophique artic.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ λόγος περὶ ἰθαγενῶν τῆς Ἀμερικῆς ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα ὅτι ὁ κ. Λουνδ, ἀκούρατος παλαιοντολόγος, ἀνεκάλυψεν ἐν Ἀμερικῇ μεταξὺ ὀκτακοσίων σπηλαίων περιεχόντων ἀπολελιθωμένα ὀστᾶ ζώων ἕξ τοιαῦτα, ἀνθρώπεια ὅσῳ περιέχοντα. Ὁ γενικὸς τύπος τούτων εἶναι ὁμοίος πρὸς τὸν τῶν ἰθαγενῶν, τὸ μέτωπον πρὸ πάντων ὁμοιάζει τὰ μάλιστα πρὸς τὰ ἀρχαία ἰνδικὰ ἀγάλματα τὰ ἐν τῷ Μεξικῷ εὑρισκόμενα (1)

N. G. ΠΟΛΙΤΗΣ.

ΠΑΛΑΙΟΙ ΦΑΚΕΛΛΟΙ-ΝΕΑ ΠΑΘΗ.

ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

ΕΛΕΝΗ χήρα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

Μία ὑπρέτρια.

(Δωμάτιον πολυτελῶς κεκοσμημένον. Δεξιόθεν τραπέζα, ἐφ' ἧς δύο δεσμίδες ἀνθέων καὶ μεταξὺ αὐτῶν λευκὸν χειρόκιον παρέχει κλειδοκύβαλον. Ἀριστερόθεν πλουσία ἐστία, ἐφ' ἧς τέσσαρα καίουσι φῶτα, καὶ θύρα ἐξόδου εἰς ἐξώστην. Διάφορα βιβλία ἐπὶ τρίτης ἐν τῷ μέσῳ κυκλοτεροῦς τραπέζης καὶ ἄλλα ἐπιπλα).

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ μόνος.

Ἄ! τέλος πάντων μετὰ τὸσαύτας ἀμφι-

Amérique. «Οἱ αὐτοί, οἵτινες οὐδόλως δυσκολεύονται νὰ παραδεχθῶσι τοὺς κάστορας ὡς ἰθαγενεῖς τοῦ Καναδά, ἐιπαίνονται ὅτι οἱ ἄνθρωποι μόνον διὰ πλοίων ἐλθόντες ἐγκατεστάθησαν καὶ ὅτι τὸ Μεξικὸν δὲν κατοικήθη ἄλλως παρὰ ὑπὸ τῶν ἀπογόνων τοῦ Μαγῶγ. . . . Ὅταν τυγχὼν ἀνακαλύπτεται νῆσός τις εἴτε εἰς τὸν Ἰνδικὸν εἴτε εἰς τὸν Μεσημβρινὸν Ὠκεανὸν, ἡ πρώτη ἐρώτησις ἦν τίνα ἀπευθύνουσιν εἶναι αὕτη; Πόθεν ἦλλον οἱ ἄνθρωποι οὗτοι; Τὰ δένδρα ὅμως καὶ τὰς χελώνας τῆς χώρας δὲν διατάσσουσι ποσῶς νὰ πιστεύσωσιν ἰθαγενῆ, ὡς ἂν εἴητο δυσκολώτερον εἰς τὴν φύσιν νὰ ποιῆσιν ἄνθρώπους ἢ χελώνας».

(1) Lettré, études d' histoire primitive. Revue des deux Mondes 1. Mars 1858 p. 21.

βολίας ἰδοὺ εἰρέθη ἐνταῦθα ἀναμένων τὴν ἐκ τοῦ χοροῦ ἐπιστροφήν τῆς Κυρίας Ἐλένης. Ἀναπνέω. Ἐκ πρώτης ὄψεως ἡ θεὰ τοῦ οἰκήματος τῆς παλαιᾶς μου ἐρωμένης, νῦν δὲ χήρας τοῦ μακαρίτου Νεοκλίδου, δὲν μὲ συνεκίνησε σφοδρῶς. (Μετὰ μακρὰν σιωπὴν). Πῶς μεταλλάσσουν τὰ πάντα φάσιν ἐν τῷ βίῳ ἡμῶν! Ἡ γυνὴ αὕτη ἄλλοτε μὲ ἡγάπα ἔμμανῶς, ὡ! ἐνθυμοῦμαι! ἀλλὰ δι' αὐτὸ δὴ τοῦτο ἔστιν ὡς ἐκ θαύματος πρὸ τοῦ χείλους τῆς ἀβύσσου καὶ ἐσώθη! δὲν ἐνυμφεύθη αὐτήν. Κατὰ τὴν ἰδέαν παντὸς ὀρθοφρονούντος ἢ νόμιμος σύζυγος ὀφείλει εἶσθαι γλυκεῖα καὶ ἡρεμος τοῦ βίου σύντροφος, Ἕλληνίς μέχρι τοῦ μυελοῦ τῶν ὀστέων, ἥκιστα ὑποκειμένη εἰς ἔρωτας καὶ παρῳδίας αὐτοῦ, ἀνίκανος πρὸς ζηλοτυπίαν, φίλη τοῦ ὕπνου καὶ τοῦ μέλανος καφῆ, ὅπως ῥυθμίζῃ ἐν ἰσορροπίᾳ δι' αὐτοῦ τὰς συζυγικὰς αἰσθήσεις ἢ αἰσθήματα. Ἐνῶ ἀφύκτως θὰ καθιστάμην ὁ δυσχεστερος ἂν ὄχι ὁ γελοιωδέστερος τῶν συζύγων νυμφευόμενος τὴν ζωηρὰν καὶ ἐνθουσιώδη Ἐλένην. Καὶ οὕτως ἀποφυγῶν τὰς κακὰς συνεπείας τοῦ ἔρωτος τῆς νεότητός μου, ἀποκαθίσταμαι μετ' οὐ πολὺ σεβαστὸς οἰκογενειάρχης, ἀφ' οὗ σὺν τῇ ἐσχάτῃ ἀποπνεύσει τῆς ἐσχάτης ποιητικῆς φαντασιοπληξίας μου, παραδώσω εἰς χεῖρας τῆς Ἐλένης τὸν φάκελλον τῶν παλαιῶν τῆς ἐπιστολῶν πρὸς ἐμέ. Ἐλθέ λοιπὸν, Κυρία μου, βιάζομαι! σὺ μὲν ἔσχες τὸν καιρὸν νὰ ὑπανδρευθῆς καὶ νὰ χηρεύσῃς, νῦν δὲ καὶ νὰ χορεύσῃς, ἐνῶ ἐγὼ ἀναμένομαι ταχέως νὰ ἐπιστρέψω εἰς Πειραιᾶ, ὅπουθεν κατ' αἰτησίην σου ἦλθον εἰς Ἀθήνας. Ἡ μνηστὴ μου μὲ ἀναμένει! (λαμβάνει βιβλίον τι ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ ἀνοίγει αὐτὸ μηχανικῶς).

Ὡ! τὸ ὄνομά μου! Ἐνθυμοῦμαι, εἶναι αἱ ποιήσεις τοῦ Alfred de Musset, ἀ: τῆ προσέφερον ἄλλοτε μὲ πάλλυσαν καρδίαν. Ἰδοὺ καὶ στίχοι μου τῆς ἐποχῆς ἐκεῖνης. Πόσον νέος ἦμην πρὸ ὀκτῶ ἐτῶν!

Ἰδοὺ καὶ ἄλλοι λόγοι δυνάμενοι νὰ μᾶς ἀναγκάσωσι ν' ἀποστρεφώμεθα πᾶσαν τοιαύτην παραπλάνησιν τῆς καρδίας, καὶ δὴ καὶ πᾶσαν αἰτίαν τοιαύτης παραπλάνησεως, πᾶσαν γυναῖκα ὑπὸ τοῦ Λαμαρτίνου καὶ τοῦ Δουμᾶ καὶ τοῦ Κάβρ καὶ τοῦ Μυσσέ

καὶ ἄλλων ἀνατραφεῖσαν. Πάσχομεν πρὶν ἢ πλησιάζωμεν αὐτήν, πάσχομεν βλέποντες τελούμενα ἀνὰ ἐν τὰ ἐρωτικά ἡμῶν ὄνειροπολήματα, πάσχομεν ἀπογοητευόμενοι, πάσχομεν τέλος καὶ ἀποχωριζόμενοι! μυρία ἀναμνήσεις συνδεόμεναι μεθ' ἐκάστης στιγμῆς τοῦ εὐφροσύνου παρελθόντος, προσκολλῶνται ἐπ' αὐτοῦ κυλιόμενοι εἰς τὴν ἀβύσσον τοῦ ἀμετρήτου χρόνου, ὡς σφαῖρα χύδωνος ἀπὸ τῆς κορυφῆς ὄρους πίπτουσα καὶ ὄγκουμένη καθόσον κρημνίζεται εἰς τὰ χαίνοντα βάραθρα. Τοιαύτην σφαῖραν, ὡς Ἄτλας φέρει ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ συγκυλιόμενος μετ' αὐτῆς ὁ ἀγαπήσας ἄλλοτε, εἶτα λησμονήσας, εἶτα κατὰ τινὰς στιγμὰς μελαγχολίας ἀναπολῶν τὸ ἀνθένει καὶ ἰλαρὸν τῆς νεότητός του μικρὸν χρονικὸν διάστημα! Ὡ! οὐδὲν, οὐδὲν πικρότερον τοιοῦτου μυστηριώδους παραπνοῦ τῆς φύσεως ὀλοκλήρου οὕτως εἶπεν, ὅτι δὲν ἐτελέσθη τὸ ὑπ' αὐτῆς ἐμπνεόμενον τοῖς θνητοῖς πρὸς ἀποθῆωσιν, δὲν ἐτελέσθη ἢ συνταύτισιν δύο καρδιῶν τὸ πᾶν περιχουσῶν καὶ εἰς τὸ πᾶν περιχομένον. Ἀλλ' ὄχι. . . (λαμβάνει ὡς διὰ μαγικῆς ὠθήσεως τὸ ἐπὶ τῆς τραπέζης χειρόκιον καὶ θλίβει αὐτὸ σπασμωδῶς ἐν τῇ χειρὶ του) Ἰδοὺ, ἰδοὺ, Ἐλένη, τὸ ὕστατόν μου χαιρε πρὸς τὸ παρελθόν, ὄχι πρὸς σὲ, διότι μεταξὺ μας πρὸ ὀκταετίας πᾶς δεσμὸς ἐξέλιπε. Χαιρε, παρελθόν μου! ἦτο τόσῳ γλυκὺ, τόσῳ ἐράσμιον, ὥστε βεβαίως ἢ τοῦ οὐρανοῦ ἀντάκλασις ἦσο καὶ ἄρα θὰ σ' ἐπανεύρω πάλιν ἐκεῖ, (δεικνύει τὸν οὐρανὸν) ἢ σὺ τὸν οὐρανὸν ἐν τῇ γῇ ἠντανάκλας καὶ τότε πάλιν θὰ ἴδω. . . ὅ,τι ἐν εἰκόνι μόνον εἶδον. Καθρέπτῃς ἦσο ἢ σκιά, θὰ σ' ἐπανεύρω, ἀφ' οὗ παντοῦ μ' ἀκολουθεῖς. (Ῥίπτεται ἐπὶ ἀνακλινητῆρος διὰ τοῦ πήχεος τῆς χειρός του ὑποστηρίζων τὴν βαρέως κύπτουσαν κεφαλὴν του ὄνειροπολεῖ).

(Εἰσέρχεται ἡ Ἐλένη ἀκροποδητῆ, φιλαρέσκως ἐνδεδυμένη πρὸς χορὸν καὶ ἕσταται πρὸ τῆς θύρας ἐπὶ τινὰ λεπτά, ὡσεὶ προσπαθοῦσα νὰ συνέλθῃ ἐξ ἰσχυρᾶς συγκινησεως).

ΕΛΕΝΗ (καθ' ἑαυτήν).

Οὗτος λοιπὸν ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος ὃν τασούτον ἡγάπησα; Αὐτὸς εἶνε, ναί! διότι μολονότι προδιατεθειμένη διὰ τὴν συνέτευξιν

ταύτην εἰς τοιαύτην ὥραν, συνεπεία τῆς πρὸς αὐτὸν ψυχρᾶς ἐπιστολῆς μου, ἐν τούτοις νομίζω ὅτι βλέπω ὄνειρον. Ὡ! ποῦ εἶνε οἱ χρόνοι ἐκεῖνοι, καθ' οὓς ἡ θεὰ του μόνη σχεδὸν λειπόθυμον μὲ καθίστα; Συγκινοῦμαι καὶ τώρα, ἀλλ' ὄχι ὡς ἄλλοτε. Μοι εἶπον ὅτι ἠλλάξεν ὁ Ἀλέξανδρος. Εἶνε ἄρα γε ἀληθές; Ὡ! ἂν ἐφερόμην εἰς τοὺς εὐδαίμονας ἐκεῖνους χρόνους, κούφῃ ὡς χουσαλλίς, ὡς προσυχὴ ἀγνή. Τετέλεσται ὅμως! εἶμαι ἤδη ἡρεμος, ψυχρὰ, ἀδιάφορος ἕως. . .

(Ὁ Ἀλέξανδρος ἀνεγείρει τὴν κεφαλὴν, βλέπει τὴν Ἐλένην καὶ ἐκβάλλει ἀκουσίως φωνὴν ἐκπλήξεως! συγκινημένος ἐγείρεται καὶ μένει ἄφωνος ἐπὶ τινὰς στιγμὰς! εἶτα δὲ δι' ἀσταθῶν βημάτων προχωρεῖ, χαιρετᾷ μεγάλῃ καταβάλλων προσπαθείαν πρὸς περιστολήν τῆς ταραχῆς του καὶ ἐκβάλλων κρατεῖ ἀνὰ χεῖρας φάκελλον καλῶς ἐσφραγισμένον).

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Κυρία, εἰς τὰ καθήκοντά μου ἀκριβῆς, παρέβην ἴσως τὰ νομοσιμῆνα ἐρχόμενος πρὸς ὑμᾶς κατὰ τοιαύτην ὥραν. . .

ΕΛΕΝΗ (βλέπουσα τὰ ὄρολόγιον).

Δὲν εἶναι ἀργὰ πολὺ, Κύριε! εἶναι μόλις δεκάτη καὶ ἡμίσεια καὶ, ὡς βλέπετε, καλῶς μαντεύουσα ὅτι πιθανὸν ἦτο νὰ ἔλθητε ἀπόψε, διέταξα τὴν ὑπρέτριάν μου νὰ μὲ εἰδοποιήσῃ ἅμα τῇ ἀφίξει ὑμῶν. Ἡ οἰκία ὅπου ἦμην δὲν εἶνε μακρὰν, ἀλλ' ὀπωςδῆποτε συγχωρησατέ μοι ἂν ἤρῃσα! (κάθεται καὶ προσκαλεῖ καὶ τὸν Ἀλέξανδρον νὰ καθῆσθαι).

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

(Ἐγείρομενος μετ' ὀλίγον καὶ βαθείαν ποιῶν ὑπόκλισιν πρὸ τῆς Ἐλένης).

Βλέπετε, κυρία μου, ὅτι ὡς δοῦλος πιστῶς σὰς ὑπήκουσα (θέτει ἐπὶ τῆς τραπέζης τὸν φάκελλον τῶν ἐπιστολῶν): δύναμαι νὰ πιστεύσω ὅτι ἀπὸ τούδε μοι ἀποδίδεται ἐντελής ἐλευθερία;

ΕΛΕΝΗ

(μελαγχολικῶς μειδιῶσα).

Νομίζω ὅτι δὲν ἦτο ἀλυσσοδεσμία μέχρι τούδε ἡ ἐλευθερία σας, Κύριε Ἀλέξαν-

δρε. 'Ομολογῶ ὅτι οὐδέποτε ἐκολάκευσα ἐμαυτὴν διὰ τῆς ἰδέας ὅτι καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῶν ὀκτῶ ἐτῶν διατελεῖτε ὑπὸ τὸ βάρος τῶν σιδηρῶν μου δεσμῶν.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

'Ω! δι' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, Κυρία, μὴν εἰρωνεύεσθε. Δὲν εἶναι ἀληθῶς θλιβερά ἡ στιγμή αὕτη; εἰπέτε.

ΕΛΕΝΗ.

Εἶνε πατροπαράδοτος καὶ προσυμφωνημένη λύσις παντὸς ἐρωτικοῦ δράματος, ἀναπόφευκτος θείσις, ἱστορία συνηθεστάτη. Ἄν προέβλεπε τις γράφων παρομοίᾳ ἐπιστολάς, τὴν μέλλουσαν σκληρὰν ἀνάγκην τῆς μετὰ δυσπιστίας ἀφαιρέσεως ἀπ' ἀλλήλων τοῦ ἐρωτικοῦ των φακέλλου, . . . ἀλλὰ τί λέγω; οὐδὲ κἀν σκέπτεται τις τὸ μέλλον. Πᾶς εἰκοσαετῆς γράφει, γράφει μετὰ τῆς ἐνδομύχου πεποιθήσεως ὅτι ἀνταλλάσσει ὄρκους πίστεως αἰωνίας, μειδιᾶ δὲ περιφρονητικῶς σκεπτόμενος τὰς συνήθεις λύσεις παντὸς πάθους σθενυμένου καὶ υπερήφανος νομίζει ὅτι μόνος ἐξ ὧν θὰ ἦνε ἡ ἐξαιρέσις τοῦ γενικοῦ κανόνος τῆς τῶν θνητῶν ἀστάσις. Πλάνη ὄντως μεγαλοπρεπῆς, γεννώσα τὴν λαμπρὰν καὶ ὄνειροπόλον νεότητά. 'Ω! ναί . . .

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ (καθ' ἑαυτόν).

Ὅποια ἀντίθεσις! οὐδέποτε ἤκουσα τὴν Ἑλένην ὁμιλοῦσαν τοιαύτην θλιβερῶς φιλοσοφικὴν ὁμιλίαν. Ἐγνώρισα ταύτην ἀσθενῆ κόρην, τυφλῶς εἰς πᾶσαν τῆς νεότητος σφαλερὰν ὁδὸν παραδιδομένην καὶ παρασυρομένην ἐν πεποιθήσει ὑπὸ παντὸς στροβίλου παθῶν ἤκουσα ταύτην ὁμνύουσαν μοι αἰωνίαν πίστιν, ὅποτε τῆς δυστυχίας τῆς ἐγὼ γενήτωρ, τὴν ἐγκατέλειπον κύπτουσαν ὑπὸ τὸ βάρος τῆς θλίψεως. Ἐπέζη αὐτὴ ἑαυτῆ, τὸν γοερὸν τοῦ βίου τῆς ἐπικήδειον ἐκφωνοῦσα καὶ ἤδη, ἤδη προφέρει ἀπαθῶς τὴν εἰς λήθην καταδίκην πάσης τοῦ παρελθόντος γοητείας. 'Ω! εἶνε ἀπαίσιον τοῦτο, ἡ καρδίαν μου πονεῖ . . . (θλίβει τὸν φακέλλον τῶν ἐπιστολῶν).

ΕΛΕΝΗ (ἐξακολουθοῦσα).

'Αρκούντως μ' ἐγνώρισάτε, ἡ μᾶλλον ἀρκούντως ἐτι μ' ἐνθυμείσθε, ὥστε εἴσθε βέλαιος ὅτι οὐδεὶς προνοίας λόγος, εἰς ὃν συ-

νήθως καταφεύγουσιν ὅσαι παύουσιν ἐρῶσαι, μὲ ἠνάγκασε νὰ ζητήσω τὰς ἐπιστολάς ταύτας, δείγματα ἀπατμισθείσης συμπαθείας. Μόνη δὲ ἡ ἰδέα ὅτι ὀκτῶ ἐτη ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐνστάσεως ἔμενον αὐταὶ εἰς χεῖρας ὑμῶν, δύναται νὰ σᾶς ἀφαιρέσῃ πᾶσαν τοιαύτην ὑπόνοιαν. Οὐδέποτε θ' ἀπεράσιζον τὸ διάστημα τοῦτο, ἂν ἡ οικογενειακὴ εὐδαιμονία τῆς μελλούσης ὑμῶν συζύγου δὲν ἤπειλεῖτο ὑπὸ τῶν ἐπιστολῶν τούτων. . . .

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ (κατ' ἰδίαν).

'Απορῶ εἰς ἀδάμαντα ἄρά γε ἡ εἰς κρύσταλλον χειμῶνος μετεβλήθη ἡ γυνὴ αὕτη; . . . (πρὸς τὴν Ἑλένην). Ἄν ὁ μόνος λόγος, δι' ὃν κατεπευσεμένως σήμερον μ' ἐπέμψατε ἐν Πειραιεὶ τὴν αἰτησίαν σας, εἶνε οὗτος ὃν μοι ἀναφέρετε νῦν, εἶσθαι λίαν ἐπιεικῆς καὶ ἀβρόφρων καὶ γενναία τὴν ψυχὴν.

ΕΛΕΝΗ.

Δύνασθε νὰ μ' εἴπητε, Κύριε 'Αλέξανδρε, ὅποιον ἄλλον λόγον ἦτο πιθανόν νὰ ἔχω;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

'Ἡδυνάμην εὐκόλως νὰ ὑποθέσω, ἂν ἦθελον νὰ διαμφισβητήσω τὴν γενναιοῦτητα ὑμῶν (ὃ μὴ γένοιτο), ὅτι προσωπικοὶ λόγοι σᾶς ἀνάγκασαν νὰ ἐπιθυμήτητε τὴν ἀνάκτησιν τῶν τε ἐπιστολῶν καὶ τῆς εἰκόνας σας ταύτης.

ΕΛΕΝΗ (γελωσα).

Θὰ ἦτο ἀργὰ πολὺ: de la moutarde après dîner, ὡς λέγουν οἱ Γάλλοι (μετὰ μικρὰν παῦσιν). Καὶ ἂν σᾶς ἔλεγον ὅτι ἀνέμενον μέχρι τῆς σήμερον ἔχουσα λόγους προσωπικοὺς (μεταχειρίζομαι τὰς λέξεις ὑμῶν) δὲν θὰ εἴχετε μεγάλας τύψεις συνειδότοι;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Κυρία, μὲ φέρετε εἰς δεσινὴν θέσιν (κατ' ἰδίαν). Προεἶδον τὰ παράπονα ταῦτα καὶ εἶμαι ἕτοιμος πρὸς ἀντίκρουσιν τῆς προσβολῆς. 'Α! τέλος πάντων συνῆλθον.

ΕΛΕΝΗ (μειδῶσα φιλαρέσκως).

'Ω! μὴ φοβείσθε, φίλτατε 'Αλέξανδρε, δὲν θὰ ἐπωφεληθῶ τῆς περιστάσεως. Μὲ τὸν χρόνον ἀπέκτησα πείραν καὶ γινώσκω τὸ ὄρθου πρὸ πολλοῦ μάλιστα καλῶς ἠγνόησα ὅτι δὲν εἴσθε ἔνοχος ἀπέναντι ἐμοῦ. Ἐγὼ μᾶλλον ἔνοχοποιήθη ἀπέναντι ἐμαυ-

τῆς, ἀπέναντι τῆς κοινῶνίας, ἀπέναντι ὑμῶν ἴσως διότι ὅταν δύο ἐρασταὶ τύχωσιν ὄντες νεοί, ὅπως ἡμεῖς εἴμεθα τότε, ἡ γυνὴ πρέπει πάντοτε νὰ καθοδηγῇ τὸν ἄνδρα καὶ ὀφείλει προσελκύουσα αὐτὸν ἑαυτῆ νὰ τὸν διατηρῇ πάντοτε ἐν τῇ τετριμμένῃ ὁδῷ τῆς κοινῶνίας, οὐχὶ δὲ νὰ παραπλανᾷ αὐτὸν εἰς ψευδῆ καὶ κινδυνώδη μονοπάτια αἰσθημάτων. Οὐδὲν τούτων ἔπραξα ἐγὼ ἀπ' ἐναντίας μυρία προσκόμματα ἐν τῷ σταδίῳ ὑμῶν ἤγειρα, ἐγὼ ὑπῆρξα ἀκουσίως ἀλλ' ἀφρόνως αἰτία τῆς καθ' ὑμῶν κατακραυγῆς γονέων, συγγενῶν, φίλων ἀφίλων καὶ ξένων αὐθαιρέτως ἐπεμβαίνοντων εἰς τὰ ξένα. Ἐπόνεσα βλέπουσα καὶ τὴν ζωὴν ὑμῶν ἀπειλουμένην ὑπὸ ἀντεραστῶν οὐδ' ἀπορρίψασα ἐξήγειρα λυσσαλέους καθ' ὑμῶν ἐγὼ τέλος ὑπῆρξα βάσανος τῆς νεότητος ὑμῶν καὶ κατὰ τῆς ἀνδρικῆς ὑμῶν ἡλικίας. Συγχωρησατέ με' ἀκριβὰ μὲ χρι τοῦδε ἐπλήρωσα τὸ καθ' ὑμῶν ἀπρομλέτητον ἀδίκημά μου.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ (κατ' ἰδίαν).

Πίπτω βαρὺς ἀπὸ ἐκπλήξεως εἰς ἐκπληξιν καὶ αἰσθάνομαι τὴν κεφαλὴν μου συντριβομένην, ὡς εἰ ἐπιπτον κατὰ βράχων. Ἦλθον ὡς ἔνοχος ἐμέλλων νὰ δικασθῶ, ἀλλ' ἀναδιβάζομαι ἀπὸ τῆς ἔδρας τοῦ κατηγορούμενου εἰς τὴν ἔδραν τοῦ δικαστοῦ, ἵνα ῥιφθῶ ἐκεῖθεν βαθύτερον καὶ τοῦ θρονίου τοῦ ἐνόχου, εἰς τὰς φλόγας τῶν δαιμόνων, θηριωδέστερος καὶ τῶν θηρίων φαινόμενος. 'Ω κόσμε, κόσμε! ἡ πνοὴ τῆς μεταίτητός σου ἀώρου ἐμάρανε τὴν ἀνθρώπιν καὶ συμπαθῆ καρδίαν μου (κλίνει τὸ γόνυ πρὸ τῆς Ἑλένης καὶ μετὰ φωνῆς ἠλλοιωμένης). Οὐδέποτε σᾶς ἠγνόησα, Κυρία ἠγνόουσι τὴν ἀξίαν ὑμῶν, δὲν ἤμην ἀντάξιος ὑμῶν, διὸ νῦν ἐρυθρῶ ἀίσχυνόμενος.

ΕΛΕΝΗ (ἀνεγείρουσα τὸν 'Αλέξανδρον).

Μὴ λαλῆς οὕτω, 'Αλέξανδρε. Ὅτε μ' ἐγνώρισες δὲν ἤμην ἡ αὐτὴ, οἶαν μὲ βλέπεις σήμερον. Ἄν ἦτο δυνατόν νὰ μετατεθῇ τὸ παρελθόν, ἂν τὴν σήμερον ἔδεχόμην πρότασις ἀνδρὸς κατέχοντος κοινωτικὴν θέσιν ὅπως σύ. . .

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ (κατ' ἰδίαν).

'Υποκρισία! γνωρίζω ὅτι ζητεῖ αὐτὴν εἰς

γάμον ὁ Γεώργιος, ὁ ἀριστος τῶν ἐν 'Αθήναις νέων!

ΕΛΕΝΗ (μετριπαθῶς).

. . . Ἄν ἐπρόκειτο νὰ βαρύνω εἰς τὴν πλάστιγγα τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ δημοσίου βίου ἀνδρὸς ἀγαπωμένου, ἴσως θὰ ἠδυνάμην νὰ συντείνω πως εἰς τὴν εὐτυχίαν του μᾶλλον ἢ νὰ καταστρέψω ταύτην. . .

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ (κατ' ἰδίαν).

Μήπως ἐπιζητεῖ ἐκ νέου προσοικειώσιν; . . . (λαμβάνει ἐν ταραχῇ καὶ ἀσπάζεται τὴν χεῖρα τῆς Ἑλένης, μεθ' ὃ μακρὰ σιωπῇ ἐπικρατεῖ χαμαὶ νεούτων ἀμφοτέρων, ὡς θυσιθέντων εἰς σκέψεις).

ΕΛΕΝΗ (ἀνακλύπτουσα ζωηρά).

Δὲν ἤλπιζον νὰ ἔλθητε ἅμα τῇ παραλαβῇ τοῦ ἐπιστολίου μου, Κύριε 'Αλέξανδρε, καθόσον ἐγνώριζον ὅτι αὐριον ἐπρόκειτο ν' ἀναχωρήσητε οικογενειακῶς μετὰ τῆς μνηστῆς ὑμῶν 'Ασπασίας δι' Αἴγινα.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Ναί, Κυρία μου, ἀληθῶς εἶπειν ἡ ἐπιτολή σας μ' ἐνέβαλεν εἰς μεγίστην πάλην ἰδεῶν, καθόσον πιθανῶς εἰς Αἴγινα θὰ τελεσθῶσιν οἱ γάμοι ἐμοῦ μετὰ τῆς 'Ασπασίας. . .

ΕΛΕΝΗ.

Εἶνε ὠραία πολὺ ἡ Κυρία 'Ασπασία τὴν εἶδον πέρυσι. . .

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Ναί! ὁ φίλος μου 'Αχιλλεὺς ὁμως ἐμπαίζων με μοι λέγει: Τί γυμνάζεσαι εἰς ποιητικὰς φράσεις ἀμφιβολίας καὶ δισταγμῶν; Ἰπαγε ἀπόψε χαίρων ὅτι σοὶ παρουσιάσθη τοιαύτη περίστασις νὰ τὴν ἴδῃς δι' ὑστάτην φοράν, καὶ μὴ προσποιῆσαι τὸ ἐλεγειακὸν καὶ θρηνώδες ὄφος Ἰπαγε ἀπόψε, ἐπίστρεψον πρὸς τὸ μεσονύκτιον καὶ ἰδοὺ τετέλεστα! 'Αληθῶς εἶπειν, Κυρία μου, ἐδίσταζον φοβούμενος τοιαύτην μετὰ ὀκτῶ ἐτῶ ἀπουσίας συνέντευξιν. Ἐφοβούμην μὴπως, λησμονήσας τὰ ὀκτῶ ταῦτα ἐτη, ἡ μᾶλλον λησμονήσας τὸν βίον μου ὅλον, νομίσω ὅτι εἰρέθην αἰφνης ἐνώπιον γυναικὸς ξένης ὅλω, ἢν κατὰ πρῶτον εἶδον καὶ κατὰ πρῶτον πρῶτην ἠγάπησα.

ΕΛΕΝΗ (μετ' εἰρωνίας).

Αἶαν ἀσθενοῦς χαρακτήρος μοι φαίνεσθε

καὶ εὐμετάβλητος λίαν. Ἄλλ' ἢ Ἀσπασία
λοιπὸν, ἢ ἀγαθὴ ἐκείνη καὶ σώφρων νεάνης
εἶναι δυνατόν τόσῳ ταχέως νὰ ἐξαλειφθῇ
παντελῶς ἐκ τῆς μνήμης σας;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Σὰς ὁμιλῶ, Κυρία μου, ἐν εἰλικρινεῖα ἀεί-
νευ ὑποκεκρυμμένου σκοποῦ. . .

ΕΛΕΝΗ.

Μήπως ὑποθέτετε τοιοῦτον ἐν ἐμοί;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Οὐδαμῶς, Κυρία μου, ἀπ' ἐναντίας μιμού-
μενος τὸ παράδειγμα σας καὶ ἐνθαρρυνόμενος
ὁμιλῶ ὑμῖν, ὡς εἰ ἤμην ἐκ προοιμιῶν πεπει-
σμένος ὅτι μ' ἐπιτρέπετε πᾶν ὅ, τι εἶπω. Βί-
λικρινῶς λοιπὸν ἐξακολουθῶν λέγω ὑμῖν ὅτι
ἡ φαντασία μου καθ' ἣν στιγμὴν ἔλαβον τὴν
ἐπιστολήν σας, μοὶ ἐζωγράφησε τὸ παρελ-
θὸν, ὅπου διεκρίνετο μεταξύ πλείστων κο-
σμημάτων εἰκονογραφικῶν καὶ ἡ Ἐλένη
μελαγχολώδης ὅμως, ζηλότυπος, ἀπαιτη-
τικὴ. Εὐχαριστῶ δ' ὑμᾶς ὅτι ἐνοήσατε ὁ-
ποίας πικρότητος πάροχοι εἶνε δι' ἐμὲ αἱ
ἀναμνήσεις καὶ ἐλάβετε τὴν πρόνοιαν νὰ
ζωογονήτε αὐτάς μετὰ πάσης προφυλά-
ξεως.

ΕΛΕΝΗ.

Ἐν τρισὶ λέξεσι λοιπὸν διηγηθῆτέ μοι
τὰ συμβάντα ὑμῖν κατὰ τὰ ὀκτώ ἔτη τοῦ
ἀποχωρισμοῦ μας. Ἡ προφύλαξις βλέπετε
εἶν' ἀρκετὴ τρεῖς μόνως λέξεις θὰ μετα-
χειρισθῆτε, τὰς σχολαστικώτερας ἂν θέ-
λητε.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Ἐταξείδευσα, ἐπέστρεψα, νυμφεύομαι.
— Ἄλλ' ὑμεῖς;

ΕΛΕΝΗ.

Ἰπανδρεύθην, ἐχέρευσά, ζῶ.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Καὶ ἡ καρδιά σας;

ΕΛΕΝΗ.

Λίθος, λίθος ἐπιτύμβιος—φέρων ἐπι-
γραφή.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Τὶς ὁ καλλιτέχνης ὁ χαράξας ἐπιγραφὴν
ἐπὶ τοιοῦτου Πεντελησίου μαρμάρου, ὅπερ
καὶ τοὶ σκληρὸν καὶ ψυχρὸν, παράγει ὅμως
Ἄθηνᾶς καὶ Δίας καὶ Ὀλυμπον ὄλον εὐ-
δαιμονίας, ἂν σμίλη δημιουργὸς ἐγγίσῃ
αὐτό;

ΕΛΕΝΗ (ἐγχειρομένη).

Ὡ! ἐρρίφθητε βλέπω εἰς τὴν κλασικὴν
ποίησιν φαίνεται ὅτι ἐπέσατε εἰς χεῖρας
σχολαστικῶν κριτῶν ποιήσεως. Ἐνθυμείσθε
τί μ' ἐλέγατε ἄλλοτε περὶ τῆς ἀποτυχίας
σας εἰς τὸν ποιητικὸν ἀγῶνα; (Πλησιάζει
πρὸς τὸ κλειδοκύμβαλον).

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Ἐπεσα ναί, ὡς ὑπουργὸς ἀπὸ ὑψίστης
εἰς ποταπὴν βαθμίδα θετικότητος ἀναπε-
ρώσατέ με δι' ὀλίγης μουσικῆς.

ΕΛΕΝΗ (καθημέρη πρὸ τοῦ κλειδο-
κυμβάλου).

Ὀνειρα! ὄνειρα! ἄλλοτε μὲν δὲν εἶμεθα
προδιατεθειμένοι δι' αὐτὰ καὶ μᾶς ἐφαί-
νοντο πράγματα, ἀλλ' ἦδη χασμώμεθα
(φέρει νωχελῶς τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ὀστα-
ρίων).

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Δυστυχῶς δὲν χασμῶμαι ὅπως ὑμεῖς,
οὐδ' ὄνειρον μοὶ φαίνεται ἡ παροῦσα σιγ-
μή. Εἶνε πραγματικότης, οὐχὶ ψυχρὰ καὶ ἀ-
παισία ὡς ἡ ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ τῶν Κογχυλῶν
ψαλλομένη, ἀλλὰ μάγος, θωπευτικὴ, γλυτ-
κεῖα, ὡς ὄνειρον προσφιλέ.

ΕΛΕΝΗ (ψάλλει).

Ὁ ἔρωσ εἶναι πῶς διαλύον
σκότη τοῦ κόσμου, σκότη ψυχῆς,
αἴσθημα φλέγον, αἴσθημα θεῖον
σβέννυται μόνον διὰ δακρύων
κ' εἰς σκότος αἴφνης θὰ εὐρεθῆς.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

(προσερχόμενος ψάλλει).

Μὴ ψάλλης πλέον, ἑλπίς μου μόνη,
εἰς ἐκμυστήρευσιν μὴ μ' ὠθῆς·
Ἄν πρὸ σοῦ κλίνω τῶρα τὸ γόνυ,
τίς οἶδεν! ἴσως θὰ ὀργισθῆς!

(Ἀκούεται σφοδρῶς κρονομένη ἡ θύρα
τοῦ οἴκου).

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Εἶνε ὁ φίλος μου Ἀχιλλεὺς ἐλθὼν ἴσως
πρὸ ἐμοῦ ἐκ Πειραιῶς καὶ ἐρχόμενος νῦν πρὸς
ἀναζήτησίν μου, ὅπως ἀναχωρήσωμεν ἄλλ'
ἂν μοὶ χαρίζετε εἰσέτι μερικάς στιγμάς συν-
διαλέξεως, τῷ λέγω νὰ περιμένῃ ὀλίγον
ἀκόμη. Μοὶ κάμνετε τὴν χάριν ταύτην;

(Εἰσέρχεται ἡ ὑπηρετρία ἀναγγέλ-
λουσα ἐν σπουδῇ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ
Γεωργίου καὶ ἀμέσως ἐξέρχεται.)

ΕΛΕΝΗ (μετ' ἀβώστητος).

Ἄ! Θεέ μου! μεσονύκτιον σχεδόν! εἶνε
τόσον ζηλότυπος ὁ Γεώργιος! (μετὰ μικρὰν
ἀγωνιώδη ἀπορίαν). Ἐξέλθετε, φίλε μου,
εἰς τὸν ἐξώστην, περιμεῖνατε ἐκεῖ ὀλίγας
στιγμάς. . . πρὸς χάριν μου. . . ὁ καιρὸς
εἶναι ἐξαιρετικὸς.

(Ὁ Ἀλέξανδρος ἐκπληκτος ἐξέρχεται
ἀβούμενος ὑπὸ τῆς Ἐλένης εἰς τὸν
ἐξώστην. Μετὰ μικρὸν εἰσέρχεται ὁ Γεώρ-
γιος ἐξἄλλος.)

ΕΛΕΝΗ.

Τί σημαίνει, Κύριε, ὁ τοιοῦτος θόρυβος;
ὕμῶν; Τῆ ἀληθείᾳ ὡς εἰς ἄλλωσιν τῆς Κων-
σταντινουπόλεως πιστὸς ὁπαδὸς τῆς Μεγά-
λης ἰδέας ὀρμάται. . . οὐχὶ διὰ τῆς φαν-
τασίας ἀπλῶς.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

Ἄ! συγχωρήσατέ με, Κυρία! γονυκλινῆς
ζητῶ συγγνώμην. Ἐνόμισα ὅτι εἶσθε ἀσθενῆς
ἅμα σὰς εἶδον ἐξελοῦσαν τοῦ χοροῦ ἐν-
βία. . . καὶ ἐφοβήθην καθότι εἶσθε ἀδιάθε-
τος ἐσχάτως. . . (κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο
ὁ Ἀλέξανδρος ἀόρατος εἰς τὸν Γεώργιον,
φαίνεται ἐλθὼν μέχρι τῆς θύρας τοῦ ἐξώ-
στου καὶ σχεδὸν ἐν τῷ δωματίῳ εὐρισκόμε-
νος) Θεέ μου! συγχωρήσόν με, Ἐλένη, εἶμαι
παραζαλισμένος, τρελλός. . . ἀλλὰ σ' ἀγα-
πῶ τόσον, ὥστε δὲν ἔχω σχεδὸν συναί-
σθησιν τῶν πράξεών μου.

ΕΛΕΝΗ.

Εὐχαριστῶ, φίλε μου, εὐχαριστῶ, ἀλλ'
ἐπίστρεψον εἰς τὸν χορόν.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

Θὰ ὑπάγωμεν ὁμοῦ ἄφες με νὰ σὲ θαυ-
μάσω οὕτως ἔχουσαν πόσον εἶσαι ὠραία!

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ (κατ' ἰδίαν ἀπὸ τοῦ
κατωφλίου τοῦ ἐξώστου.)

Ἄναδ' ἡ γυναῖκα! τολμᾶς καὶ μ' ἔχεις μάρ-
τυρα τῶν ἐρωτικῶν σου συνεντεύξεων! Τρέ-
με, ἂν τὸ τοιοῦτον εἶνε προμελετημένη ἐκ-
δίκησίς σου! Ἄλλ' ὄχι! ἄς μὴ φανῶ ἐπιρ-
ραζόμενος, διότι τότε θὰ θριαμβεύσῃ αὐ-
τη. Ἄς παρασταθῶ θεατῆς τῆς ἐρωτικῆς
ταύτης σκηνῆς μετ' ἀληθοῦς φιλοσοφικῆς
ἀπαθείας.

ΕΛΕΝΗ (πρὸς τὸν Γεώργιον.)

Σὲ παρακαλῶ, ὑπάγε εἰς τὸν χορὸν δὲν

εἶνε φρόνιμον νὰ μᾶς ἴδωσιν ἐκεῖ ὁμοῦ ἐπι-
στρέφοντας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ (λαμβάνων τὴν χεῖρά της.)

Λοιπὸν μὲ ἀποδιώκεις πάλιν; μὴ φέρης
τοῦλάχιστον τὴν στολήν ταύτην τοῦ χοροῦ,
ὡ λευκόστηθός μου Νύμφη.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ (κατ' ἰδίαν ἀπὸ τοῦ
ἐξώστου.)

Οὐδ' ἐρυθρία! Εἶμαι πραγματικῶς ἀνόη-
τος ὑπομένων ἐνταῦθα, ἐνῶ δύναμαι νὰ
ἐξέλθω καὶ. . . Ἄλλ' ὄχι, ἄς προσπαθήσω
νὰ φύγω ἀπὸ τοῦ ἐξώστου τούτου ἀπαξ
διὰ παντός; (ἀποσύρεται).

ΕΛΕΝΗ (πρὸς τὸν Γεώργιον.)

Πραῦνθητι, Γεώργιε, σὲ ὑπόσχομαι ἐν
τέταρτον τῆς ὥρας μετὰ τὴν ἀναχώρησίν
σου νὰ ἦμαι εἰς τὸν χορόν.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ (μετὰ σοβαρότητος.)

Κυρία, ἐπὶ πολὺ ὑπεκρίθητε ἐνώπιόν
μου, ἐνῶ εἶν' ἀδύνατον ν' ἀγνοῆτε ὅποσον
σὰς ἀγαπῶ. Δεικνύετε διὰ τοῦ σκληροῦ τρό-
που σας ὅτι θεωρεῖται τὸ πάθος μου φαν-
τασιοπληξίαν ἐφήμερον. . . Ὁ πρὸς ὑμᾶς
ἔρωσ μου εἶνε ἀμετρος. . . (ὁ Ἀλέξανδρος
φαίνεται πάλιν ἀκούων) σὰς ἀφιερῶ τὸν
βίον μου ἔδλον, ὑμεῖς δ' ἀποποιεῖσθε ἀν-
τιτάττουσα τὸ ὑπὸ τῆς κοινωνίας ἀπαι-
τούμενον σέβας πρὸς τὰ νενομισμένα καὶ
τὸν ψυχρὸν ὀρθὸν λόγον. . . Ὡ! μὴ μὲ
ἀπελπίζετε, λησμονοῦσα πᾶσαν συνέπειαν
τῆς ἀπελπισίας μου.

ΕΛΕΝΗ

Θέλετε λοιπὸν τελειωτικῶς νὰ ἐκφρασθῶ;
ἔστω. Γνωρίζετε τὸν παρελθόντα βίον μου,
Κύριε;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ναί, Κυρία, γνωρίζω τὰ πάντα ὅτι
ἄθλιός τις, ὁ ἐσχάτος τῶν ἀνθρώπων κατ'
ἐμὲ, σὰς ἠπάτησεν ἀναιδῶς καὶ σὰς ἐγκα-
τέλειπεν εἶτα ἐν θλίψει ἀπαρηγόρη, ἕως
οὗ μωρὸς γέρον προσέφερεν ὑμῖν τὴν προ-
στασίαν τοῦ μεγάλου ὀνόματός του, τοῦθ'
ὅπερ ὑπὸ τοῦ κόσμου ἐθεωρήθη ὡς γενναιοδω-
ρία παλιμπαίδος. Τὸ πρὸς ὑμᾶς πάθος μου
ὅμως αὐξάνει καθόσον ἀναλογίζομαι τὴν
δυστυχίαν ὑμῶν ταύτην, συμπονῶν οὕτως
εἰπεῖν. Ἀεῖποτε αἱ εὐγενεῖς ψυχαὶ ὑπῆρξαν
θύμα τῶν κοινῶν ἀνθρώπων καὶ τῆς κοι-

νῆς γνώμης, ἐφ' ἧς σαθρῶς ἢ θεοπισθεῖσα τιμὴ βασίζεται.

ΕΛΕΝΗ.

Λοιπὸν, Κύριε, μάθιτε ὅτι ὠφελήθη ἐκ τῶν πικρῶν τούτων μαθημάτων τῆς τύχης μου, μάθιτε ὅτι σήμερον οὐδὲ τὴν καρδίαν μου φοβοῦμαι πλέον, οὐδ' ἄλλου καρδίαν. Ἐγνώρισα πρὸς τούτους ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἀδυνατεῖ σχεδὸν πάντοτε νὰ διατηρήσῃ τοὺς ὄρκους του, οὐς ἀμέσως μετὰ τὴν ἀπόλαυσιν καταπατεῖ. Κατὰ συνέπειαν, Κύριε, μὴ ἐλπίζετε νὰ καμφθῶ! ἰδοὺ δὲ τί ἀπαντῶ ὑμῖν ἀσπουδάζων ὁμιλῆτε: Εἶμαι ἀήττητος. Ἡ τοσοῦτον δυσφημισθεῖσα γυνὴ δι' ἓν σφάλμα τῆς νεότητός της προφυλάσσεται ἀπὸ τοῦδε ὑπὸ θώρακος στερεωτέρου καὶ τῆς ἀρετῆς, ὑπὸ τῆς δυσπιστίας. »

ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

Ἄ! δὲν μ' ἐνοεῖτε, Κυρία (πίπτει γοηκλιτῆς). Κατάρτος ἐγὼ ἂν διανοήθην ποτὲ νὰ λάβω ὡς ὄπλον τὰς δυστυχίας ὑμῶν ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ἀπολαύσεως παρ' ὑμῶν θυσίας, ἢν εὐγενὴς ψυχὴ ἀποστρέφεται. . .

ΕΛΕΝΗ (πικρῶς μειδιῶσα.)

Εἶσθε βέβαιος ὅτι οὐδέποτε ἔσχετε τὴν ιδέαν ταύτην;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

Ἐστω! θὰ ὁμιλήσω εὐλικρινῶς. Ἰσως ἐσκέφθην οὕτω πρὶν σὰς γνωρίσω, ἀλλ' ἤδη μακρὰν ἑμοῦ ῥίπτω μετανοῶν πᾶσαν τοιαύτην ιδέαν. Ἀδύνατον νὰ ψευσθῆ τις ἐνώπιον ὑμῶν, Ἐλένη. Ὑποτάσεις ξένην θέλησιν, ἐκμηδενίζεις πάντα δόλον, ἐπιβάλλεις σέβας καὶ λατρείαν. Ὡ! ἀφ' οὗτου σ' ἐγνώρισα ὀρκίζομαι ὅτι τὸ πάθος μου εἶνε ἀτάξιον σοῦ. . . Ἀκούσατέ με, Κυρία, καὶ ἀρετέ με πρὸ τῶν ποδῶν σας ἀναμένοντα τὴν ἀπόφασίν σας, ἀκούσατέ με. Προσφέρω ὑμῖν τὸ μέλλον μου δι' ἀκαταπατήτων ὄρκων. Ἐλπίζω ὅτι σὰς προσφέρω οὕτω ὄνομα ἔντιμον, περιουσίαν μεγίστην ἐπὶ τῇ ὁποίᾳ δὲν καυχῶμαι, ψυχὴν λατρεύουσαν ὑμᾶς, καρδίαν μόνον δι' ὑμᾶς πάλλουσαν. Σὰς προσφέρω τὴν χεῖρά μου.

ΕΛΕΝΗ.

Σπουδάζων λοιπὸν γάμον μοι προτείνετε; (τείνει πρὸς αὐτὸν τὴν χεῖρά της) Εὐχαριστῶ ὑμᾶς, Κύριε, διὰ τὸ δεῖγμα τοῦτο

τῆς πρὸς ἐμὲ ὑπολήψεως καὶ ἀφοσιώσεώς σας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

Ὡ χαρὰ! θεέ μου! δέχεται, δέχεται.

ΕΛΕΝΗ.

Ὅχι, Κύριε! σὰς ζητῶ ὀλίγου χρόνου διάστημα ὅπως σκεφθῶ ὠρίμως.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ,

Ὅμοι! δύναμαι τοῦλάχιστον νὰ ἐλπίζω;

ΕΛΕΝΗ.

Ἄγνωῶ ἀλλ' ἔχετε πεποιθήσιν εἰς τὴν εὐγνωμοσύνην μου. Χαίρετε! ὑπάγετε εἰς τὸν χορὸν, τὸ ἀπαιτῶ ἐγὼ ὅμως δικαιῶμαι τῶρα νὰ μείνω ἐνταῦθα.

(Ὁ Γεώργιος ἀπέρχεται ἀσπαζόμενος τὴν χεῖρα τῆς Ἐλένης, αὐτὴ δὲ σύντομος ὡσεὶ τὰ πάντα λησμονοῦσα, πίπτει ἐπὶ τοῦ ἀνακλιτήρος τὰ νῶτα σιρέφουσα πρὸς τὴν θύραν τοῦ ἐξώστου καὶ παραδίδεται εἰς βαθεῖς βρεχασμούς.—Ὁ Ἀλέξανδρος εἰσέρχεται ἀκροποδητὴ καὶ παρατηρεῖ ἐπὶ τινὰ λεπτὰ τῆρ εἰς τὸν ἀπέναντι καθρέπτην ἀντανακλωμένην μορφήν τῆς Ἐλένης. Εἶρε ὠχρὸς ἐξ ὄργης. Ἡ Ἐλένη οὐδὲ κἄν ἐνθυμεῖται αὐτὸν, ἀλλὰ κεῖται ὡσπερ καταβεβλημένη ἐπὶ τοῦ ἀνακλιτήρος. Ἀφῆρης δ' Ἀλέξανδρος πηδᾷ ἐνώπιον αὐτῆς.)

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Ὁμολογήσατε, Κυρία, ὅτι ἀρκούντως ἐσθάσθη τὸς νέους ὑμῶν ἔριωτας καὶ μεγάλην ἀδιαφορίαν ἐπέδειξα ὑπομένων νὰ ὑβρίζωμαι ἐπὶ σκοπῶ ἴσως. . . καὶ ἀπαθῆς διαμένων θεατῆς. . .

ΕΛΕΝΗ (ἀγρίως αὐτὸν ἀπειρίζουσα.)

Ἐπὶ σκοπῶ; . . . Τί λοιπὸν τολμᾶτε νὰ μὲ νομίζητε, Κύριε; Ἄν οὕτω ἐσκέπτεσθε, ἐξέλθετε.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ (δράττων τὸν βραχίονα αὐτῆς.)

Ὅχι, ὄχι, δὲν σκέπτομαι οὕτω μὴ προσέχετε εἰς ὅ, τι λέγω! εἶμαι λίαν τεταραγμένος. . . Ἄλλ' ὅπως δήποτε ἐφάνην φρόνιμος πολὺ, ἄλλως δὲν θὰ ὑπέφερα τοιαύτην πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου σκηνήν.

ΕΛΕΝΗ.

Φρόνιμος; Δὲν ἐνοῶ τὸ ἐπιθετον τοῦτο ἀδιάφορος ἴσως θέλετε νὰ εἰπῆτε.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ (συγκεκρινημένος.)

Ἐμπαίζατέ με ἐφ' ὅσον τοῦτο σὰς ἀρέσκει, ἐστὲ σκληροκάρδιος, καταπατήσατέ με! δικαιῶσθε τὰ πάντα νὰ πράξητε. . . Ἄλλ' εἶμαι, εἶμαι λίαν δυστυχῆς! . . .

ΕΛΕΝΗ.

Θέσωμεν πέρας ἄπαξ διὰ παντός. Ἐπρεπε νὰ φωτισθῆτε καὶ νὰ ὠφεληθῆτε ἐκ τῆς ἀπαντήσεως, ἢν ἔδωκα πρὸ μικροῦ εἰς τὸν Γεώργιον. . . καὶ ὅμως ὁ ἔρωσ τοῦ νέου τούτου δὲν μ' ἐξυβρίζει. . . Χαίρε, Ἀλέξανδρε. Ἀποχωρισθῶμεν διὰ παντός, ἀλλ' ἄνευ πικρίας. Ἰδοὺ ἡ εἰκὼν σου, ἰδοὺ καὶ αἱ ἐπιστολαὶ σου. . . Ἄφες λοιπὸν τὴν χεῖρά μου, πρέπει νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὸν χορὸν.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ (ρίπτει χαμὰ τὴν εἰκόνα του καὶ καταπατεῖ αὐτήν.)

Νὰ ἐπιστρέψῃς εἰς τὸν χορὸν, διὰ νὰ χορεύσῃς μετὰ τοῦ Γεωργίου, αἱ;

ΕΛΕΝΗ (ὠχρὰ, ἀλλ' ἤρεμος.)

Ἄκουσόν με λοιπὸν, Ἀλέξανδρε, μετὰ προσοχῆς. Ὁ Γεώργιος μοι προσφέρει μέγαν κοινωνικὸν βαθμὸν, πρὸς δὲ καὶ μὲ ἰκανοποιεῖ ἀρκούντως ἀπέναντι τοῦ κόσμου. Ἡ μετὰ πλουσίου γέροντος σύζευξις μου δὲν ἀπέπλυνεν ἐντελῶς τὸ ἐπὶ ἐγκαταλειφθείσης γυναικὸς φρικῶδες στίγμα! πᾶς τις καλῶς γνωρίζει ὅτι οἱ γέροντες λαμβάνουν πάντοτε πλειότερα τῶν ὅσων δίδουν, ἔστωσαν καὶ πλούσιοι. Ἄλλως ὅμως ἔχει προκειμένου περὶ ἀνδρὸς νέου, πλουσίου, εὐγενοῦς, ζηλευτοῦ, λατρευομένου ὑπὸ τῶν γυναικῶν. . . ὦ! τότε ἀξίζει τὸν κόπον νὰ σκεφθῆ τις. . .

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ (ἐξερχόμενος παράφορος.)

Ὡ γυναῖκες, γυναῖκες, οὐδέποτε θνήσκει ἐν ὑμῖν, ἢ ματαιοφορῶν! (ἐξέρχεται.)

(Ἀκούεται ἐξω βροχὴ ῥαγδαία ἀστραπαὶ διασχίζουσι τὸν οὐρανὸν, ὁ κεραυνὸς μυκάται.)

ΕΛΕΝΗ, (μόνη.)

Τετέλεσται! ἄς κλαύσω! (κλαίει) . . . Ὅχι! ἄς ὑπάγω εἰς τὸν χορὸν. . . Ὅχι! ἄς σβύσω τὰ φῶτα, νὰ ἴδω ἀστραπάς. Οὕτως ἄλλοτε φῶς ὑπῆρχεν ἐν ἐμοὶ καὶ τότε εἶνε νύξ, νύξ αἰωνία ἢ καρδία μου διασχιζομένη ὑπὸ κεραυνῶν, ὑπὸ τῶν ἀναμνήσεων τῆς ἀθῶας παιδικῆς μου ἡλικίας. Τετέλεσται! (σβύνει τὰ φῶτα, ἀνοίγει τὴν

θύραν τοῦ ἐξώστου καὶ σύρει πρὸ αὐτοῦ τὸν ἀνακλιτήρα εἰς τὸ φῶς τῶν ἀστραπῶν. Κάθηται ἡμιθανῆς.)

Ὡ! φρίκη! . . .

(Μετά τινὰ λεπτὰ εἰσέρχεται σιγὰ δ' Ἀλέξανδρος καὶ κάθηται παρ' αὐτῆ λαμβάνων τὴν χεῖρά της καὶ ψιθυρίζων: Ἐλένη, Ἐλένη!)

ΕΛΕΝΗ (ἐντρομος ἀποσυρομένη.)

Εἶσαι σὺ; ἐροθήτην.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ (κρατῶν αὐτήν.)

Ναί! ὁ καιρὸς δὲν μ' ἐπέτρεψεν, ὡς βλέπεις, φίλη μου, ν' ἀναχωρήσω καὶ ἤλθον ἐξαιτούμενος στιγμῆς καταφύγιον.

ΕΛΕΝΗ.

Ὡ θεέ μου! πόσον ὠραία εἶνε ἡ θιέλλα αὕτη! πόσον ζωηρὰ ἀλλ' ἄμα καὶ γλυκεῖα εἶνε ἡ φωνή σου; αὕτη λάμψις; . . . Εἶδες, εἶδες πῶς ἔλαμπον ὡς σάπφειροι τὰ μάρμαρα τῆς Ἀκροπόλεως; εἶδες πῶς ἐξήστραψαν αἱ κορυφαὶ τοῦ Ὑμηττοῦ ὡς μέγιστα φάσματα ἐν τοῖς σαβάνοις αὐτῶν; Βλέπεις, παρατηρεῖς πῶς τὸ πᾶν φαίνεται κινούμενον κατὰ τὰς αἰφνιδίους μεταβολὰς ἀπὸ τοῦ σκότους εἰς τὴν λάμψιν καὶ ἀπὸ τῆς λάμψεως εἰς τὸ σκότος; Δὲν νομίζεις ὅτι τὰ ὄρη κλονίζονται καὶ μέλλουν νὰ κατακρημισθῶσι συγκαλύπτοντα τὸν κόσμον ὅλον; Τετέλεσται! τετέλεσται. Ἄφες με μόνην, φύγε! δὲν εἶδες; δὲν βλέπεις; ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Οὐδὲν βλέπω, οὐδὲν ἀκούω μόνον σὲ βλέπω, τὴν φωνήν σου μόνην ἀκούω, τὴν θερμὴν σου πνοὴν ἀναπνέω! σὺ μόνη παρ' ἐμοὶ καθημένη με συγκινεῖς. Γνωρίζεις ὅτι παραφόρως σὲ ἀγαπῶ; Ναί, τὸ γνωρίζεις καὶ ἐπίσθησ ἄσμερον, ἴσως δὲ καὶ προσκάλεσες τὴν ἐκδήλωσιν. Ἐστω! θριάμβευσον, ἂν οὕτως ἔχη! ἰδοὺ με πρὸ τῶν ποδῶν σου ἐξαιτούμενον συγγνώμην καὶ λήθην τοῦ παρελθόντος! ὦ! μετὰ πάθους ἀπαιτῶ ταῦτα καὶ πρέπει, πρέπει νὰ μοὶ τὰ παραχωρήσῃς, διότι σὲ θέλω, ἔχω δικαίωμα ἐπὶ σοῦ.

ΕΛΕΝΗ (ἀποσύρουσα ἐκ τῶν χειρῶν του τὴν χεῖρά της.)

Ὅποια δικαίωματα;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Δὲν εἶνε δικαίωμά μου, φρικῶδες δικαίωμα ἢ βλάβη ἢ πρόξενός σοι ἐγενόμην; Ἐλέ-

νη, ἀφ' οὗ μοι παρεχώρησες τὸ δικαίωμα τοῦτο πρὸς καταστροφὴν τοῦ βίου σου, διατί μοι τὸ ἀρνήσαι σήμερον, ὅτε μέλλω νὰ σοῦ καταστήσω εὐδαίμονα πάλιν τὸν βίον, ἰκανοποιῶν σε καὶ τὰ λάθη τῆς νεότητός μου ἀποπλύνων;

ΕΛΕΝΗ.

(μετὰ φωνῆς συγκεκλιμένης.)

Ἀλέξανδρε, Ἀλέξανδρε, ἡ νύξ εἶνε φρικώδης, ἀπαισία. Διορῶ ἀμυδρῶς τὴν εὐτυχίαν, ὡς εἰς τὸ φῶς τῶν ἀστραπῶν τὸν ἀπέναντι ἀνόφρυτον κῆπον. Οὐδέποτε ἐξαλείφεται ἐκ τῆς καρδίας ὁ τύπος τοῦ πρώτου ἀγαπηθέντος ὄντος; κοιμᾶται τις μετὰ τὴν ἀγωνίαν τῶν πόνων οὐς ὑπέστη, ὡς ἀσθενὴς μετὰ τὴν κρίσιν τῆς ἀσθενείας του, κοιμᾶται λησιμονῶν ὅσα ὑπέφερε, ἀλλ' ὄχι καὶ τὸ παρελθόν, τὸ ἀρχαῖον ἐκεῖνο εἶδωλον τῆς ψυχῆς του, τὸ γέννημα τῆς φαντασίας του, τὸ θρήσκευμά του; μὴ ἐλησμόνησεν ὁ Ἕλληνας τοὺς Θεοὺς του; ἐλησμόνησεν ὅσα δεινὰ ὑπέστη, χωρεῖ ἐν λήθῃ τοῦ παρελθόντος, ἀλλ' ἔρχεται στιγμή, καθ' ἣν ἀνέλκων τὴν χλαμύδα ὑπὸ τὴν μασχάλην ἀνέρχεται τὰς μαρμαρίνους βαθμιδὰς τῆς Ἀκροπόλεως, ζητῶν νὰ εἶδῃ τὴν πᾶγκυφον τῆς Ἀθηνᾶς ἐλαίαν; διὰ τῆς φαντασίας του ἐλπίζει εἰς τὴν ἀντίληψιν τῆς Ἀθηνᾶς, κοιμᾶται ὄνειροπολῶν ὑπὸ τὸν Παρθενῶνα. Μοὶ λέγουν ὅτι εἰς τὸν Ναὸν τῆς Ἀγίας Σοφίας οὐδέποτε κατωρθώθη νὰ ἐξαλειφθῶσιν αἱ ἐπὶ τῶν τοίχων ἐζωγραφημένοι ἅγιοι εἰκόνες, μεθ' ὅσας καὶ ἂν κατέβαλον προσπαθείας οἱ εἰς τέμενος τοῦ Μωάμεθ μεταβαλόντες τὸν ἀρχαῖον χριστιανικὸν Ναόν. Οὕτω καὶ ἐκ τῆς καρδίας, ναοῦ τοῦ ἔρωτος, δὲν ἐξαλείφεται ἡ πρώτη ἐγχαραχθεῖσα εἰκὼν. Πολλάκις ἐγείρεται πρὸ ὑμῶν τὸ εἶδωλον τοῦ πρώτου ἔρωτός μας καὶ κλίνομεν τὸ γόνυ πρὸ αὐτοῦ. "ὦ! φεῦγε, φεῦγε φάντασμα, ὄπτασια. Εἶσαι σκιά καὶ θὰ με ὀδηγήσῃς πάλιν εἰς βράχους ἀπορρώγας ἂν σὲ ἀκολουθήσω, κ' ἐκεῖ ἐκεῖ θὰ με ἐγκαταλείψῃς ἡμιθανῆ, αἰμόφυρτον. Φεῦγε, δὲν σὲ πιστεύω.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Ὄχι, ὄχι! θὰ σ' ὀδηγήσω εἰς παστάδα συζυγικὴν ἀνοσσεφῆ. Ὁ ἱερεὺς τοὺς γάμους μας θὰ εὐλογήσῃ. Σοὶ προσφέρω τὴν χεῖρά

μου; δὲν ἀναγνωρίζεις τὴν φωνὴν μου τῶν παρελθόντων χρόνων, τὸ πάθος μου τῶν ἀρχαίων μου ἡμερῶν, ἐμὲ τὸν πρῶτόν σου ἔρασιήν; δὲν ἀνευρίσκεις ἐνταῦθα τῶρα ἐν συνόλῳ τὴν νεότητά σου; Γενοῦ, γενοῦ σύζυγός μου.

ΕΛΕΝΗ.

(συγκεκλιμένη.)

Ἐσκέφθης; ἀρνείσαι τὴν Ἀσπασίαν, τὴν μνηστὴν σου, ἐνῶ ἤδη καὶ τοῦ γάμου σας ἡ ἡμέρα ὠρίσθη; Ἀλλὰ θὰ καταστῆς δυστυχής! ὁ κόσμος θὰ θεωρήσῃ τὴν πράξιν σου ὡς ἐκπλήρωσιν χρέους, καὶ οὐχὶ ὡς θριάμβόν σου; καὶ εἶτα τίς οἶδεν... ὦ! μὴ καταστρέψῃς τὰς εὐδαίμονας ταύτας στιγμὰς ἀναπτερώσεως καὶ ἐμπιστοσύνης, ὧν νῦν ἀπλήστως γευόμεθα; ἐνθυμοῦ, ἐνθυμοῦ τὴν στιγμήν ταύτην, ἀλλὰ μὴ τὴν ζητήσῃς καὶ πάλιν; δὲν θὰ τὴν ἐπανεύρῃς!

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Ἐσκέφθην. Θὰ πράξω πράξιν θεωρουμένην ἴσως ὑπὸ τοῦ κόσμου ἔνοχον καὶ ἀσύγγνωστον; ἴσως καὶ διὰ τοῦ αἵματός μου θ' ἀποπλύνων πάντα μῶμον, ἀλλ' εἴμ' ἔτοιμος πρὸς πάντα, καθότι τὰ μάλα ἤμαρτον μὴ καλῶς σε γνωρίσας, πρώτιστόν μου δὲ χρέος εἶνε νὰ ἐπανέλθω πρὸς σέ. ὦ! ὄμιλει, Ἐλένη, ἀπόδος μοι τὴν εὐτυχίαν ἣν ἀπώλεσα ἀπωλέσας σε.

ΕΛΕΝΗ.

(κατ' ἰδίαν.)

Θεέ μου, εἶνε ὄνειρον;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Σήμερον θὰ ἐκτιμῶσω καὶ θὰ διατηρήσω τὴν εὐτυχίαν ταύτην, διότι κ' ἐγὼ ἤλλαξα; δὲν εἶμαι πλέον ὁ φιλόδοξος ἐκεῖνος καὶ ἀνήσυχος νεανίας, ὃν διὰ ψευδῶν ὑποσχέσεων ἐθασάνιζε τὸ ἀγνωστον μέλλον. Ἢδὴ γνωρίζω τί ἐστὶ βίος..

ΕΛΕΝΗ.

Ὀδὸς πρὸς τὸ γῆρας, πρὸς τὸν τάφον, ἀφοῦ ἀπογυμνωθῶμεν πάσης ἐπιπλάστου χαρᾶς καὶ περιδουθῶμεν τὴν ἀπογοήτευσιν ὡς σάβανον. —

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Γνωρίζω τί ἀξίζει ὁ κόσμος καὶ ἡ ἀπατηλή του λάμψις. Οὐδεὶς τῶν ἐν τῷ βίῳ μου ἄλλων θριάμβων ἐξετιμῆθη τόσον ὅσον ἐν σου μόνον βλέμμα; ἡ χεῖραί σου τῆς εὐτυχίας

ΕΝ ΘΥΜΑ ΤΗΣ ΕΥΔΑΙΜΟΝΙΑΣ.

ΦΑΝΤΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ.

ΕΡΡΙΚΟΥ ΜΥΡΙΕΡΟΥ.

Α'.

Εἰσαγωγή.

Ἡ Κ. κόμησσα Οὐρανία δὲ Βωσάν (de Vaux Champs), ἐρειδομένη ἐπὶ τοῦ παρθύρου, ὀπισθοπόρησεν αἴφνης, μετὰ τὸ περιφοβὸν κίνημα γυναικὸς εἰς τὴν θεῶν ἀράχνης; ῥιφθεῖσα δὲ ἐπὶ τινος ἔδρας καὶ ἀκίνητοῦσα σχεδὸν ὑπὸ φρίκης, ἀνέκραξε:

— Ἄ! Θεέ μου!

Ὁ κόμης, ἐνασχολούμενος εἰς τὴν κόμβωσιν τῆς χειρίδος του, ἐστράφη εἰς τὴν κραυγὴν τῆς γυναικὸς του, καὶ πλησιάσας πρὸς αὐτήν:

— Τι ἔχεις, Οὐρανία; τῆ εἶπε θωπευτικῶς.

Ἡ κόμησσα, ὑψώσασα τοὺς ὠραίους αὐτῆς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τοῦ συζύγου της.

— Ὅχι βρέξῃ.

Τῷ ἀπεκρίθη μετ' ἀδυνατοῦ φωνῆς.

Ὁ κόμης ἐπλησίασεν εἰς τὸ παράθυρον, καὶ εἶδε προχωροῦσας εἰς τὸ πρῶτον λεπτῶν ἀπαυγάζοντα οὐρανὸν παχέας μαύρας νεφέλας ὁμοίας αἰθερίοις φάσμασι. Κατ' αὐτὴν ἐκείνην τὴν στιγμήν, βιαία ῥῆξις κεραυνοῦ ἐκλόνησε τὸ ἄπειρον καὶ παχέαι σταγόνες ὕδατος ἐκκληιδώσαν τὴν ἀμμόστρωτον τοῦ μεγάρου αὐλήν. Ὁ κόμης ἐκλείσει βιαίως τὸ παράθυρον, καὶ πλησιάσας εἰς τὴν ἐστίαν ἔκρουσε μικρὸν κώδινα.

Ἰππρέτης τις προσῆλθε:

— Διάταξον νὰ ἀποξεύξωσι τοὺς ἵππους, τῷ εἶπεν ὁ Κ. δὲ Βωσάν, δὲν θὰ ὑπάγωμεν εἰς τὴν ἐξοχὴν. »

Καὶ ἀκολουθῶς στραφεὶς πρὸς τὴν σύζυγόν του, ἥτις καθ' ὅσον ὁ δρίζων ἐσκοτίζετο, τόσῳ μᾶλλον ὠχρία, τῆ εἶπε μετὰ φωνῆς βραχείας καὶ οἰνοῖ καταπιγούσης τὰς λέξεις του:

— Δίκαιον ἔχεις, Οὐρανία! θὰ βρέξῃ.

Καὶ ἤρξατο μεγάλοις βήμασι καταμε-

αἰεποτε με διέφυγε μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης, καθ' ἣν εὐρίσκομαι πλησίον σου. ὦ Ἐλένη, Ἐλένη, ἐπᾶνελθον εἰς ἐμέ. Τίς θὰ σὲ ἀγαπήσῃ ὅπως ἐγώ; τίς θὰ εἶδῃ κάλλιον ἐμοῦ τὸ ἐν τῇ ψυχῇ σου ἐδράζον μεγαλεῖον, τὴν ὑπομονήν σου, τὸ ἔλεος;

ΕΛΕΝΗ.

(ῥιπτομένη εἰς τὰς ἀγκάλας του.)

Σὲ ἀγαπῶ, αἰεποτε σ' ἠγάπησα. ὦ! ἡ καρδιά μου θὰ διαρραγῇ (μικρὰ σιγὴ ἐπικρατεῖ.)

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

(ἀνεγειρόμενος ἐν χαρᾷ.)

Φέρετε φῶτα, φέρετε φῶτα! ἡ Ἐλένη, ἡ Ἐλένη σύζυγός μου; (ἀνάπτει διὰ φωσφορικῶν πυρίων τὰ κηρία.—Εἰσέρχεται ὑππρέτρια κομίζουσα τείον καὶ ἐναποθέτει αὐτὸ ἐπὶ τῆς τραπέζης.)

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Ἐνθυμεῖσαι, Ἐλένη, ὅτε ἀνεγινώσκομεν ὁμοῦ τὴν τόμον τοῦτον τοῦ Musset, ὃν σοὶ ἐδώρησα; Οὗτος καὶ νῦν ὑπῆρξεν αἰτία τῆς συναισθήσεως τοῦ ἐν ἐμοὶ σπινθήρος. Ἢλθον ἐνταῦθα μετὰ τῆς πεποιθήσεως ὅτι κατέστην πλέον ἀνὴρ πρακτικὸς, θετικὸς ὡς τραπεζίτης Ἄγγλος, ἐνόμισα ἐπὶ στιγμήν ὅτι ἡ νεότης μου παρήλθεν καὶ σὺν αὐτῇ τὰ φροῦδα ὄνειρα καὶ ὅτι εἰσῆλθον εἰς τὸ ἀληθὲς προωρισμένον στάδιον τῷ ἀνθρώπῳ.

ΕΛΕΝΗ.

Ἡ καρδιά, φίλε μου, δὲν ἀποκτᾷ ρυτίδας. Ὁ φύσει συμπαθὴς ταχέως καταβάλλεται καὶ νομίζει ὅτι ἠνδρώθη, ὅτι ἐγήρασεν, ἀλλ' ἀποθνήσκει συμπαθής.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Ὄχι! ἀναξὴ φαιδρὸς καὶ τὸ συμβόλαιον τοῦ γάμου του συντάσσω τὴν ἐπαύριον. Πολλάκις περιέχουσιν οἱ παλαιοὶ φάκελλοι ρεῖα πάθη.

ΙΩ. ΚΑΜ.

πρῶν τὸ δωματίον. Καθ' ἣν δὲ στιγμήν διέβαινον ἀπέναντί τινος κατόπτρου, ἡ σύζυγός του παρεγέρθη τὸ κατηφές πρόσωπόν του. Παράδοξον μείδιμα πλήρης εἰρωνίας ἔψαυσε τὰ ὠχρὰ χεῖλη του, καὶ ὑψώσας τὴν πυγμὴν πρὸς τὸν οὐρανόν.

— Τέλος πάντων! . . . ἐφώνησε.

— Τί ἔχεις Εὐτυχῆ; ἠρώτησεν αὐτὸν ἡ σύζυγός του μετὰ τινος ἀνσυχίας.

— Μὴ μὲ ὀνομάζεις πλέον διὰ τοῦ ὀνόματος τούτου τὸ ὅποιον ἦδη κατήντησεν εἰρωνία, ἀπεκρίθη ὁ κόμης.

Καθῆσας δὲ παρὰ τῆ κομήση, διέμεινεν ὡς καὶ ἐκείνη ἄφρονος καὶ σκυθρωπὸς μὲ τὸ ἦθος ἀνθρώπου ὃν ὀλεθρία μοῖρα πατάσσει αἰφνιδίως διὰ τῶν ἀδυσωπῆτων κεραυνῶν τῆς.

Β'.

Παρέκβασις.

Παραβαλλομένη μὲ τὸ μηδαμινὸν αἴτιον ὅπερ παρῆξεν αὐτὴν, ἡ σκηνὴ αὐτῆ, παρ' ἧς ἄρχεται ἡ παρούσα ἱστορία, φαίνεται λίαν παράδοξος. Καὶ τὸ ὄντι· θερμὴ τις θύελλα αἴφνης ἐκρηγνυομένη καὶ ἐμποδίζουσα ἐξοχικὴν τινα διασκεδάσιν, δὲν εἶναι ἀποχρῶν λόγος ὅπως δώσῃ χώραν εἰς τόσον σπουδαίας ἀνσυχίας· καὶ ἡ ἠθικὴ ταραχὴ τῆς κυρίας Οὐρανίας δὲ Βωσάν, καθὼς καὶ αἱ ἀραιὶ τοῦ συζύγου τῆς, ἠδύναντο νὰ θεωρηθῶσιν ὡς παιδαριώδεις φαντασιωπλαξίαι συγγνωστέαι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μεταξὺ φιλοφρόνων συζύγων.

Καὶ ὅμως βεβαιούμεν ἀδιστακτως ὅτι ἡ ἀτμοσφαιρικὴ αὕτη ἰδιοτροπία, ἧτις δύνανται, ἀπροσδόκητος οὕσα, νὰ προκαλέσῃ παροδικόν τι ἀτύχημα, εἶχε διὰ τὸν κόμητα καὶ τὴν σύζυγόν του τὸν χαρακτῆρα σπουδαίου συμβεβηκότος.

Δι' αὐτοὺς, αἱ σκοτεινὰ ἐκεῖνα νεφέλαι ἦσαν μέχρις ἐξογκώσεως πλήρεις συμφορῶν δι' αὐτοὺς, αἱ τὸν οὐρανὸν διασχίζουσαι ἀστραπαὶ ἦσαν τόσοι πύρινοι χαρκατῆρες, εἰς οὓς ἀνεγίνωσκον φρικώδη τινα προφητείας, ὡς ἐκείνην τοῦ Ἱερογραφικοῦ συμποσίου, καὶ εἰς τὰς ὑποκόφους τοῦ κεραυνοῦ ἐκρήξαι ἤκουον εὐκρινῶς τὰς ἀπειλάς τῆς εἰμαρμένης ἧτις ἤρχετο κατ' αὐτῶν.

Καὶ ὅμως, κατὰ τὴν αὐτὴν ἐκείνην στιγμήν καθ' ἣν ὁ κόμης καὶ ἡ σύζυγός του ἔμμενον κατεπτοημένοι ἀπέναντι τοσοῦτον κοινού συμβάματος, ἔλεγον περὶ αὐτῶν εἰς εἴκοσιν ἰσως μέρη, ὅτι ἦσαν οἱ εὐτυχέστεροι ἄνθρωποι τῆς ὑφ' ἡλίου.

Ἐἴτε ἐκ φθόνου εἴτε ἐκ καλῆς πίστεως, οἱ λέγοντες ταῦτα εἶχον δίκαιον.—ἀλλ' ἐνταυτῷ εἶχον καὶ ἄδικον. Ἐπειδὴ τὸ ἄριστον εἶναι ἐχθρὸς τοῦ καλοῦ, ὁ λίαν εὐδαιμων ἄρχεται νὰ μὴ ἦναι πλέον εὐδαιμων.—Παραδοξολογία! θὰ ἐπιφωνήητε, Κύριε—ἡ Κυρία. Ἀλλ' αἱ παραδοξολογίαι εἰσὶν ἀλήθειαι, φέρουσαι τὴν στολὴν τῶν ἀποκρέω, διὸ δὲν ἀναγνωρίζει τις αὐτὰς ἀμέσως. Ἄλλως τε, ἂν ἐπιθυμῆτε νὰ μᾶς ἀκολουθήσητε, θὰ ἰδῆτε πολλὰ τοιαῦτα παραδείγματα εἰς τὰ ἐπόμενα κεφάλαια.

Γ'.

Εὐτυχῆς.

Ὁ κόμης Εὐτυχῆς δὲ Βωσάν ἔσχεν ἀναδόχους ὅλας τὰς εὐεργετικὰς νηρηίδας εἰς τὰ θαύματα τῶν ὁποίων τόσον ἀφελῶς ποτε ἐπίστευόμεν. Διότι (μια εἰσέτι παρέκβασις) ἐξ αὐτῆς τῆς κοιτίδος, καὶ ὅπως συνειθίσασιν αὐτὸν, οὕτως εἰπεῖν, εἰς τὰς ἀπογοητεύσεις, τὰ πρῶτα πράγματα ἅτινα διδάσκουσιν εἰς τὸν ἄνθρωπον εἰσὶ τὰ ψεῦδη.

Ἡ παιδικὴ τοῦ Εὐτυχῆς ἡλικία παρῆλθεν ὑπὸ τὸ θεραπευτικὸν τῆς μητρὸς του βλέμμα, ἧτις συναινοῦσα ἀείποτε εἰς τὰς ἰδιοτροπίας του, ἐφρόντιζε νὰ προλαμβάνῃ προθύμως τὰς ἐπιθυμίας του, πρὶν ἢ οὗτος ἐκφράσῃ αὐτὰς διὰ τῶν δακρῶν. Ὅθεν ὁ Εὐτυχῆς ἠγνῶει τὰ δάκρυα, διότι, πᾶν ὅ,τι ἐπεθύμει παραχρῆμα τὸ ἐλάμβανε, καὶ οὐδέποτε τὰ ἀρεστὰ εἰς αὐτὸν ἀθύρματα συνετρίβοντο. Ὀκταέτης ὢν, εἰσῆλθεν εἰς τι ἐκ παιδευτήριον. Καὶ ἐκεῖ ἡ εὐτυχία τὸν ἠκολούθησε. Διεξήγαγε τὰς Ἑλληνικὰς καὶ Λατινικὰς σπουδὰς του, χωρὶς νὰ λαμβάνῃ οὐδὲ μιᾶς ὥρας ἀναψυχῆν, καὶ χωρὶς οὐδ' ἅπαξ νὰ προσκρούσῃ εἰς τοὺς δύο ἐκείνους τῶν μαθητῶν πολεμίους, τὴν γραφικὴν ποιήν καὶ τὸν ξηρὸν ἄρτον. Κατὰ τὰς σχολικὰς διαμάχας, καθ' ἃς οἱ παῖδες, προετοιμαζόμενοι νὰ εἰσελθῶσιν εἰς τὸ κοινὸν στάδιον, μυρίας λαμβάνουσιν ἀφορμὰς

ὅπως ἀναπτύξωσι τὰς κακὰς ὁρμὰς των, καὶ νὰ προεξασκηθῶσιν εἰς τὸν φθόνον καὶ τὸ μῖσος, ὁ Εὐτυχῆς οὐδεμίαν διήγειρε τῶν ἐχθροπαθειῶν ἐκείνων, ὧν ἐπὶ μακρὸν χρόνον τηρεῖ τις τὴν ἀνάμνησιν. Οὐδέποτε ἠπατήθη εἰς τὰς πρῶτας αὐτοῦ σχέσεις, καὶ εἰς ἡλικίαν δεκαπέντε ἐτῶν, ἐχώρει πρὸς τὴν νεότητα μὲ ἀνοικτὰς τὰς ἀγκάλας καὶ τὴν καρδίαν μεστήν ἐλπίδων.

Ὅταν ἐνηλικιωθῆ, τῷ ἀνέθεσαν τὴν διαχείρισιν τῆς περιουσίας του,—χρυσῆς κλειδὸς διὰ τῆς ὁποίας ἠδύνατο νὰ ἀνοίξῃ τὸ ἀδύνατον.

Εἰσῆλθεν εἰς τὴν κοινωνίαν μετ' ὅλης τῆς ἀνυπομονησίας ἀμαθοῦς ἐπιθυμοῦντος νὰ διδαχθῆ. Ἡ εὐδαιμονία τὸν ἠκολούθησε καὶ ἐκεῖ, καὶ εὗρε τὰς πραγματικότητας ὡραίας ὅσον καὶ τὰ ὄνειρά του. Ὅλα τὰ πάθη τῷ προσέφερον τὰ μαγικά των κύπελλα, καὶ ἔπιε μέχρι τοῦ πυθμένου χωρὶς νὰ εὗρῃ ἐν αὐτοῖς τὴν παραμικρὰν πικρίαν. Ἄπασαι αἱ ἐλπίδες του ἐπραγματοποιούντο, καὶ ἅπαντα τὰ προσκόμματα παρεμέριζον, ὅπως ἀφῆσασιν ἐλευθέραν τὴν δίοδον εἰς τὴν φαντασίαν του.

Ὁ πρῶτος αὐτοῦ ἔρωτος ἦτο, ὡς συνήθως συμβαίνει,—δοκίμιον τῆς καρδίας—ἱστορία νηπιώδης καὶ θελκτικῆ ἐνταυτῷ ὡς γερμανικὸν εἰδύλλιον. Ἡ ἐρωμένη του ἐμφορουμένη ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἀθωότητος καὶ ἀπειρίας, διέμεινε πάντοτε ἐντὸς τῶν ὀρίων τῆς ῥωμαντικότητος. Ἐδιδάχθησαν ἀμοιβαίως νὰ ἀγαπῶσι, καὶ ἀφοῦ ἐξέμαθον τοῦτο, ἐχωρίσθησαν, ὁ δὲ ἀποχωρισμὸς των ὑπῆρξεν ἐπίσης εὐάρεστος ὡς καὶ ἡ πρώτη συνάντησις των.

Ἀπαλλαγείς τοῦ ἔρωτος τούτου, ὁ Εὐτυχῆς συνήντησε τὴν φιλοδοξίαν. Ἐκλείσθη εἰς τὸ δωματίον του ἐπὶ ἑξ μῆνας καὶ συνέγραψεν ἕν βιβλίον. Ὀκτὼ ἡμέρας μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ συγγράμματός του, ὁ Εὐτυχῆς ἦτο διάσημος. Οἱ ἀπεινέστεροι κριτικοὶ ἐξόμνησαν τὸ ἔργον του, καὶ καθ' ἑκάστην αἰ ἐφημερίδες ἐκήρυττον ὅτι ἦτο μέγας ἀνὴρ. Ἐβρίφθη εἰς τὸν φιλολογικὸν κόσμον, καὶ ἐγένετο παρ' αὐτῷ δεκτὸς μετὰ πάσης εὐλικρινείας καὶ εὐχαριστήσεως. Ἡ ἐπιτυχία του καὶ τοι αὐτόματος καὶ ἀνευ

φιλικῆς ὑποστρίξεως διάδοθεῖσα, οὐδεμίαν ἐξήγειρε ζηλοτυπίαν, οὐδένα ἀτομικὸν τύπον ἠρέθισε.—Διὸ, οἱ φίλοι του ἀπέδωκαν τοῦτο εἰς θαῦμα.

Ὁ Εὐτυχῆς ἐγένετο ὁ ἦρωσ τῆς Παρισίνης κοινωνίας. Ἡ εὐφυὴς λέξις ἦν τυχαίως ἠθελεν εἶπει ἐν τινι αἰθούσῃ, μετὰ δύο ὥρας ἐκυκλοφόρει εἰς ὅλας τὰς ἄλλας. Ὅτι καὶ ἂν ἔλεγε ἢ ὅ,τι καὶ ἂν ἐπραττε, παντοῦ καὶ πάντοτε εἶχε δίκαιον. Εἰς ὅ,τι πᾶς ἄλλος θὰ ἐθεωρεῖτο γελοῖος,—ὁ Εὐτυχῆς ἀπέκτα νέας συμπαθείας. Αἱ παραδοξώτεροι ἰδιοτροπίαί του ἐθεωροῦντο φυσικαί, καὶ ἠδύνατο ἐλευθέρως νὰ ἐνδυθῆ ἐρυθρὰ ἱμάτια χωρὶς οὐδεὶς νὰ γελάσῃ διὰ τοῦτο.

Οὐδέποτε συνήντησε κηδεῖαν ἐξερχόμενος τοῦ χοροῦ.

Οὐδέποτε πεινῶν ἐπαίτης τῷ ἔτεινε τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς φλιάς πλουσίου μεγάρου εἰς ὁ πολυτελεῖς τὸν περιέμενε συμπόσιον.

Οὐδέποτε δυσειδῆς γρῆαια συνήντησεν αὐτὸν καθ' ὁδόν, πορευόμενον εἰς ἐπίσκεψιν εὐειδοῦς νεάνιδος.

Ἐνὶ λόγῳ, ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς γεννήσεώς του, οὐδέποτε ἡ εὐτυχία τὸν ἐγκατέλιπε.—Ὅ,τι ἔψαυεν ἦτο χρυσοῦς, ὅ,τι ἐβλεπεν ὡραῖον, ὅ,τι ἐπραττε καλόν.

Δ'.

Διωξις τῆς δυστυχίας.

Ἐν τούτοις, ὁ Εὐτυχῆς ἤρξατο δυσανασχετῶν κατὰ τῆς ἐπιμόνου εὐτυχίας ἧτις δὲν τῷ παρεῖχε οὔτε τὸν ἀπαιτούμενον καιρὸν ὅπως ἐκφράσῃ ἐπιθυμίαν τινα, προλαμβάνουσα τὴν πραγματοποίησιν αὐτῆς. Ἡ ἀέννοσα αὕτη αἰθρία τὸν ἠνόηλοι, ἐζήτει σμικρὸν τι σημεῖον, ἐφ' οὗ νὰ ἀναπαύσῃ τὴν ὄρασίν του, ἐπεθύμει οἶαν δῆποτε ἀντιθεσιν δυναμένην νὰ θραύσῃ πρὸς στιγμήν τὴν ἄλυσον τῶν εὐτυχημάτων του. Ματαίᾳ προσδοκία. — Ἀείποτε ὁ οὐρανὸς αὐτοῦ διετελεῖ γλαυκὸς καὶ ἀνέφελος.

Ἡμέραν τινα, ὁ Εὐτυχῆς ἐακέφθη ὅτι ἐξίχνευσε τέλος πάντων τὸ ἀγαθὸν του δαιμόνιον. Ἐν μέσῳ φιλικῶν τινος θιάσου, ἠγέρθη ζήτημα ἐξ οὗ σφοδρὰ προέκυψεν ἕρις καὶ ἀντιλογία. Ὁ Εὐτυχῆς διὰ δριμείας ἀπατήνησεν ὕβρεως, πρὸς ὕβριν κατ' αὐτοῦ ἀποτανεῖσαν.

Αίματηρά πρόκλησις ἔσχε χώραν. Ὁ τόπος τῆς συνεντεύξεως ὠρίσθη. Καὶ αὕτη ἦτο ἡ πρώτη τοῦ Εὐτυχούς μονομαχία.

Ἄπαντες οἱ ὄροι τῆς μονομαχίας ὑπῆρξαν πρὸς αὐτὸν εὐνοϊκοί· ἡ τύχη ὤρισε τὸ πιστόλιον, καὶ οὗτος ἦτο πρώτης δυνάμεως εἰς τὸ ὄπλον τοῦτο.

Καθ' ἣν στιγμήν τὸ σύνθημα τῆς μάχης ἐδόθη, ὁ ἥλιος ἀποκριθεὶς τῆς πρότερον σκιαζούσης αὐτὸν νεφέλης, προσέβαλε δεινῶς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ἀντιπάλου, ὅστις τρέμων ἐκένωσε τὸ πιστόλιον εἰς τὴν τύχην.

Ὁ Εὐτυχὴς ἐτήρει ἄκραν ἀπάθειαν.

Εἰς τὸ στόμιον τοῦ ὄπλου του ἴστατο ἡ ζωὴ ἐνὸς ἀνθρώπου καὶ ἀπλῆ τύψις συνειδότος.

Ὁ Θεὸς τῷ ἐφείσθη καὶ τὴν τύψιν ταύτην. — Ἡ βολὴ του ἀπέτυχε.

Πρωτῶν τινὰ εἰς τῶν φίλων αὐτοῦ τὸν εἶδε ἐπιβαίοντα ταχυδρομικῆς ἀμάξης.

— Ποῦ ὑπάγεις, λοιπὸν; τὸν ἠρώτησε.

— «Φίλε μου, σκοπεύω νὰ περιέλθω τὴν ὑφήλιον ἅπασαν, καὶ βεβαίως ὁ διάβολος θὰ ἔχη τὸν δάκτυλόν του ἐάν δὲν εὕρω δυστυχίαν τινὰ καθ' ὁδόν». Ἀπεκρίθη ὁ Εὐτυχὴς, γελῶν. Ἄλλ' οὐδὲν εὗρεν, ἐκτὸς ἀγνώστων τινῶν ἀπολαύσεων καὶ νέων ἡδονῶν.

— Μήπως ἄραγε ἡ δυστυχία, εἶπε καθ' ἑαυτὸν ἐν τῇ ἐπιστροφῇ του, ἦναι λοιμώδης τις νόσος, ἣν ὅπως εὕρη τις πρέπει νὰ ζήσει μεταξὺ δυστυχῶν; — Ἄς δοκιμάσωμεν.»

Ἐλαβε χυδαῖον ὄνομα, ἐνεδύθη πενιχρὰ ἱμάτια, καὶ κατόκησεν εἰς τινὰ συνοικίαν ἧ; οἱ κάτοικοι ἐφαίνοντο πιεζόμενοι ὑπὸ τὸ βάρος τῶν ἀνθρωπίνων συμφορῶν.

Ἡ οἰκία ἦν ἐξελέξατο ἦτο ἡ ῥυπαρωτέρα πάντων, νοσῶδες ἐνδιαίτημα εἰς ὃ ὁ ἥλιος οὐδέποτε εἰσέδυσε. Ἄλλ' ἐν τῇ φρικαλέᾳ ταύτῃ κατοικίᾳ ἔζη πλῆθος φιλέργων χειρωνακτῶν οἵτινες ἔψαλλον ἀπὸ πρώτης μέχρῃς ἐσπέρας.

Κατὰ τὴν πρώτην νύκτα τῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ ταύτῃ διαμονῆς του, ὁ Εὐτυχὴς περιεπάσθη ὑπὸ θορύβου φωνῆς. — Ἠκροάσθη, καὶ ἤκουσε τὸν γείτονα του ἄδοντα χρυσᾶ ἔπη πρὸς τιμὴν ἰδανικῆς τινος ὠραιότητος.

Τὴν πρωτῶν τῆς ἐπιούσης, προκύψας

τοῦ παραθύρου του, εἶδεν ἀπέναντι αὐτοῦ ὠραίαν νεάνίδα, ῥοδίνην καὶ δροσερὰν ὡς τις εἰκὼν τοῦ Γρίζ. Ἡ νεάνις αὕτη παρατηρήσασα τὸν νέον γείτονα τῆς, τῷ ἐμειδίασε μετὰ τινος ἐκπλήξεως.

Τὴν ἐπομένην ἡμέραν, ὁ Εὐτυχὴς πρώτος ἐνέδρευσε τὴν ὠραίαν γείτονα του.

Ἡ νεάνις ἐκαλεῖτο Εὐτυχία· ἔφερε τὴν καρδίαν ἐπὶ τῆς χειρὸς, καὶ ἔτεινε τὴν χεῖρα ταύτην εἰς τὸν Εὐτυχῆ, ὅστις δὲν ἔσχε τὸ θάρρος νὰ τὴν ἀρνηθῆ.

Ἐσχετίσθη προσέτι μετὰ τοῦ στιχοῦργοῦ γείτονός του, καὶ εὗρεν ἐν αὐτῷ γενναίαν φύσιν καὶ προτερήματα ἰκανὰ νὰ ἐλκύσῃ τὰς συμπαθείας του.

Μετὰ ἕξ μῆνας, ὁ Εὐτυχὴς παρήτει τὸ πενιχρὸν ἐκεῖνο οἶκημα εἰς ὃ ἐζήτησε τὴν δυστυχίαν, καὶ ἀπεναντίας εὗρε νέον φίλον καὶ νέον ἔρωτα.

— Μήπως ἡ δυστυχία ἐνυπάρχει ἐν τῇ πενίᾳ; — Ἐσκέφθη καθ' ἑαυτὸν ἄλλην τινὰ ἡμέραν: Ἄς πτωχεύσωμεν!

Καὶ ἔβριψε τὸ ἥμισυ τῆς περιουσίας του εἰς τινὰ ἐπιχείρησιν λίαν ἀμφίβολον, καὶ ἔδραμεν εἰς Βίβην ὅπως διακυβέουσα τὸ ἔτερον ἥμισυ εἰς τι χαρτοπαικτεῖον!

Βλέπουσα αὐτὸν εἰσερχόμενον εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ χαρτοπαιγίου, ἡ τύχη ἤλθε καὶ ἐκάθησε πλησίον του.

Ὁ Εὐτυχὴς συνεσώρευσε εἰς τὰ θυλακία του ὅλο τὸ χρηματικὸν τῆς τραπέζης κεφάλαιον.

Μόλις δὲ ἐπέστρεψεν εἰς Παρισίους, ὁ συμβολαιογράφος του τῷ ἀνήγγειλεν ὅτι ψήφισμά τι τῆς βουλῆς συνετέλεσε εἰς τὸ νὰ μετατραπῆ εἰς λαμπρὸν καὶ ἀσφαλὲς κέρδος ἡ ἀμφίβολος ἐκεῖνη ἐπιχείρησις εἰς ἣν ὁ Εὐτυχὴς εἶχε διακυβέουσι τὰ κεφάλαιά του.

— Εἶσθε λίαν εὐδαίμων, τῷ εἶπε· ἐντὸς ἕξ μηνῶν τὰ κεφάλαιά σας δύνανται νὰ διπλασιασθῶσι.»

— Σπεῦσον καὶ ἀπόσυρον αὐτὰ ὅσον τάχιστα, τῷ εἶπεν ὁ Εὐτυχὴς, εἶμαι ἀρκετὰ πλούσιος.»

— Ποῦ λοιπὸν εἶναι ἡ δυστυχία; ἠρώτα τοὺς φίλους αὐτοῦ. Ἀπηύδῃσα τρέχων πρὸς τὰ ἔχνη τῆς, καὶ ὁμοῦ δὲν δύναμαι νὰ τὴν συναντήσω.

— Περιμένε, τῷ ἀπεκρίνοντο· — καὶ θὰ εἶδῃς ὅτι ἡ δεσποινὶς Οὐρανία εἶναι τὸ ἀντίθετον τοῦ ὀνόματος αὐτῆς; Εἶναι διάβολος μετὰ κόμην ξανθὴν.

— Ἄς ἔλθῃ λοιπὸν, ἔλεγεν ὁ Εὐτυχὴς· ἡ θύρα μου εἶναι ἀνοικτή.»

— Μὰ τὴν ἀλήθεια! ἀνέκραξεν ἡμέραν τινα εὐρισκόμενος εἰς οἶστρον εἰρωνίας, ἐν μόνον μέσον μοὶ μένει ὅπως καταστῶ δυστυχής.

— Ποῖον; ἠρώτησεν αὐτὸν ὁ φίλος του· Ραϊῦμόνδος ὁ ποιητής.

— Νὰ νυμφευθῶ. — Ἐάν δὲν ἀπατώμαι, ἡ εὐτυχὴς εἰμαρμένη μου θὰ με παραιτήσῃ τὴν ἡμέραν τῆς συντάξεως τοῦ γαμικοῦ συμβολαίου.

— Καὶ ποῖαν θὰ νυμφευθῆς; τὸν ἠρώτησεν ὁ Ραϊῦμόνδος γελῶν.

— Οὐδ' ἐγὼ τὸ γνωρίζω, ὑπέλαβεν ὁ Εὐτυχὴς. Δὲν θὰ ἐκλέξω ἐγὼ ὁ ἴδιος τὴν σύζυγόν μου, διότι ἔχω τὴν χεῖρα εὐτυχῆ. Θὰ ἐπιφορτίσω διὰ τῆς φροντίδος ταύτης μόνην τὴν τύχην. Ἐὰν νυμφευθῶ τὴν πρώτην εἰσελθοῦσαν νεάνίδα κατὰ τὴν ἐσπέραν ταύτην εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς θείας μου. Ἐλθέ νὰ με εὕρῃς ἐκεῖ.

— Ἀναμφιβόλως ὁ φίλος μου παρεφρόνησεν, ἐσκέφθη ὁ Ραϊῦμόνδος. Οὐχ ἦττον ὁμοῦ τὴν αὐτὴν ἐκείνην ἐσπέραν ἐπορεύθη εἰς τὴν παρὰ τοῦ Εὐτυχούς ὠρισθεῖσαν συνέντευξιν.

Ἐποποθετήθησαν ἀμφότεροι εἰς τινὰ γωνίαν τῆς αἰθούσης, καὶ δικύθουν τὰ δίοπτρά των πρὸς τὴν θύραν τῆς εἰσόδου.

— Ἰδωμεν τίνι τρόπῳ ἡ τύχη θὰ ἐκτελέσῃ τὸ ἔργον τῆς, εἶπεν ὁ Εὐτυχὴς.

Μετὰ πολλὰς ἐμφανίσεις διαφόρων προσώπων, ὁ ὑπρέτης ἀνήγγειλεν.

«Ὁ κύριος καὶ ἡ δεσποινὶς δὲ Μαρὲν.»
— Ἰδοὺ ἡ σύζυγός μου, εἶπεν ὁ Εὐτυχὴς. — Ἰπάγω νὰ τὴν προσκαλέσω διὰ τὸν πρώτον τετράζυγον.» Καὶ ἄφησε τὸν Ραϊῦμόνδον παίζοντα Οὐστ.

Μετὰ μίαν ὥραν, ὁ Εὐτυχὴς ἐπέστρεψε παρὰ τῷ φίλῳ του. «Ὁ γάμος μετὰ ἕνα μῆνα, τῷ εἶπεν· ἡ θεία μου αὐριον θὰ διαπραγματευθῆ τὰ περὶ τοῦ συνοικεσίου τούτου. — Τὴν διεβεβαίωσα ὅτι ἐρώμαι ἐμμανῶς τῆς δεσποινίδος Οὐρανίας δὲ Μαρὲν. . .

Ὁ Ραϊῦμόνδος ἐμεινεν ἐμβρόντητος.

— Ἄλλ' ἀγνοεῖς, εἶπε πρὸς τὸν Εὐτυχῆ,

ὅτι ἡ δεσποινὶς Οὐρανία εἶναι τὸ ἀντίθετον τοῦ ὀνόματος αὐτῆς; Εἶναι διάβολος μετὰ κόμην ξανθὴν.

— Πυρρῶν, ἐψυθίρισεν ὁ Εὐτυχὴς.

— Ἡ γλῶσσα τῆς εἶναι ἀκόνητος.

— Τὸ γνωρίζω, διότι δις με ἔτρωσε.

— Φέρει μακρὰς ἐσθῆτας ὅπως κρύπτη τοὺς κακοσχήμεους πόδας τῆς.

— Καὶ ἐσθῆτας βαθέως ἐρυθροῦ χρώματος ὅπως θαμβῶνει τοὺς ὀρθαλμοὺς, ὑπέλαβεν ὁ Εὐτυχὴς. — Τὴν γνωρίζω κάλλιστα. Εἶναι γνησία κόρη τῆς Εὐας, ἧτις, ὡς μοὶ φαίνεται, ἔχει ὄρεξιν ἰκανὴν νὰ καταβροχθίσῃ ὅλα τὰ μῆλα τοῦ κόσμου, — καὶ με αὐτοὺς τοὺς πυρῆνας. — Μοὶ εἶπε πρὸ ὀλίγου, μεταξὺ δύο παρενθέσεων, πράγματα ἰκανὰ νὰ ἀνορθώσωσι τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀνθρώπου ἐκεῖνου ὅστις ἤθελε διαλογισθῆ νὰ γείνη σύζυγός τῆς. — Ἐχομεν κατὰ πάντα τὰς μᾶλλον ἀντιθέτους διαθέσεις. — Ἐκείνη ἀγαπᾷ τὸν Ραφαῆλον, ἐνῶ, καθὼς γνωρίζεις, ἐγὼ προτιμῶ τὸν Ρουβῆνον! — Λατρεῖε τὸν Ροσσίνην, καὶ ἐγὼ βδελύττομαι τὴν Ἰταλικὴν μουσικὴν. Καὶ ὁ διάβολος νὰ με πάρῃ. . . μοὶ ἐφάνη ὅτι εἶναι ὀλίγον παράβλῳψ. — Μετὰ ἕνα μῆνα, λοιπὸν, ὁ γάμος.

— Ἄφες αὐτὴν τὴν μουρίαν, ὑπέλαβεν ὁ Ραϊῦμόνδος, ὅστις δὲν ἠδύνατο νὰ πιστεύσῃ ὅτι ὁ φίλος του ὠμίλει σπουδαίως. Τὸ συνοικεσίον τοῦτο θὰ προῦξενε τὴν δυστυχίαν σου.

Κ'.

Σχέδιον μάχης.

Ἐνα μῆνα μετὰ ταῦτα, ὁ Εὐτυχὴς ἐνυμφεύθη τὴν δεσποινίδα Οὐρανίαν δὲ Μαρὲν, ἧτις δὲν εἶχεν ἄλλους συγγενεῖς εἰς τὸν κόσμον, ἐκτὸς τοῦ πατρὸς αὐτῆς, γηραιοῦ στρατιώτου, εἰς οὗ τὰς φλέβας ἐκυκλοφορεῖ εἰσέτι νεανικὸν αἷμα, καὶ ὅστις ἐπιθυμῶν καθ' ὑπερβολὴν νὰ ἀπαλλαγῆ τῆς θυγατρὸς του, δὲν περιέμενε νὰ τῷ τὴν ζητήσῃ καὶ ἐκ δευτέρου.

— Πῶς τοῦτο! εἶπεν ἡμέραν τινα ὁ Εὐτυχὴς εἰς τὴν σύζυγόν του, δὲν ἔχετε κανένα συγγενῆ, — οὔτε δεύτερον ἐξάδελφον;

Ὅχι σὰς λέγω», ἀπεκρίθη ἡ Οὐρανία γελῶσα.

— Ἐστῶ, ἐσκέφθη ὁ Εὐτυχὴς, — τὰ

τοιαῦτα δὲν συμβαίνουσιν εἰμὴ μόνον εἰς ἐμέ.

Κατὰ τὸ ἔθιμον τὸ ἐπικρατοῦν παρὰ τῆ ὑψηλῆ κοινωνίᾳ, ἀπεφάσισαν οἱ δύο σύζυγοι νὰ ἀφήσωσι τοὺς Παρισίους ἀμέσως μετὰ τὴν τελετὴν τοῦ γάμου των. Ἡ δὲ Οὐρανία ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν νὰ κατοικήσωσιν εἰς τερπνὸν τι ἐξοχικὸν κτήμα, ἃ ἡ προμήτωρ αὐτῆς τῆ εἶχε κληροδοτήσῃ, κείμενον εἰς Προβιγγίαν, πλοσίον τῆς πηγῆς τοῦ Βωκλύζ.

— Εἶναι μαγευτικὴ τις Ἐδὲμ, εἶπεν ἡ νέα κόμησσα εἰς τὸν σύζυγόν της. Οἱ ὠραιοὶ ἐκεῖνοι τόποι πληροῦνται εἰσέτι τῶν ἀναμνήσεων τῆς Λαύρας καὶ τοῦ Πετράρχα, οἵτινες ἄφησαν ἐκεῖ ἀκατήληπτόν τι ἄρωμα ποιήσεως καὶ ἔρωτος. Ἐκεῖ καὶ ἡ εὐδαιμονία μᾶς περιμένει. — Ἀναχωρήσωμεν τάχιστα. »

Καὶ ἀνεχώρησαν.

Κατὰ τοὺς πρώτους ταχυδρομικοὺς σταθμοὺς, ὁ Εὐτυχὴς διεννοήθη νὰ μεταβάλλῃ τὸ παρὰ τῆς συζύγου του χαραχθὲν τερπνὸν πρόγραμμα.

— Ἀναποφεύκτως, ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν, θὰ καταστῶ ὁ εὐδαιμονέστερος τῶν ἀνθρώπων, εἴαν ἀφήσω νὰ ὀδηγηθῶ εἰς τὸν προβιγγιανὸν ἐκεῖνον παράδεισον. Ἡ ποίησις θὰ κυριεύσῃ ἴσως τὸν νοῦν μου, καὶ ὁ ἔρωσ τὴν καρδίαν μου, προσέθετο ὁ Εὐτυχὴς παρατηρῶν τὴν Οὐρανίαν ἧτις ἐκοιμάτο, στηρίζουσα τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ ὤμου του, καὶ αἰσθανθεὶς αἴφνης παράδοξόν τινα ταραχὴν. — Ἀλλὰ, ἐξηκολούθησε καθ' ἑαυτὸν, δὲν πρόκειται περὶ τούτου. Δὲν ἐνυμφεύθη ἵνα καταστῶ ἐρωτόληπτος, οὔτε εὐτυχῆς. — Τούναντίον. »

Καὶ ὀριστικῶς ἀποφασίσας, διέταξε τὸν ταχυδρόμον νὰ ἀλλάξῃ διεύθυνσιν. Ἐτριψε τότε τὰς χεῖρας γελῶν, καὶ ἐψιθύρισε:

« Ἐν πάσῃ περιπτώσει, εἴαν μοι ᾔνοι ἀδύνατον νὰ διαφύγῃ τὰς εὐδαιμονίας τῆς σελήνης τοῦ μέλιτος, τοῦλάχιστον ἡ σελήνη αὕτη θὰ ἀρχίσῃ διὰ τρομερᾶς θεέλλης. » Καὶ ἐκοιμήθη. Ἐζυπνήσας δὲ τὴν ἐπιούσαν εὖρε πρὸς μεγάλην του ἐκπληξιν τὴν χεῖρα του ἐν τῇ χειρὶ τῆς συζύγου του.

— Ἄ! τί εἶναι παράδοξον, ἐσκέφθη καὶ ὁμῶς ἐγὼ δὲν ἐπραξα τοῦτο βεβαίως. »

Καὶ ἠτένισε τὴν Οὐρανίαν, ἧτις ὅπως κρέβη τὸ ἐρώθημα αὐτῆς, ἔκυψε τὴν κεφαλὴν εἰς τὴν θυρίδα τῆς ἀμάξης.

— Ἄ! Θεέ μου! ἐφώνησεν ἡ νεαρὰ γυνὴ, ποῦ εὐρισκόμεθα; Πόσον φρικώδης τόπος!

— Καλὰ, εἶπεν ὁ Εὐτυχὴς, — Ἡ θεέλλα ἀρχίζει. »

Καὶ τῷ ὄντι, διήρχοντο τότε εἰδεχθῆ τινα ἐπαρχίαν, τῆς ὁποίας ἅπασαι αἱ τοποθεσίαι, ἀληθεῖς τύποι βλαθείας ἐρημώσεως, ἐσχημάτιζον εἰκόνα, διαγραφείσαν οἰοεὶ ὑπὸ τῶν ξηρῶν καὶ ἀγρίων τοῦ Σαλβατόρ Χρισστήρων.

Ἡ ἀμαξὴ ἐχώρει βραδέως ἐν τῷ μέσῳ βαθείας φάραγγος, κλειομένης ἐξ ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν ὑπὸ γιγαντιῶδων λόφων, φερόντων ξηρὰς βάτους, αἵτινες πεφρικυῖαι ἐφαίνοντο διασχίζουσαι τὰς ἐπιπταμένας νεφέλας. Ἐπὶ τῆς ὑψηλοτέρας κορυφῆς τοῦ φυσικοῦ τούτου ἄδου ὑψοῦτο ὁ σκελετὸς ἀρχαίου κατερειπωμένου πύργου, ὅστις χρησιμεύσας ἴσως ἄλλοτε ὡς φωλεὰ φρουδαλεῖκου τινος γυπὸς, ἀκολούθως μετεβλήθη εἰς φωλεὰν γλαυκῶν.

— Ἄ! τί ἀπαίσιον ἐρείπιον! ἐφώνησεν ἡ κόμησσα δὲ Βωσάν συνενοῦσα τὰς χεῖρας. Εἶτα δὲ, περιαγαγούσα κύκλω τὸ βλέμμα καὶ ἰδοῦσα ἑαυτὴν περικεκλεισμένην ἐν τῷ κατηφῇ ἐκείνῳ χώρῳ:

— Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ζήσῃ τις ἐν ταῦθα; προσέθετο.

— ἔχει καλῶς, διεννοήθη ὁ Εὐτυχὴς, ἀκούων τὴν σύζυγόν του. Ἡ θεέλλα εἶναι ἐγγύς. » Καὶ ἀποτανθεὶς εἰς τὸν ταχυδρόμον:

— Ἄ! Πέτρε! . . . ἐφώνησεν, ἀριστέρα . . . Πρὸς τὴν ἀνωφέρειαν! »

Μετὰ πέντε λεπτὰ ἡ ταχυδρομικὴ ἀμαξὴ ἴστατο ἀπέναντι δενδροστοιχίας γηραιῶν σμιλάκων ἀγούσης εἰς τὸ κατερειπωμένον κτίριον.

ζ.

Ἐνέργεια τῆς σελήνης ἐπὶ τοῦ συζυγικοῦ βίου.

Γέρων τις θυρωρὸς, ὅστις ἐφαίνετο ὅτι περιέμενε τοὺς δύο συζύγους, ὑπεδέχθη τὸν

κόμητα δὲ Βωσάν καὶ τὴν σύζυγον αὐτοῦ, ἧτις ἔμενον ἐκστατικῆ.

— Ποῦ λοιπὸν εὐρισκόμεθα; ἠρώτησεν ἡ Οὐρανία εἰσερχομένη ἐνδον θαλάμου τινος εὐτρεπισμένου δίκην ξενοδοχείου.

— Φιλτάτη μου, ἀπεκρίθη ὁ Εὐτυχὴς, εὐρισκόμεθα εἰς τόπον ἔνθα ἐτελέσθησαν πλείοτερα δράματα, ἢ ὅσα ἐν ὄλοις ὁμοῦ τοῖς θεάτροις τῶν Παρισίων. Ἐκαστος λίθος τοῦ ἐρείπιου τούτου φέρει κηλίδα αἵματος, — πενήθρες μνημεῖον πενήθιμου γεγονότος, — καὶ οἱ περίοικοι βεβαιοῦσιν ὅτι καθ' ἐκάστην νύκτα περίλυποι σκιάι, — θύματα ἢ δῆμιοι, — ἐξερχόμενοι τοῦ τάφου των διηγοῦνται τὰ φρικώδη μυστήρια τοῦ πύργου τούτου, ἀπέναντι τοῦ ὁποίου ὁ πύργος τοῦ Οὐδόλφου θὰ ἦτον αὐλὴ προβάτων.

— Ἀλλὰ, λέγε μοι, ὑπέλαβεν ἡ Οὐρανία μετὰ τινος ἀνυπομονησίας, ποῦ εἴμεθα;

— Καλὴ μου φίλη, ἀπεκρίθη ὁ Εὐτυχὴς, σὺ εἶσαι ἡ οἰκοδέσποινα ἐνταῦθα. Ἦθελες νὰ μὲ ὀδηγήσῃς εἰς τὸν οἶκόν σου, σὲ ὀδήγησα εἰς τὸν ἰδικόν μου. — Μοὶ ὑπεσχέθης Ἐδὲμ, καὶ ἐγὼ σοὶ προσφέρω Κόλασιν. — Ἦτις εἶναι ἡδὴ ἐντελής ἀφ' οὗ εἰσῆλθεν ἐν αὐτῇ ὁ διάβολος, — ἐσκέφθη ὁ Εὐτυχὴς παρατηρήσας τὴν σύζυγόν του.

Ἀγγελικὸν μειδίαμα ἐλάμπρυνε τότε τὸ ὄρατον τῆς κομῆσσης πρόσωπον. Ἰψώσε τὴν χεῖρα πρὸς τὸ τορρέυτον τοῦ θαλάμου διάζωμα, καὶ ἐν τῷ μέσῳ πολυτελοῦς συμπλέγματος ἀνθέων γεγλυμμένου ἐπὶ τοῦ ὀμαλοῦ λίθου, ἐδειξεν εἰς τὸν σύζυγόν της τὰ στοιχεῖα Β καὶ Ο, ἅτινα συνεπλέκοντο ἐρωτικῶς. Εἶτα δὲ, κλίνασα ἐπιχαριτῶς πρὸς τὸν κόμητα, ὅστις ἐφαίνετο οὐδαμῶς ἐνοῶν, καὶ δοῦσα τῇ φωνῇ αὐτῆς τὸν θωπευτικώτερον τόνον.

— Εὐχαριστῶ, Εὐτυχῆ, » τῷ εἶπε.

Αὕτη δ' ἦτο ἡ πρώτη φορὰ καθ' ἣν οὗτος ἤκουε νὰ καλῆται διὰ τοῦ ὀνόματός του παρὰ τῆς συζύγου του διό, ὁ κόμητις συνεταράχθη σφόδρα, καὶ δυσκόλως ἠδυνήθη νὰ ἀποκρούσῃ τὴν συγκίνησίν του.

Ἐν τούτοις ἰσχυρογνωμόνως ἔκρινε νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἡ εὐχαριστεῖα αὕτη, τῆς ὁποίας οὐδὲν ἔξ ἀνοχῆς κάπως εἰρωνικῆς. Ὄθεν, ἐδέησεν ὥστε ἡ Οὐρανία νὰ τῷ δεῖξῃ καὶ ἐκ

δευτέρου τοὺς θυρεοὺς ἐφ' ὧν ὑπῆρχον ἐγγεγλυμμένα τὰ ἀρχικὰ ἐκεῖνα στοιχεῖα, ὅπως ὁ Εὐτυχὴς ἐννοήσῃ τὸ αἷτιον τῆς συζυγικῆς ταύτης θωπείας.

— Ἡ ταλαίπωρος, εἶπεν ἐν ἑαυτῷ, πόσον ἀπατάται!

Καὶ ὄντως, τὰ συμπλεκτα ἐκεῖνα στοιχεῖα εἰς ἃ ἡ Οὐρανία διώρα προσφιλῆ ἐνδειξιν ἔρωτος, τυχέως ὑπῆρχον ἐκεῖ γεγλυμμένα ἢ μᾶλλον, ὑφίσταντο ἀπὸ τῆς θεμελιώσεως τοῦ κτιρίου, καὶ ὁ Εὐτυχὴς οὐδέποτε τὰ παρετήρησε, κατὰ τὸ διετὲς διάστημα, καθ' ὃ εἶχεν ὑπὸ τὴν κατοχὴν του τὸ κτίριον, ἀγοράσας αὐτὸ ὅπως τῷ χρησιμεύῃ ὡς ἐντευκτήριον κυνηγίου.

Πρὸς στιγμὴν, ὁ κόμητις διεννοήθη νὰ ἐξαγάγῃ τὴν σύζυγόν του τῆς ἀπάτης, ἀλλ' αὕτη τὸν προσέβλεπε μετὰ τσαύτης τρυφερότητος, ὥστε δὲν ἔσχε τὸ θάρρος νὰ καταρρίψῃ τὴν γοητευτικὴν πλάνην ἣν αὐτῇ ἑαυτῇ ἔπλασεν.

— Ὄχι, εἶπε καθ' ἑαυτὸν, τὸ τοιοῦτον ἤθελεν εἶσθαι πράξις βάνουσος καὶ σκληρᾶ. »

Καὶ λαβὼν τὴν Οὐρανίαν ἀπὸ τῆς χειρὸς περιέφερον αὐτὴν εἰς τὰ λοιπὰ μερίσματα τοῦ πύργου.

Ἡ διαμονὴ αὕτη εἶναι πραγματικῶς φρικαλέα, τῇ εἶπε ἄλλ' ἐνθαρρῶνθητι, δὲν θὰ διαμείνωμεν ἐνταῦθα ἢ θήλησα μόνον νὰ σοὶ δεῖξω αὐτὴν ἐν παρόδῳ.

— Καὶ διατὶ νὰ μὴ μείνωμεν; εὐπέλαβεν ἡ Οὐρανία.

— Θὰ ἤμεθα ἐνταῦθα ἐν ἀληθῇ ἐρήμῳ, εἶπεν ὁ Εὐτυχὴς.

— Τόσῳ τὸ καλλίτερον θὰ ἤμεθα μόνοι.

— Ἀλλὰ, εἴαν οὐκ ἔγωγόν μου ἡμέρας διατριψῆς ἐν τῇ ἀθλίᾳ ταύτῃ φωλεᾷ, θὰ πάθῃς ἐξ ἀνίας, ὡς ἡ Μικρὰ τοῦ Γέτ θρηνοῦσα τὰς πορτοκαλλέας της.

— Ἄ! ἐφώνησεν ἡ κόμησσα ἐνθουσιῶσα. — Ὄταν ἤμεθα ὁμοῦ, ὅπου δήποτε καὶ ἀν εὐρισκώμεθα θὰ εὐχαριστοῦμαι. — Πᾶν τὸ μετὰ σοῦ θεώμενον θὰ μοὶ φαίνεται ὄρατον. — Ἐδῶ, τοῦλάχιστον, ἐν τῷ μέσῳ τῶν βουνῶν τούτων, θὰ ἤμεθα ἐλεύθεροι, μᾶλλον ἐλεύθεροι ἢ εἰς τὸ Βωκλύζ, χώραν πατουμένην ὑπὸ περιγητῶν καὶ περιέργων, ὡς πάντες οἱ ὑπὸ τινος εὐκλείας περιβαλλόμενοι τόποι. Ἄλλως τε, προσέθετο, ἡ ἀγρία αὕτη χώρα

δὲν στερεῖται οὔτε μεγαλείου οὔτε ποιήσεως. Ἀπὸ τῆς ὑψηλῆς ταύτης κορυφῆς θά βλεπωμεν καθ' ἑκάστην τὰ λαμπρὰ τῆς φύσεως θεάματα.—Ἰδοὺ, εἶπε τεινούσα τὴν χεῖρα, ἰδὲ τὰς ὑπὸ τῆς αἴγλης τοῦ δύουτος ἡλίου κατακλυζομένας ἐλείνας πεδιάδας.—Πόσον μεγαλοπρεπές! πόσον ὠραῖον τὸ θέαμα τοῦτο!

— Διάβολε! διανοήθη ὁ Εὐτυχῆς, ἰδοὺ καὶ ποιήσεις.»

Καὶ παρετήρησε τότε, μετὰ τινος ἀνησυχίας, μὴ αἱ χεῖρες τῆς συζύγου του ἔφερον κηλίδας μελάνης, ὡς τῶν ποιητῶν, καὶ μὴ οἱ πόδες τῆς περιεβάλλοντο ὑπὸ αἰθέρος. Ἀλλὰ διέκρινε τότε λεπτοφυῆ καὶ κομψὰ σφυρὰ, ὧν ἡ θεὰ συνετάραζε τὰς ἰδέας του.

Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ἡ σκιά τοῦ λυκόφωτος ἐξεστίνετο βραδέως ἐπὶ τῆς πεδιάδος καὶ τῶν περιχώρων. Τὰ μεγάλα πλησιόχωρα δάση διέδιδον εἰς τὴν διάβασιν τῆς αἴρας τὰ πικρὰ καὶ μεθυστικὰ αὐτῶν ἀρώματα, καὶ αἱ ἄπειροι τῆς ἐσπέρας ἀρμονίαι ἠγείροντο πανταχόθεν, καὶ συνηνοῦντο ὅπως ὑμνήσωσι τοὺς ἀστέρας, οἵτινες ἀνῆρχοντο διαδοχικῶς ἐπὶ τοῦ ἑβενίου αὐτῶν δώματος.

Ἐράνη τότε εἰς τὸν Εὐτυχῆ ὅτι μέγας θόρυβος ἠγέρθη εἰς τὴν καρδίαν του. Ἡκρόσθη, καὶ ἤκουσε τὴν φωνὴν τῶν ἀναμνήσεών του, ὑπενθυμιζούσα εἰς αὐτὸν ὅτι ἐν ὁμοίᾳ τινι ἐσπέρα καὶ ἐν τοιοῦτῳ παραπλησίῳ τόπῳ συνητηθῆ μετὰ τῆς πρώτης γυναικὸς ἢ ἠγάπησε.

Ἐβρίψε τότε τὸ βλέμμα πλησίον αὐτοῦ καὶ εἶδε τὴν Οὐρανίαν, ἥτις μὴ ἔχουσα εἰσέτι ἀναμνήσεις, ἠκροῶτο τοῦ ᾄσματος τῶν ἐλπίδων τῆς.

— Ἄ! εἶπεν ὁ Εὐτυχῆς πλησιάζας τὴν σύζυγόν του καὶ ἐπιλαβόμενος τῆς χειρὸς αὐτῆς, ἦν ἔφερον εἰς τὰ χεῖλη του.—Εἶσαι ἄγγελος, καὶ μοὶ ἀπέκρυψας τὰς πτέρυγὰς σου.»

Ὁ μόνος οὗτος ἐρωτικὸς λόγος, καὶ ὁ πρῶτος, ὃν ἤκουσε παρὰ τοῦ συζύγου αὐτῆς, σφοδρῶς συνεκίνησε τὴν καρδίαν τῆς Οὐρανίας. Ἐστῆριξε τὴν ὠραίαν αὐτῆς κέφαλὴν ἐπὶ τοῦ ὤμου τοῦ κόμητος, καὶ τὸ ἐψιθύρισεν εἰς τὸ οὖς.

— «Εἴμεθα λίαν εὐδαίμονες.»

— Φεῦ!—τὸ φοβοῦμαι,—ἐσκέφθη ὁ Εὐτυχῆς, ὀδηγήσας τὴν σύζυγόν του εἰς τὸ δι' αὐτοὺς παρασκευασθὲν δωμάτιον.

— Ὡὰ διαμεινῶμεν λοιπὸν ἐνταῦθα; ἠρώτησεν ἡ Οὐρανία.

— Ναί, τῆ εἶπεν ὁ σύζυγός της—ἐλθέ καὶ ἴδε.» Καὶ ὀδηγήσας αὐτὴν εἰς τὸ παράθυρον, τῆ ἔδειξε τὴν σελήνην, ἥτις διανοιζάσα νεφελινὸν τι παραπέτασμα, προέτεινε τὸ ἀργυροῦν αὐτῆς πρόσωπον ἐπὶ τῆς σκιάς τοῦ οὐρανοῦ.

— Ἄ! ἐφώνησεν ἡ νεαρὰ γυνὴ ἐρυθρίασασα.

— Εἶναι ἡ σελήνη τοῦ μέλιτος, ἥτις ἀνατέλλει δι' ἡμᾶς.

(Ἔπεται τὸ τέλος).

ΘΕΑΤΡΟΝ ΑΘΗΝΩΝ.

Δ'.

ΚΩΩΩΝ. — ΕΥΕΡΓΕΤΙΚΑΙ
ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ.

Τῷ 1836, διηγείται ὁ Adolphe Adam; ὁ Δονιζέττης διατρίβων ἐν Νεαπόλει μανθάνει ὅτι μικρὸν τι θέατρον ἐμελλε νὰ χρεωκοπήσῃ, ὃ δ' ἐργολάβος μετὰ τῶν ἠθοποιῶν εὕρισκετο ἐν τρομερᾷ πενίᾳ· φύσει συμπαθητικὸς σπεύδει πρὸς συναπάντησίν των καὶ ἀφοῦ τοῖς ἔδωκε πᾶν τὸ ἀργύριον ὅπερ ἐκράτει μετ' ἑαυτοῦ τοῖς ὑπόσχεται ὅτι θὰ τοὺς ἐπανίδῃ.

— Ἄ διδάσκαλε, ἀνεφώνησεν ὁ ἐργολάβος, θέλετε νὰ μᾶς εὐεργετήσητε καὶ νὰ μᾶς πλουτήσητε; Δότε μᾶς ἐν νέον μελόδραμα.

— Ἐχει καλῶς σήμερον ὁκτὼ θέλετε τὸ ἔχει.—

Δὲν εἶχεν ὁμοῦς πρόχειρον δρᾶμα, ἀλλὰ καὶ οὐδεὶς ποιητῆς ἀνελάμβανε νὰ κοπιᾷ διὰ θέατρον κλεισθὲν. Ὁ Δονιζέττης ἠδῆ μόνον. Ἀναπολεῖ τότε εἰς τὴν μνήμην του ἐν vaudeville τὸ ὅποιον εἶχεν ἰδεῖ εἰς Πα-

ρισίους: la sonnette de nuit: ἐκ μνήμης τὸ μεταφράζει, συντίθησι τοὺς στίχους, τονίζει τὴν μουσικὴν, τὸ ὀνομάζει Campanello.

Παριστάνεται καὶ τὸ θέατρον σώζεται.

Ὅχι ὅτι τὸ Campanello ἔσωσε τὸ δῦμοιρον Ἀθηναϊκὸν θέατρον. Τὸ παράπαν ἀφοῦ δις παρεστάθη καὶ ἐν ἡμέραις κώμων καὶ διαχύσεως. Ἀλλὰ παρακολουθήσαντες ἀπαρχῆς τὰς τύχας τοῦ ἐφετινοῦ Ἰταλικοῦ μελοδράματος ἐν τῇ πόλει τοῦ Κέκροπος οἶονε καθῆκον θεωροῦμεν νὰ ρίψωμεν δύο λέξεις καὶ ἐπὶ τοῦ Campanello.

Εἰ καὶ προῖον ὁκτὼ ἡμερῶν καὶ ποιηθὲν μόνον καὶ μόνον ὅπως διασώσῃ ἀπὸ χρεωκοπίας θέατρον, τὸ Campanello ἔχει μουσικὴν γλυκεῖαν, ἀστείαν, χαρίεσσαν. Διακόπτεται πολλαχῶς ὑπὸ μερῶν διαλογικῶν καὶ δύναται τοιοῦτον ὃν νὰ καταταχθῇ εἰς τὸ εἶδος τῶν ὑπὸ τῶν Γάλλων καλουμένων opéra—comique. Τὴν δυσφίαν μεταξὺ τῆς ὑψίφωνου καὶ τοῦ ἐρωμένου αὐτῆς, τὸν τελικὸν χορὸν ὡς καὶ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ μελοδράματος εὐχαρίστως ἠθέλομεν ἰδεῖ ἐν οἰσθητότε τοῦ Δονιζέττη σοβαρῶ μελοδράματι.

Ἡ ὑψίφωνος Κ. Μουσκῶνη, ὁ βαρῦφωνος Κ. Rossi καὶ ὁ κωμικὸς βαρῦφωνος Κ. Castelli ἔλαβον μέρος εἰς τὸ μελόδραμα τοῦτο καὶ πάντες παρέστησαν μετ' ἐπιτυχίας ἀπαραμίλλου. Ἄγνοοῦμεν διατί τὸ μὲν μέρος τοῦ φαρμακοποιοῦ ἀνέλαβεν ὁ βαρῦφωνος τὸ δὲ τοῦ ἐρωμένου ὁ κωμικὸς ἐνῶ συνήθως γίνεται τούναντίον. Ὅπως ποτ' ἂν ἦ καὶ μετὰ τὴν ἀλλαγὴν τῶν μερῶν ἀμφοτέροι ἐπέτυχον. Ἰδίως δ' ὁ κωμικὸς ὅς τις ἐν τῇ προσποιήσει τοῦ Γάλλου μετὸν πυρετὸν καὶ τὴν Μαλάγαν, τοῦ ἀπολέσαντος τὴν φωνὴν αἰδοῦ καὶ τῆς rovera Anastasia ἐπέσυρε τὰς χειροκροτήσεις τοῦ πλήθους. Ὁ ὀξύφωνος Κ. Ciferi ἀναλαβὼν τὸ μέρος τοῦ ὑπέρτου—ὡς Σπυρίδων καὶ οὐχὶ ὡς ὀξύφωνος—ἀπέδειξεν ὅτι εἶναι καλλίτερος κωμικὸς ἢ ὀξύφωνος.—

Πρὶν ἢ ὁμοῦς ἀποχαριετώσωμεν δι' ἐφέτος τὸ θέατρον ρίψωμεν ἐν εἰσέτι βλέμμα εἰς αὐτὸ ἐξετάσωμεν δι' ὀλίγων τὸ κύκνειον ᾄσμα τῶν πρωτεύοντων τοῦ ἡμε-ἔσου θεάτρον προσώπων, τὴν εὐεργετικὴν αὐτῶν παράστασιν διότι ἐν αὐτῇ προσπαθεῖ ἕκαστος νὰ

ἐπιδείξῃ ὅλην τὴν ἐπιτηδειότητα καὶ τέχνην αὐτοῦ.

Ὁ βαρῦφωνος Κ. Frontoni δὲν μᾶς ὑπεχρέωσεν· ἠθέλησε νὰ ψάλλῃ τὸ ἀρχικὸν ᾄσμα τοῦ Δὸν Βασιλείου ἐν τῷ Κουρεῖ τῆς Σιβυλλίας

la calunnia e un venticello

ἀλλὰ δυνάμεθα νὰ εἰπωμεν ὅτι χειρότερον Δὸν Βασίλειον δὲν ἠθέλε ποτε φαντασθῆ ὁ αἰοιδίμος Ροσσίνης. Ἐπειτα ἐκεῖνο τὸ ἀνοικονόμητον σῶμά του, ἡ στερεότυπος μορφή του καὶ αἱ στερεότυποι κινήσεις του.

Ὁ βαρῦφωνος Κ. Rossi ἔψαλε μὲ ἀρκυτὸν πάθος καὶ ἀρκούσαν ἐμφασιν τὸ αἰλιον ᾄσμα τοῦ Χοροῦ Μετεμφιασμένων

eri tu che machiavi

ἐδικαίωσε δὲ τὴν περὶ αὐτοῦ ἡμετέραν κρίσιν ὅτι εἶναι φύσει πεπλασμένος διὰ μέρη ἐρωτικὰ καὶ παθητικὰ.

Ὁ πρῶτος βαρῦφωνος Κ. Carboni ἀνέλαβεν ὑπὸ τὸ πρόσωπον τοῦ Ἀλκάνδρου τῆς Σαπφούς νὰ ἀναδειχθῇ ἐν τῇ εὐεργετικῇ αὐτοῦ παραστάσει. Καὶ τὸ κατώρθωσεν. Ἐκτέλεσας ὀλόκληρον τὴν ἀ. σκηνὴν τῆς Σαπφούς μᾶς συνεκίνησε καὶ ἔδειξεν ἡμῖν οἶον μουσικὸν μαργαρίτην καὶ τοὶ προκηρυθέντα ἀπωλέσαμεν ἐφέτος. Ἡ μουσικὴ τῆς Σαπφούς θεία καὶ ὠραία ἀντεπροσωπεύθη ἐπιτυχέστατα ὑπὸ τοῦ Κ. Carboni ὅστις ἔψαλε λαμπρότατα καὶ τὸ ἀργόν

Di sua voce il suon giungea

καὶ τὸ ταχὺ

Un' Erinni atroce orrenda

τοῦ ἀρχικοῦ αὐτοῦ ᾄσματος.

Ὁ κωμικὸς βαρῦφωνος Κ. Castelli ἔδωκεν ἡμῖν τὴν λαμπρὰν τριψῖδιαν τοῦ γνωστοῦ μελοδράματος τῶν ἀδελφῶν Ricci Crispino e la Comare. Ἡ ἐκτέλεσις τῆς τριψῖδιαι ταύτης ἐπαναληφθείσης καὶ κατ' ἄλληλιν τινὰ ἐσπέραν ὑπῆρξεν ἀπαραμίλλου, τόσῳ ἐκ μέρους τοῦ Κ. Castelli ὅσῳ καὶ ἐκ μέρους τῶν μετασχόντων αὐτῆς ΚΚ. Carboni καὶ Ghiggliotti. Ἰδίως δὲ τὸ τοῦ Μιραβολάνου

ancor batti, tira, pesta

καὶ τὸ τοῦ Κρισπίνου

la teriaea pesta, pesta

ἐπέσυρον τὰ γενικὰ χειροκροτήματα.

Ἡ Κυρία Musconi ἠρέσθη κατὰ τὴν εὐεργετικὴν αὐτῆς παράστασιν νὰ ἐνθουσιάσῃ τὸ ὑπερῶον διὰ τοῦ ὕμνου τῆς ἐλευθερίας τοῦ Σολωμοῦ. Ὅχι ὅτι τὸν ἐξετέλεσε κακῶς ἀπαγε· μάλιστα ὠραία ἂν καὶ ἐλησμόνησε τὰς λέξεις, ἀλλὰ τοῦλάχιστον χάριν τοῦ ὅλου ποσοῦ τῶν εἰσπράξεων ὅπερ ἡ ἐπιτροπὴ εὐγενῶς φερομένη τῇ παρεχώρησεν, ἔπρεπε νὰ ἐνθουσιάσῃ καὶ τοὺς φιλομούτους τῆς πλατείας θεατὰς, οἵτινες περιέμενον καί τι ἐξαιρετικὸν παρ' αὐτῆς.

Ἡ μεσόφωνος Κυρία Veralli κατέδειξεν ἡμῖν τὴν μεγάλην αὐτῆς τέχνην διὰ τοῦ ἀρχικοῦ ἄσματος τοῦ Ἀρσάκη ἐν τῇ Σερμράμει. Ἀρυγγισμοὶ ὠραίοι, εὐκαμψία, τέχνη καὶ χάρις τὴν ἐχαρακτήρισαν. Πλὴν ἂς κατέληγεν ἐδῶ. Ἡθέλησε νὰ ἐκτελέσῃ καὶ τὴν μετ' αὐτὸ δουράδιον καὶ εὐρεν ὅπως ἀναλάβῃ τὸ μέρος τοῦ βαρυφώνου τὸν K. Ghiggioni τῆς Richmond τὸν γελοῖον δὴ μαρχον, τῆς Βενετίας τὸν ἀστείον Μούκιον.

Ἡ Κυρία Rosavalle κατὰ τὴν εὐεργετικὴν αὐτῆς παράστασιν ἀπέδειξεν ἀληθῆ τὴν παρομοίωσιν τοῦ κηροῦ ὅστις φωτίζει τοὺς ἄλλους αὐτὸς τηκόμενος. Ἀφοῦ ἐφώτισε τοὺς ἄλλους καὶ ἐν διαφόροις εὐεργετικαῖς παραστάσεσιν ἐξετέλεσε τόσον καλῶς τὴν δουράδιον τῆς Traviata, τὸν στρόβιλον Φίλημα, τὸ ἀρχικὸν ἄσμα τῆς Fiorella, τὴν δουράδιον τοῦ Ραγωδοῦ, ἐν τῇ εὐεργετικῇ αὐτῆς παραστάσει ἐτάκη. Ἡθέλησε νὰ ψάλῃ τὸ ἀρχικὸν ἄσμα τῆς Νόρμας
Casta diva che inargenti
τὸν στρόβιλον τοῦ K. Godfrey ἀλλ' ἀπέτυχεν οἰκτρῶς. Λέγουσιν ὅτι ἦτο ἀσθενής ἂς μὴ ἔψαλλεν· ἄλλως τε τῶν ἀποτυχιῶν αἰτία πάντοτε λέγεται ἀσθένεια.

* *

Καὶ ἐτελειώσαμεν. Λέγουσιν ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ θεάτρου ἐζημιώθη ἐφέτος ἐκ τῶν εἰσπράξεων. Δὲν τὸ πιστεύομεν ἔχομεν ὅμως τὴν πεποίθησιν ὅτι δὲν θέλει ἐπαναλάβῃ τὸ πείραμα, νὰ γελᾷ ἐπὶ βλάβῃ τῶν θεατῶν ὅπισθεν τοῦ παραπετάσματος. Ὅπως ποτ' ἂν ἦ τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ἐξηυτέλισε τὸ θεάτρον καὶ ὅτι ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις ἠράνισε τὰ παρασταθέντα μελοδράματα.

Ὅταν ἀναχωρῇ τις οἱ φίλοι συνοδεύοντες εὐχονται καλὸν κατεῦθρον καὶ καλὴν ἀντάμωσιν. Νὰ εὐχηθῶμεν εἰς τὸ Ἰταλικὸν θεάτρον τὸ πρῶτον διατάζομεν· περιορισθῶμεν νὰ εὐχηθῶμεν τὸ δεύτερον οὐχὶ ὅμως κατὰ τὴν κοινὴν παροιμίαν
κάθε πέρσιν καὶ καλλίτερα.

* *

Καὶ ἤδη συνετισθῶμεν· πλησιάζουσιν ἡμέραι ἱεραὶ. Ὁ κώδων τῆς Ῥωσικῆς καὶ τῆς Μητροπόλεως ἀναγγέλλουσι τὴν μεταβολήν.

Τύχη ἀγαθὴ! ἡ ἀμυγδαλέα ἤνθησεν, αἱ χελιδόνες ἀφίκοντο, καὶ ἂν ὄχι ἄλλο θέλομεν χαρῆ τοῦ ἔαρος τὰ κάλλη.

ΒΕΡΟΣ.

ΠΕΡΙ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΟΣ ΚΑΙ ΑΣΤΑΣΙΑΣ.

(Ἀπάνθησμα διαφόρων συγγραφέων).

ὑπὸ I. X. K.

Ποῦ δυνάμεθα νὰ εὐρωμεν ἐραστὰς οἵτινες νὰ μένωσιν αἰετοτε πιστοί; Κατ' ἐμὲ μόνον εἰς τὰς μυθιστορίας καὶ εἰς τὰς φωλεὰς τῶν τρυγόνων ἀπαντᾷ τις τοιοῦτους.
Mme Da Plat-Buisson.

Λησμονεῖ τις τὰς ἀπιστίας, ἀλλὰ δὲν συγχωρεῖ αὐτάς.

Mme De Sevigné.

Συγχωρεῖ τις τὰς ἀπιστίας, ἀλλὰ δὲν λησμονεῖ αὐτούς.

Mme De La Fayette.

Οὐδέποτε ἄλλοτε οἱ ἄνδρες καθίστανται τόσῳ περιπαθεῖς ἢ ὅτε τοῖς συγχωροῦμεν παροδικὴν τινα ἀπιστίαν.

Ninon De Lenclos.

Ἡ ἀστασία ἐνεκα τῶν συγκινήσεων ἂς παρέχει καθίσταται τὸ συμπλήρωμα τῆς εὐδαιμονίας.

Mme De Lambert.

Ἡ γυναικεία καρδιά εἶναι καλενδάριον οὔτινος ἐκάστη ἡμέρα ἀφιερῶνται εἰς ἕνα ἢ καὶ πολλοὺς ἀγίους, πολλάκις δὲ εἰς πλείονας καὶ τῶν τεσσαράκοντα μαρτύρων.
I. X. K.

Μικρότερος θὰ ἦτο ὁ τῶν ἠπατημένων γυναικῶν ἀριθμὸς ἐὰν αὐταὶ ἠδύναντο νὰ παραιτηθῶσι τοῦ συνήθους ἀξιώματός των καὶ νὰ προτιμῶσι τὸν ἀγαπῶντα αὐτὰς τοῦ παρ' αὐτῶν ἀγαπωμένου.

Mme Dupoyer.

Ὁ ἄνθρωπος ἐράται τόσον εὐκόλως ὅσον καὶ λησμοεῖ.

Madame Desbordes—Valmore.

Δυνάμεθα νὰ ὀρκισθῶμεν ὅτι θὰ μείνωμεν σταθεροί, καθόσον ἀφ' ἡμῶν ἐξαρτᾶται ἡ σταθερότης, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ὅτι θὰ ἀγαπῶμεν πάντοτε. Ὁφείλομεν ἄρα νὰ μὴ δίδωμεν εἰς τοὺς ὄρκους μας πλείονα ἰσχὺν, ἢν αὐτοὶ πραγματικῶς κέκτηνται. Δὲν ἀρκεῖ ἄραγε νὰ ἐμμένωμεν εἰς αὐτοὺς ἐνόσω δὲν ὑπάρχουσιν ἀποχρώντες λόγοι ὅπως τοὺς παραβῶμεν;

Madame de Rieux.

Ὁ ὄρκος τοῦ νὰ μὴ ἐρασθῶμεν πλέον, εἶναι τόσον ἄλογος, ὅσον καὶ ἐκεῖνος τοῦ νὰ ἀγαπῶμεν πάντοτε.

Madame de Paisieux.

Οἱ ὄρκοι εἰσὶ τὸ κίβδηλον νόμισμα δι' οὗ πληθρῶνται αἱ θυσίαι τοῦ ἔρωτος.

Ninon de Lenclos.

Ἐν τῷ ἔρωτι, ἡ ἀστασία μόνη εἶναι ἀδυσώπητος.

Madame Sophie Gay.

Ἡ ἐν τῷ ἔρωτι σταθερότης εἶναι μᾶλλον ἀνάγκη ἢ ἀρετὴ, καθότι αὕτη διακρίνει τὸ ἀληθὲς τοῦ ψευδοῦς.

Ἡ βασίλισσα τῆς Σουηδίας, Χρηστίνα.

Ἡ πρώτη κατὰ τοῦ συζύγου της μεψιμοιρία τῆς γυναικὸς, ἡ ἐκφραζομένη πρὸς ἄνθρωπον ὃν εὐρίσκει ἀξίεραστον, εἶναι πρὸς κλησὶς εἰς παρεκτροπήν.

Madame Perié Candaille.

Ὅ,τι ὀφείλει νὰ παραμυθῇ τὸν ἀπατηθέντα σύζυγον εἶναι, ὅτι αὐτὸς μένει πάντοτε ἀπόλυτος κύριος κτήματος οὔτινος οἱ λοιποὶ μόνον τὴν ἐπικαρτίαν ἔχουσι.
Sophie Arnould.

Ὁ ἐραστὴς τότε μόνον γίνεται ἀπιστος ὅποταν εὐδαιμονήσῃ.

Γ. Ν. Π.

Ἡ ἀπιστία τοῦ ἀνδρὸς καταστρέφει τὴν συζυγικὴν εὐδαιμονίαν, τῆς γυναικὸς ὅμως καταστρέφει αὐτὸν τὸν γάμον, διαφθείρουσα τὸν σκοπὸν αὐτοῦ καὶ ματαιοῦσα τὰ ἀναμενόμενα ἀποτελέσματα.

Δὲν εἶναι δύσκολον νὰ ἀπαντήσῃ τις σταθερὰν καρδίαν εἰς ἀστατον γυναῖκα.

P. J. Stahl.

Αἱ γυναῖκες εἰσὶ πάντοτε σταθεραὶ εἰς τὸν ἔρωτα, ἀλλ' οὐχὶ καὶ εἰς τὸν ἐραστήν.

J. Dupaty.

Ἡ γυνὴ εἶναι τὸ μᾶλλον εὐμετάβλητον ὄν. Πολλάκις ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ στιγμῇ μυρία ἀλλάσσει φρονήματα. Καὶ ὅμως ἀπαιτοῦμεν σταθερότητα παρ' αὐτῆς! Καὶ ὑπάρχουσιν ἄφρονες οἵτινες πιστεύουσι καὶ οἵτινες αυτοκτονοῦνται ἐὰν ἀπατηθῶσι!

Clouzet.

Ἡ ἠρωϊκότερα ἐν τῇ σταθερότητι γυνὴ θέλει νὰ μένῃ σταθερὰ εἰς ἕνα μόνον. Οὐχ ἤττον ἐπιθυμεῖ ἵνα πάντες οἱ λοιποὶ ἀποθάνωσιν ἐκ λύπης διὰ τοῦτο.

Alph. Karr.

Ὁ Λαβρυγέρος εἶπεν: «Ὁ ἐν ἀπαθείᾳ ζῶν ἄνθρωπος εἶναι ἐκεῖνος ὅστις δὲν εἶδεν εἰσέτι τὸ ἀντικείμενον ὅπερ μέλλει ν' ἀγαπήσῃ.» Ὁ συλλογισμὸς οὗτος ἐπάγεται τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ γυνὴ ἢ ἐπὶ σταθερότητι ἐπαιρομένη εἶναι ἐκεῖνη ἣτις δὲν ἀπῆνθησεν εἰσέτι τὸν ἄνδρα ὅστις μέλλει νὰ καταστήσῃ αὐτὴν ἀστατον.

Charles Semesle.

Ζήτει παρὰ τῆς γυναικὸς ἀφοσίωσιν καὶ

οὐχὶ σταθερότητα. Ἡ μὲν ἔγκειται ἐν τῇ φύσει αὐτῆς, ἡ δὲ οὐχί.

J. Schulze.

Ἐρώτησον τὴν φεύγουσαν νεφέλην διατί ἀφίεται εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ ἀνέμου!—Ἐρώτησον τὸ ἰπάμενον πτηνὸν διατί ἐγκαταλείπει τὴν φωλεάν του!—Ἐρώτησον τὴν ἐρωτόληπτον περιστέρην τί τὸ ἀπομακρύνον αὐτὴν τῆς ἀείποτε πιστῆς συντροφῆς της!—Ἐρώτησον τὸν προδίδοντα ἢ τὴν προδίδουσαν (χωρὶς ἐν τούτοις νὰ βέπωσιν εἰς τὴν προδοσίαν), διατί προδίδουσι!—Ἐρώτησον ἐπὶ τέλους ὁποιοῦνδήποτε πλάσμα διατί, προκειμένου νὰ ἐκλέξῃ μεταξὺ καλοῦ καὶ κακοῦ, ἐκλέγει πάντοτε τὸ τελευταῖον, ὅπερ ἀποστρέφεται καὶ ὅπερ προξενεῖ τὸν ὄλεθρόν του!

P. J. Stahl.

Ἡ ἀστασία ὑπάρχει ἐν τῇ φύσει, ἡ σταθερότης ἐν τῷ λογικῷ.

Tanchon.

Ἡ ΓΥΝΗ.

Ἐὰν ὑπάρχη ὄν ἐπὶ γῆς περὶ οὗ πάντες νὰ ἡσυχολήθησαν, πάντες νὰ ἔγραψαν, οἱ μὲν ὑπὲρ, οἱ δὲ κατὰ, τὸ ὄν αὐτὸ εἶναι ἀναμφιλέκτως ἡ γυνή. Καὶ ὄντως τὸ παράρτημα τοῦτο τῆς πλευρᾶς μας, εἶναι Σφιγξ πρὸ τῆς ὁποίας ὁ Οὐδῖπος θὰ ἔμμενεν ἐννεός, εἶναι ὠκεανὸς μυστηριώδης οὐτινος τὸν πυθμένα οὐδεὶς οὐδέποτε ἠδυνήθη νὰ βολεδοσκοπήσῃ. Συννεοῦσα ἐν αὐτῇ ἀπάσας τὰς ἀρετὰς καὶ ἀπάσας τὰς κακίας, βριθοῦσα θελήτρων καὶ ἀσχημιῶν ἡ γυνή εἶναι ὁ Ἀρλεκίνος τῆς φύσεως. Φυσικῶς τῷ λόγῳ οὐδεὶς ποτὲ ἠδυνήθη νὰ δώσῃ ἀκριβῆ ὁρισμὸν τῆς γυναικὸς καθ' ὅσον ὅτι ἰδιαζόντως τὴν χαρακτηρίζει εἶναι τὸ εὐμετάβολον αἰτήτης. Οὐδέποτε μένει εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν οὐδέποτε τρεῖς τὴν αὐτὴν μορφήν ὅπως δυνήθη τις νὰ σχεδιογραφίῃ αὐτὴν ἐπιτυχῶς. Τίς ζωγράφος δύναται ν'

ἀντιγράψῃ ἀκριβῶς εἰκόνα εἰς ἀεικινησίαν διατελοῦσαν ἢ νὰ ὀρίσῃ ἀκριβῶς τὸ χρῶμα τοῦ χαμαιλέοντος; Περιστέρὰ τὴν πρῶταν, γαλῆ τὸ ἐσπέρας, τίγρις τὴν ἐπιούσαν καὶ πάλιν περιστέρὰ καὶ γαλῆ ἀλληλοδιαδόχως, ἡ γυνὴ εἰς οὐδεμίαν δύναται νὰ καταλεχθῇ τάξιν τῶν ἐμφύχων καὶ ἤθελε φέρει εἰς ἀπελπισίαν τὸν Ἀριστοτέλην καὶ τὸν Βυφῶνα. Τινὲς ἐτίσαντο ἀλλήλοις περὶ τοῦ ἄν ἢ γυνὴ κέκτηται καρδίαν ἢ ὄχι. Ἐγὼ λέγω ὅτι ἔχει καρδίαν ἀλλ' οὐχὶ οἶαν ὀρίζει ἡ φυσιολογία. Ἡ γυναικεῖα καρδία εἶναι σύνθεσις τις ἐκ χρυσοῦ καὶ ἀργύλλου, εἶναι περιοχὴ εἰς δύο διηρημένη μέρη, ἐξ ὧν τὸ μὲν χρησιμεύει ὡς ἐνδιαίτημα εἰς ἄγγελον, τὸ δὲ ὡς ἐργαστήριον δαίμονος. Ἡ γυνὴ ἀγαπᾷ χωρὶς νὰ γνωρίζῃ διατί μισεῖ διότι ἔπαυσε ν' ἀγαπᾷ λατρεῦει περιφρονουμένη καὶ περιφρονεῖ λατρευομένη. Ὅτι ἰδιαζόντως δὲ διακρίνει τὸ γυναικεῖον φύλον εἶναι ἡ πρωιμότης τῆς ἠθικῆς αὐτοῦ διαπλάσεως. Ὁ ἀνὴρ ἐν τῇ εἰκοσαετῇ ἡλικίᾳ εἶναι εἰσέτι παιδίον, ἡ δεκατετραετής κόρη εἶναι ἤδη γυνή. Εἰκοσαετής ὁ ἀνὴρ τέρπεται εἰσέτι εἰς τὰ παιδικὰ παίγνια, δεκατετραετής ἡ κόρη ἐγκαταλιμπάνει τὴν ἀχυρίνην πλαγκῶνά της (κουκλαν) ὅπως παίξῃ μετὰ τῆς ἐν σαρκὶ καὶ ὀστέοις πλαγκῶνος. Παρατηρήσατε τὸν δεκαπενταετῆ νεανίαν ἰχνογραφοῦντα. Σχεδιάζει πλοῖα, οἴκους, μορφάς. Παρατηρήσατε καὶ τὴν δεκατετραετῆ κόρην. Ὅσακις χάρτης καὶ μόλυβδος τύχωσιν εἰς τὰς χεῖράς της θὰ διαγράψῃ δύο καρδίας συνδεομένας διὰ στεφάνης καὶ διαπερωμένας ὑπὸ βέλους. Κατ' ἀντίθετον λόγον, ἐνῶ ὁ ἀνὴρ παύει κατὰ τινα ἐποχὴν ὧν παιδίον, ἡ γυνὴ διατηρεῖ εἰς τινὰς περιστάσεις παιδικὴν τὴν φρένα καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ὠρίμῃ ἡλικίᾳ. Καὶ ὄντως, βλέπομεν γυναικῆς τριακοντούτιδας συμπεριφερομένας δίκην δωδεκαετοῦς κόρας. Ὅσαδήποτε καὶ ἂν ἐβρέθησαν περὶ τῆς διαφορᾶς ἧτις δῆθεν ὑφίσταται μετὰ τῶν γυναικῶν τῶν διαφορῶν τόπων ἢ μετὰ τῆς ζανθῆς τῆς μελαγχροίνης καὶ τῆς πυβρᾶς, εἰσὶν ἀνυπόστατα. Ἡ γυνὴ παντὸς τόπου καὶ χρώματος εἶναι ἀείποτε ἡ αὐτή. Ἄγγελος μὲ ὄνομα δαίμονος, δαίμων μὲ μορφήν ἀγγέ-

λου, ῥόδον εὖοσμον περιάγον εἰς λήθαρον θανάτου τὸν ὄσφραϊνόμενον ἐπὶ μακρὸν αὐτὸ, οὐρανὸς ἀπατηλὸς, χρυσὴ νεφέλη ὑετὸν ἐπιφέρουσα, σταγῶν δρόσου προξενούσα βεμματισμὸν, κύλιξ ἠδονῆς δηλητήριον ἔχων ἐν τῷ πυθμένι.

I. X. K.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

ΟΙ ΤΡΙΑΚΟΝΤΑ.

ΔΡΑΜΑ

ὑπὸ Α. Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗ.

Μέχρι τοῦδε παρακολουθῶν τὴν σιγὴν καὶ ἀδιαφορίαν τοῦ τύπου ἐπὶ τινος νεοφανοῦς ποιητικοῦ προϊόντος, ἐξήγουν ταύτην διὰ τοῦ φατριαστικοῦ πνεύματος τοῦ διέποντος τὰ πλείοτερα φύλλα τῆς ἑλλ. δημοσιογραφίας, πνεύματος ἐξουδετεροῦντος πᾶσαν ἄλλην διανοητικὴν καὶ τερπνοτέραν ἐνασχόλησιν. Διὰ τὴν σιγὴν ὅμως τοῦ Ἰλλισοῦ καὶ οἰουδήποτε ἄλλου παρ' ἡμῖν περιοδικοῦ φύλλου ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει τῶν *Τριάκοντα* τοῦ Κυρίου Ῥαγκαβῆ λυπούμενος, χαράσσω ἤδη ὀλίγας γραμμὰς, οὐχὶ ἀναπληρῶν ὅτι ἔλειπεν ἐκ τῆς εὐτεροῦς πανδαισίας τοῦ ἀνὰ χεῖρας περιοδικοῦ, ἀλλ' ὡς εἶπειν διανοίγων τὰ κλειθρα τῆς σιγῆς καὶ ὑποδεικνύων διὰ τῆς ἀκρας τοῦ παραπετάσματος τὰ θέλητρα τῆς νεήλυδος ταύτης νύμφης. Καὶ εἶναι ἄπορον πῶς ἡ περικαλλῆς αὐτὴ νύμφη, ἡ τὸν πρέποντα κόσμον ἐπιχαρίτως ἐπ' αὐτῆς φέρουσα, ἐξελοῦσα εἰς τὸν περίπατον τῆς δημοσιότητος δὲν προσεῖλκυσε καὶ κατέκτησε τὰς καρδίας τῶν ἄλλως φιλομούσων καὶ φιλοκάλων διαβατῶν. Πῶς πρέπει νὰ ἐξηγηθῇ ἡ ἀδιαφορία αὐτῆς; Εἶναι ἀληθὲς ὅτι διαρρέει βαθμυδὸν τὸ αἶτημα ἀπὸ τὰς καρδίας, ὅτι ἡ ἠλικὴ εὐπάθεια ἢ ἐν σπουδῇ ἐπιδιωκομένη ἐν τῇ ἐσπερίᾳ Εὐρώπῃ καὶ ἀλλαχοῦ, παρεῖσφρυσε μετ' ἐπιμονῆς καὶ ὄγκου λακκίζουσα τὴν νοεράν πρόοδον καὶ ἐν Ἑλλάδι, ἐν τῷ προνομιοῦχῳ ταμίῳ τῶν

διανοητικῶν θησαυρῶν; Δυστυχῶς ἡ παρ' ἡμῖν δημοσιογραφία ἢ διαπρυσίως ἀγγέλλουσα καθ' ἐκάστην τὰ καταπότια τοῦ Χολλοβάυ, ὀλίγον ἢ οὐδόλως δικαιολογεῖ διὰ τῆς περὶ τῶν φατριῶν ἀπεραντολογίας της τὸ ἕτερον τῶν ἐπιθέτων της, τὸν τίτλον τῆς *φιλολογικῆς* ἐφημερίδος. Ἡ πολιτικὴ ἢ μᾶλλον ἢ ἐν Ἑλλάδι φατριαστικὴ, ἀπορροφήσασα τὴν προσοχὴν τῶν ἀρχόντων καὶ ἀρχομένων, γλίσχρον, ἢ μᾶλλον οὐδὲ λεπτοῦ ὥρας δίδει καιρὸν πρὸς σκέψεις καὶ μερίμνας ὑψηλοτέρας. Πολλὰ τῶν ἐδρῶν τοῦ πανεπιστημίου σιγῶσιν ἀνόσιοι λίβελλοι κατὰ καθηγητῶν καὶ ἱεροκηρύκων διέρχονται τὰ ὄτα πάντων συρίζοντες ὡς ὄφεις. Οὐδεμία μερίμνα περὶ μορφώσεως Ἑλλήνων ἠθιοποιῶν, καὶ αὐταὶ αἱ ἐν Κων/πόλει ἰδιωτικαὶ ὑπὲρ αὐτῶν φροντίδες μουσοφίλους καὶ ἀκαμάτους ἀνδρὸς κινδυνεύουσι νὰ ναυαγήσωσιν ἀπέναντι τοῦ φατριαστικοῦ πνεύματος ἀντιπάλων πολιτικῶν. Ἐν τοιαύτῃ κοινωνικῇ καταστάσει, ἐρωτικῶς διακειμένων τῶν πλειοτέρων πρὸ τὸ πολύσαρκον καὶ οἰδαῖνον ἀγαλμα τῆς θεᾶς Ἰλως ἐπόμενον εἶναι νὰ διέρχεται ἀπαρατήρητος πᾶσα ἐνθουσιώδης τάσις, πρὸς τὴν νοεράν πρόοδον, ἐν τοιαύτῃ ἐποχῇ τὴν ἐμφάνισιν τῶν *Τριάκοντα* ἐμελλεν νὰ ὑποδεχθῇ ἡ ἀδιαφορία καὶ τὸ ἐλευθέριον κήρυγμα τοῦ εὐγλώττου ἱεροκήρυκος τῆς Ἁγίας Εἰρήνης ἐμελλε νὰ διακοπῇ ἀποτόμως ὑπὸ τῶν ὑλακῶν τῶν ἀνθρώπων τῶν προσκεκολλημένων, ὡς οἱ κυνορῥαῖστα, εἰς τὴν λέπραν τῆς στασιμότητος καὶ τοῦ ὑλισμοῦ.

Ἄλλο τι ὅμως ἀφ' ἐτέρου εὐελπίζει πάντα μελετώματα ἐπὶ τῆς σημερινῆς κοινωνίας. Σκαπανεῖς νεοσύλλεκτοι ἤρχισαν ἀθροίζεσθαι εἰς συλλόγους καὶ διὰ τῆς νοερᾶς σκαπάνης ἐξομαλύνοντες καὶ καθωραίζοντες τὴν ὁδὸν τοῦ μέλλοντος. Αἱ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ καὶ ἰδίως ἐν Τουρκίᾳ πρόοδοι τοῦ Ἑλληνικοῦ θεάτρου (1) καὶ γενικῶς τῆς

(1) Ἐκ τῶν ἐν Κων/πόλει καὶ Σμύρῃ ἑλλ. ἐφημερίδων μαθητόμενοι τὰς προόδους καὶ τὴν ὑποστήριξιν, ἧς ἔτυχον οἱ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῶν Κυρ. Ταβουλάρη, Σούτσα καὶ Ἀλεξ. ἀδου δραματικοὶ θίασοι. Εὐκταῖον δὲ ἤθελεν εἶσθαι, ἂν διὰ τῆς ἐκλογῆς ἐκλεκτοτέρων δραμάτων καθίσταντο διαρκεστέρην τὴν ἐπιτυχίαν των ταύτην.

φιλολογίας ἐπιβρώνουσιν ἐπὶ μᾶλλον τὰς ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος τῆς καθ' ἡμᾶς φιλολογίας καὶ ποιήσεως ἐλπίδας τῶν φιλομούσων καὶ φιλοπατρίδων. Ἀλλὰ ταῦτα δὲν δύνανται ἔτι νὰ ἰσοσταθμίσωσι τὴν στάθμην· διότι ἀπέναντι τούτων αἱ ὑλικάι ἀσχολαὶ τοσοῦτον βαρύνουσιν, ὥστε δίδουσιν εἰς πάντα τὴν κριτικὴν δύναμιν νὰ ὑπολογίσῃ πόσος ἔτι καιρὸς ὑπολείπεται, ἕως οὗ ἐξισωθῆ ἡ στάθμη τῆς ὑλικῆς καὶ τῆς νοεῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἔθνους.

Ἡ προλογικὴ αὕτη σημείωσις ἦτο ἀναγκαία εἰς τὴν βραχυτάτην ταύτην μελέτην ἐπὶ τοῦ νεοφανοῦς δράματος τοῦ χαριστέρου καὶ ἴσως πολυτιμότερου τῶν παρ' ἡμῖν φιλόλογων καὶ ποιητῶν.

Διὰ τοῦ πλήρους ζωῆς καὶ θεληγῆτρων δράματος τούτου ἀπέδειξεν ὁ Κύριος Ῥαγκαβῆς ὅτι αἱ ποιητικαὶ ψυχαὶ διατηροῦσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὸ σφρίγγος καὶ τὸ κάλλος αὐτῶν, χωρὶς νὰ παρακολουθῶσι τὴν ὑπὸ τοῦ χρόνου ἐπερχομένην βαθμιαίαν ὑφρῆσιν εἰς τὸ σωματικὸν βαρόμετρον. Ὁ ποιητὴς τῶν Τριάκοντα καὶ τοὶ πρὸ πολλοῦ ἀποχαιρετήσας τὴν νεαρὰν ἡλικίαν, εἶναι χαριέστερος καὶ ζωηρότερος εἰκοσαετοῦς ποιητοῦ, ἐν ᾧ συνάμα δὲν παύει τοῦ νὰ ᾔναι πολυμαθέστερος ὀργανοκονταετοῦς φιλολόγου. Τὸ ποιητικὸν πῦρ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ εἶναι τὸ μυθολογούμενον ἄσβεστον πῦρ, ἡ δὲ νεωστί προσενηχθεῖσα τῷ κοινῷ ποιητικῇ ἀνοδοδῆμη του προδίδει ἰκανότη-
τα πεπειραμένου κηπουροῦ καὶ φιλοκαλίαν νεαρᾶς ἀνοδοδῆμης. Καὶ δικαίως, διότι ὑπὸ τὴν ἀνοδοδῆμη γλῶσσαν τοῦ δράματος τούτου, ὑπὸ τὴν νεωστί αἰσθηματολογίαν, δύναται τις νὰ διακρίνῃ πεπειραμένον τι καὶ πολυμαθῆς, δύναται νὰ ἴδῃ τὸν ἐνθουσιώδη λάτριν τῆς ἀρχαιότητος, τὸν φιλοπάτριδα ποιητὴν τῆς Παραμονῆς, τὸν εὐφυᾶ λειτουργὸν τῆς διπλωτίας. Αὕτη ἡ σύνθεσις τοῦ ποιήματος, αὐτοὶ οἱ πρῶτοι στίχοι εἶναι χαρίεις ὀρισμός, καὶ οὕτως εἰπεῖν ἐνθουσιώδης θεωρία τῆς τέχνης καὶ γενικῶς τῆς καλλιτεχνίας.

Τῆς φρενὸς χάρις, μουσικῆ τῶν ὀφθαλμῶν, τῶν Ὀλυμπίων γλυκὺ δῶρον τοῖς θνητοῖς ἡ τέχνη τέρπει ἀνοψοῦσα τὰς ψυχὰς. Ἀλλ' ἡ ψυχὴ, τοῦ θεοῦ κάλλους συγγενῆς,

ἀγάλλεται, τελείας οὐσα φύσεως·
διὰ στεφάνων ἀνοδοδῆμης τὴν ἔλκουσιν.
αἱ χάριτες κ' εἰς ὅτι ἐπαφοῦδιον
κινουῦνται τῶν χορδῶν τῆς αἰ λεπτότεροι,
καὶ ὡς κιθάρα ὑπὸ πληκτρον ἐμπειρον
ἐκπέμπει τότε ἀρμονίας τ' οὐρανοῦ.
Ἰδοὺ ἡ τέχνη· χάρις καὶ ἐντέλεια . . .
Καὶ κατωτέρω ἐν τῇ ὁμιλίᾳ τοῦ Πλάτωνος καὶ Κριτίου διακρίνει τις τὸν ἄλλοτε ἐπιτυχῶς σταδιοδρομήσαντα ἐν τῇ πολιτικῇ καὶ ἤδη ἐν τῇ διπλωματίᾳ. Ἐν τοῖς ἐξῆς ἰάμβοις ἀποτυπῶνται τὸν ἰδανικὸν τοῦ ἀρχοντος, τοῦ νομοθέτου, τοῦ δικαστοῦ.

Ἐπιτυχῶς ἐπιθυμῶν εὐγενέστερον
τοῦ τοῦ ἀνθρώπου κυβερνᾶν, τοῦ ἐντυποῦν
εἰς τοῦ λαοῦ τὴν ὕλην τὴν εὐμάλακτον
τὴν ἑαυτοῦ σφραγίδα; Ἐἴν' ἐπιφθονος
κ' εὐδαίμων ὅστις σῶζει τὴν πατρίδα του,
πηδαλιούχος δεξιὸς τῆς τύχης τῆς,
ᾧ ἐκ Θεῶν ἐδόθη τὴν ἰδέαν του
περὶ δικαίου καὶ ἀδίκου, ἀγαθοῦ
καὶ φαύλου νὰ χαράττῃ εἰς τὸν νόμον τῆς
καὶ νὰ τῇ περιβάλλῃ δόξης στέφανον.
Ποῖον καθῆκον τούτου εὐγενέστερον;
Ἄν ἐπετρέπη εἰς θνητὸν ἐπαμίλλος
τῶν Ὀλυμπίων νὰ κληθῆ, οὗτός ἐστιν
ὁ ἐκ τοῦ ὕψους διαπέτρων κ' ἐφορῶν
τὰ πλήθη καὶ βυθίζων τὰς κινήσεις των,
ὁ διορῶν τοὺς πόθους, τὰς ἀνάγκας των,
ἀκούων τὰς εὐχὰς των καὶ ἐξελιδῶν,
ὁ τὴν ἰσχύον καὶ δικὴν ἔχων παρέδρον
καὶ διανέμων τὴν ποινὴν καὶ ἀμοιβὴν,
ὁ μετ' ἀκάμπτου καὶ ἀνδρείας τῆς φρενὸς
φρουρῶν τὸν νόμον, τὸν φρουρὸν τῆς πόλεως
ὁ τῶν κοινῶν προστάτης, ὁ σωσίπολις . . .

Μετὰ μεγάλης ἐπιθυμίας ἠθέλομεν κα-
ταστρώσει τὸν κατάλογον τῶν ἰδεσμάτων
τῆς ποιητικῆς ταύτης πανδαισίας, εἰάν δὲν
ἀνεγνωρίζομεν ἐξ ἴσου τὴν πολιτικὴν ἀρετὴν
καὶ ποιητικὴν αὐτῶν. Τὸ ἄττικὸν ἄλας, τὸ
Ἰγμήττειον μέλι εἰσι τοσοῦτον ἀφθόνως καὶ
ἀρμολίως περιεχυμένα, ὥστε ὁ δαιτυμῶν
τοῦ ποιητικοῦ τούτου δαίτην, ἀναγκάζε-
ται ἀνά πᾶσαν στιγμὴν νὰ ἐπαινῇ τὸν φι-
λόκαλον αὐτοῦ σκευαστὴν, νὰ μακαρίζῃ τὸν
εὐδαίμονα κηπουρὸν καὶ συλλέκτην τοσοῦ-
των εὐόσμων ἀνθέων.

Δυστυχῶς διὰ τὸ ἐν τῇ σημερινῇ κα-
ταστάσει εὐρισκόμενον Ἑλληνικὸν θέατρον,
οἱ Τριάκοντα διὰ τε τὸ πολυπρόσωπον, τὸ
ἐκτενές, καὶ τὴν ποικιλίαν τῶν χαρακτή-
ρων, δὲν δύνανται νὰ παρασταθῶσιν εὐκό-
λως καὶ μεγαλοπρεπῶς. Δράματα δὲ οἷα
ἐκ τῶν ξένων ὁ Ἀμλέτος, ὁ Ὁθέλος τοῦ

Σακεσπέρου καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τοῦ Σχιλλέρου,
καὶ ἐκ τῶν ἡμετέρων οἱ Κυψελίδαι τοῦ Κ.
Βερναρδάκη καὶ οἱ εἰρημένοι Τριάκοντα,
δύνανται ἴσως νὰ παρασταθῶσιν, ἀλλ' ὕφι-
στάμενα ἀβαρίας πολυτίμου, ἀνευ τῶν
ὀποίων ἠθέλον ναυαγεῖ ἀπέναντι τῶν ἀνω-
μαλιῶν τῆς Ἑλλ. σκηνῆς. Ἀλλ' οἱ Τριάκοντα,
εὐχρῶς ἀνοδοδῆμη σκηνῶν τοῦ Ἀθηναϊκοῦ
βίου, εὐφάντατος ἀρμονία, ἡ δὲν διακρί-
νεται τὸ κυρίως δεσποζὸν ὄργανον, καὶ ἐκτός
τῆς σκηνῆς διατηροῦσιν ἀμείωτα τὰ κάλ-
λη αὐτῶν καὶ εἶναι κατάλληλον ἀρχαιο-
πρεπές ἀνάγνωσμα, πολυτίμον εἰκόνημα,
ἐν ᾧ ὑπὸ τὰ ποικίλα χρώματα λανθάνει
ψυχὴ, φαντασία, σφρίγγος.

Ὁ κύριος Ῥαγκαβῆς γράφων τοὺς Τριά-
κοντα εἰδείχθη οὐ μόνον καλὸς γνώστης τοῦ
ἀρχαίου βίου ἀλλὰ καὶ τοῦ τῶν συγχρόνων
κατοίκων τῆς κλεινῆς πρωτεύουσας. Πολλὰ
ἀλήθεια λεγόμενα διὰ τοὺς ἀρχαίους Ἀθη-
ναίους ἐφαρμόζονται σχεδὸν ἐξ ὀλοκλήρου
καὶ εἰς τοὺς νῦν. Τὸ ζωηρὸν καὶ περιεργόν,
τὸ φιλόκαλον καὶ φατριαστικόν, τὸ με-
γαλοῦργον καὶ ἀψίκορον, τὸ φίλαρχον καὶ
φιλόλογον τῶν διακωμωδηθέντων συγχρό-
νων τοῦ Ἀριστοφάνους εἰσι κληροδοτήματα
μεταβιβασθέντα καὶ ὁσημέραι κατάδηλα
γενόμενα καὶ εἰς τοὺς σημερινούς. Ἐν τῷ
πρωτοτύπῳ δῆμῳ τῶν Ἀθηναίων καὶ ὑπὸ
τὸν ἀνεκτικὸν καὶ ὠραῖον τῆς Ἀττικῆς οὐ
ρητὸν πᾶς νοῦς ἠδύνατο νὰ διαπλασθῆ καὶ
μεγαλυθῆ κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ κλίσιν.
Ἀριθμητῆτε! . . . εἶναι ἀναριθμητὸς ἡ ποι-
κιλία τῶν χαρακτήρων, ἡ διάφορος ἀνά-
πτυξις τῶν διανοιῶν. Ἦς κλάδος ἐπιστή-
μης ἡ τέχνης ἔχει τοὺς προνομιοῦχους αὐ-
τοῦ λειτουργούς. Πάντες ἐλαυνόμενοι ὑπὸ
τοῦ ἐνοστικτοῦ τῆς φιλαυτίας ἀνεβίβαζον
καὶ τὸ ἐντελέστερον τῶν ἐπαγγελμάτων εἰς
ὑψηλοτέραν βαθμίδα. Ἡ Λαμία π. χ. ἀλ-
λαχοῦ θά ἦτο ἀπλῶς γυνὴ τῆς ἀγορᾶς, τῆς
ἀπωλείας, ἐν Ἀθήναις ἦτο πλέον ἢ ἑταῖρα,
ἦτο ταιαύτη οἷον βλέπει τις ἐν τῷ δρά-
ματι τῶν Τριάκοντα. Ὁ Σωκράτης ἀλ-
λαχοῦ καὶ ἐν ἄλλῃ ἐποχῇ θά ἦτο κυρὸς
τις διδάσκαλος ἢ ἱεροκλήρῳ. Ἀλλ' ἐν Ἀθή-
ναις; Ἀνοίξατε τὴν πνευματικὴν πινακοθή-
κην τοῦ Πλάτωνος καὶ θέλετε ἰδεῖ τὴν ἀλη-
θῆ αὐτοῦ εἰκόνα τὴν μεγίστην αὐτοῦ ψυχῆν.

Τοιοῦτον λοιπὸν λαὸν, οἷος ὁ Ἀθηναῖος,
ὁ ἐκπροσωπῶν τὸν Ἕλληνα, ἐπιχειρήσας νὰ
ζωγραφίσῃ ἐν δράματι ὁ Κύρ. Ῥαγκαβῆς
ἐπέτυχεν, ἔχων ὑπὲρ τῆς ἐπιτυχίας ταύ-
της τὴν μεγάλην ἐπικουρίαν τῆς ἀρχαιο-
μαθείας, τῆς εὐφυίας καὶ τῆς ποιητικῆς χα-
ριτολογίας. Τὴν ποικιλίαν τῶν χαρακτήρων
παρακολουθεῖ ποικιλία εὐφυϊολογιῶν καὶ
φαντασία ἀνοδοδῆμη. Ὁ τύραννος, ὁ ἐρα-
στής, ὁ κατάσκοπος, ὁ ραδιοῦργος, ἡ ἑταί-
ρα, ὁ φιλόσοφος, ὁ φιλόπατρις καὶ διάφο-
ροι ἄλλοι χαρακτήρες παρατάσσονται λίαν
ζωηρῶς ἐν τῷ ποιητικῷ τούτῳ πεδίῳ ἀμιλ-
λώμενοι ὑπὲρ τῶν σκοπῶν των.

Ἐνταῦθα ὑπὸ τὸ ὑπουλον τῶν τρόπων
καὶ ὁμιλιῶν τοῦ Βατραχοῦ φαίνεται τὸ ἐν
τῇ ἀγορᾷ καὶ ἐν τῇ κοινῇ παραιοδῶν
πνεῦμα τῆς ραδιοῦργίας καὶ τὸ χαμρπές
τοῦ μισθωτοῦ κατασκώπου· ἐκεῖ ὑπὸ τὴν
εὐφράδειαν τοῦ Σωκράτους διαφαίνεται ὁ
ἔμφρων ἐπόπτης τῶν ἀνθρωπίνων ἀτελειῶν
καὶ ὁ πράγματι πολιτικὸς νομιμόφρων·
ἐκεῖ ὑπὸ τὴν βαρείαν φωνὴν τοῦ Κριτίου
ὑποκρύπτεται ἡ σιδηρὰ καὶ τυραννικὴ θέ-
λσις· ἐκεῖ ὑπὸ τὴν στωμιλίαν τοῦ Θρα-
σύλλου ὑπολάμπει τὸ ἐρωτικὸν καὶ φιλε-
λεύθερον πνεῦμα· ἐκεῖ ἡ Λαμία κρᾶμα Σει-
ρῆνος καὶ Σαπφούς, ἑταῖρα ἐπαγωγὸς καὶ
ποιητικῆ, θῦμα καὶ θύτης τῆς Ἀθηναϊκῆς
νεολαίας, ἐκτυλίσει ἐπιχαρτίως τὰ κήλη-
θρα αὐτῆς, τὰς σελίδας τοῦ στήθους καὶ
τὰς τῆς ψυχῆς, διὰ διπλοῦ ἀγκύστρου σα-
γηνεύουσα τὴν νεολαίαν καὶ αὐτοὺς τοὺς
προκεχωρημένους καὶ

«τρέπουσα

τὴν ἀφροσύνην εἰς τετάρτην χάριτα.»
Ὁ καθ' ὅλον τὸ δράμα χαρακτηρισμοὶ
τῆς Λαμίας εἶναι πλήρης ζωῆς καὶ χάριτος.
Ἡ Λαμία πανταχοῦ, ἰδίως δὲ ἐν τοῖς μετὰ
τὸν Κριτίου, τοῦ Θρασύλλου καὶ τῆς Καλ-
λίπης διαλόγοις αὐτῆς ἐπιδεικνύει χαριέ-
σαν διπλωματικὴν ἐπιδεξιότητα. Μεταχει-
ρίζεται τὴν ἀπειλήν, τὴν ἀπειπισίαν, ἰδίως
γοητεύουσα.

«Ἄν (λέγει πρὸς τὸν Θρασύλλον) σκόπτου-
σα, γελῶσα σὰς ἐφαίδρουν

ἐξηπληρώθη τῆς ζωῆς μου ὁ σκοπός.

Ὡ! εἰς τῆς Ὀτρῆς διατὶ τὰς φάραγγας
ἡ ὀρειβάτης ποιμενὶς δὲν ἔμεινα
εἰς τῆς ἐλάτης νὰ κοιμῶμαι τὴν σκιάν,

εἰς αἰθερίας κορυφὰς κ' εἰς βράχθρα,
 τ' ἀμέριμνά μου ν' ἀντηχῶσιν ἄσματα,
 κατόπιν τῆς αἰγάρου νὰ κρηνοδατώ,
 καὶ νὰ πλανῶμαι τὸν θηρίαν σύνοικος
 ἀλλ' ὄχι τῶν ἀνθρώπων; Ἄν μ' ἐσπάραιτον.
 δρυμόνων ἄρκοι, ἂν μ' ἐκύλιε νεκρὰν
 σκοτοδινία εἰς πυθμένα χάσματος,
 ἐγὼ εὐδαίμων! Ἐν ἀγνοία τῆς ζωῆς,
 ἀγνοουμένη ὡς τὸ ἄνθος τῶν βουνῶν,
 εἰς τὰς ἐρήμους τῶν βουνῶν θὰ ἐπιπτον.

Τὴν ἀγρίαν μόνωσιν κατέλιπον
 καὶ ἦλθα πρὸς ἀνθρώπους; Τὴ ἐξήτησα
 νὰ ἐξυπνίσω τὴν νεκρὰν καρδίαν μου
 εἰς ἀδιώτου βίου πικρὰν αἰσθησιν;
 Ἀ! μὲ μιεῖς. . . .»

Γόησσα καὶ πεπειραμένη ἀπαιτεῖ ὅπως ἐ-
 πιβάλλῃ τὴν πειθὴ εἰς τοὺς μεθ' ὧν συνο-
 μιλεῖ, δεικνυμένη ἄλλοτε πρᾶξι, ἄλλοτε
 ἤρεμος, ἄλλοτε μαινομένη. Τὸ πρόσωπον
 αὐτῆς εἶναι ἐκ τῶν πρωτευόντων ἐν τῷ δρά-
 ματι τούτῳ καὶ ὁ θάνατός τῆς σφραγίζει
 τὸ ὅλον δράμα.

Ἄλλὰ καὶ τὸ πρόσωπον τῆς Καλλιπίης
 δὲν εἶναι ἐκ τῶν δευτερευόντων ἐν γένει
 δ' εἰπεῖν, τὰ πρόσωπα τοῦ δράματος τού-
 του ἐκτὸς τριῶν ἢ τεσσάρων δρῶσιν μετὰ
 μεγάλης ζωηρότητος καὶ οὕτως εἰπεῖν ἐρί-
 ζοισι περὶ τῆς θέσεως τοῦ πρωταγωνιστοῦ.
 Τοῦτο δὲ συμβαίνει συνήθως εἰς τὰ ἐκτε-
 ταμένα δράματα, ἀλλὰ πολλάκις ὁ πρωτα-
 γωνιστὴς τούτων καὶ σιγῶν καὶ μὴ φαινό-
 μενος συχῶς ἐπὶ τῆς σκηνῆς, εἶναι οὐχ'
 ἥττον ὁ κρῖκος τῆς ἀλληλουχίας τῶν σκη-
 νῶν, τὸ ἀντικείμενον τῶν διαλόγων, ἢ συ-
 νεκτικὴ κόλα τοῦ ὅλου δράματος.

Κλείοντες τὴν μικρὰν ταύτην βιβλιο-
 γραφικὴν σημείωσιν ἀνευ ἀναλύσεως τοῦ
 χαριστάτου τούτου δράματος ὁμολογοῦ-
 μεν ὅτι ἀφήνομεν ἡμιτελῆ τὴν βραχυτά-
 την ταύτην σημείωσιν, ὑποχρεούμενοι εἰς
 τοῦτο ὑπὸ τῆς ἐλλείψεως τοῦ χρόνου καὶ
 γώρου ἐν τῷ παρόντι φύλλῳ. Πεισιμύμηνοι
 δὲ ὅτι σήμερον, ὅτε ἀκόμη τὸ τέμενος τῆς
 Ἑλληνίδος Μελπομένης μένει ἀτελές, οἱ
 Τριάκοντα ὡς ἀττικουργεῖς τμήμα ἀετώ-
 ματος, θέλουσι καλλωπίσει τὴν ὄψιν τοῦ
 ναοῦ τούτου, ὀτρύνωμεν ἐκείνους, εἰς ὧν τὰς
 καρδίας δὲν εἰσεχώρησεν ἐτιδωρὸς τῆς ὕλι-
 κῆς ναρκώσεως νὰ μελετήσῃ μετὰ προ-
 σοχῆς τὸ νῆφανές τοῦτο προῶν τῆς Ἑλλ.
 εὐρύας, τὸ γλυκὺ τοῦτο μελῳδῆμα πολυτί-

μου λύρας πρὸ ἐνικυτῶν πολλῶν τερπούσης
 τὴν φρένα τῶν φιλομούσων.

T. Δ. ΑΜΠΕΛΑΣ.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ.

Κυρία τις συγγράψασα τραγωδίαν, εἰσήλ-
 θε παρὰ τῆ Κυρία Λομβέρτου ἵνα τῇ ἀνα-
 γνώσῃ τὸ πόνημά τῆς. Σταθεῖσα δὲ ὀρθία
 ὅπως κάλιον ἀπαγγεῖλη, ἤρξατο ὡδε πῶς;
 Ἄ' Εξ Ἀραβίας φθάσασα ἀφοῦ ἡ Εἰμαρ-
 (μέ.η. . . .
 Ἡ Κυρία Λομβέρτου διέκοψεν αὐτὴν πα-
 ραχρῆμα διὰ τοῦ ἐπομένου αὐτοσχεδιά-
 σματος:

«Κυρία μου, καθήσατε, φαίνεσθε κουρα-
 (σμένη»

Βάρθ, ὁ συγγραφεὺς τοῦ «Φιλαύτου» πλη-
 ροφορηθεὶς ὅτι ὁ Κολαρδῶ (διάσημος φιλο-
 λογος) ἠθῆνευ βραδέως, ἀπῆλθεν εἰς ἐπίσκε-
 ψίν του. Εὐρῶν δὲ αὐτὸν εἰς κατάστασιν
 ν' ἀκούῃ καὶ νὰ ἐννοῇ εἰσέτι — Φίλε μου,
 τῷ λέγει, θλίβομαι ἐγκαρδίως διότι σὰς
 εὐρίσκω εἰς τοιαύτην θέσιν, ἐν τούτοις θὰ
 σὰς παρακαλέσω νὰ μοι κάμητε τὴν χάριν
 ν' ἀκούσῃτε μίαν εἰσέτι φορὰν τὴν ἀνάγνω-
 σιν τοῦ Φιλαύτου μου. — Ἄλλὰ, ἀπάντη-
 σεν ὁ Κολαρδῶ, βλέπετε ὅτι ὀλίγαι μόνον
 στιγμαὶ ζωῆς μοι μένουσι. — Ἄλλοίμονον!
 τὸ βλέπω, εἰπέπεν ὁ Βάρθ, ἀλλὰ δι' αὐτὸ
 τοῦτο θὰ λογιζώμαι εὐτυχῆς ἐάν τὸ πό-
 νημά μου τύχῃ τῆς ἐγκρίσεώς σας. Ἐπέ-
 μεινε δὲ τόσον, ὥστε ὁ τὰ λοιπὸν πνέων
 φιλόλογος ἠναγκάσθη νὰ συγκατανεύσῃ
 ἀφοῦ δὲ ἠκροάσθη τῆς ἀναγνώσεως μέχρι
 τέλους χωρὶς οὐδεμίαν νὰ προφέρῃ λέξιν,
 — Ἐλλεῖπει ἐκ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Φιλαύτου
 ὃν διακωμῳδεῖτε, εἶπε, πολὺτιμὸς τις ἰ-
 δέα. — Θὰ μοι τὴν εἶπητε; ἤρώτησεν ὁ
 Βάρθ. — Ναι, ὑπέλαβε γελῶν ὁ πάσχων τὸ
 ν' ἀναγκάζῃ φίλον ψυχωρραγοῦντα ν' ἀκού-
 σῃ ἐκ δευτέρου τὴν ἀνάγνωσιν πενταπλά-
 κτου κωμωδίας.

Νέα τις ἠθοποιὸς ὑποκρινομένη ἐν τινὶ
 θεάτρῳ τοῦ Λονδίνου τὸ πρόσωπον τῆς
 Λαίδου Ἄννης ἐν τῇ τραγωδίᾳ «Ῥιχάρδος
 Γ'» καθ' ἣν στιγμὴν ἀπήγγελλετὰς λέξεις. .
 Ἄ! πότε θὰ ἔχω ὀλίγην ἡσυχίαν; — Ποτὲ
 Κυρία μου, ἐάν δὲν πληρῶσῃτε τὰ τριά-
 κοντα σελήνια ἅτινα μοὶ ὀφείλετε ἀνε-
 κραξεν εἰς ἐκ τῶν δανειστῶν αὐτῆς ὅστις
 παρευρίσκειτο ἐκεῖ.

Ὁ διάσημος σατυριστὴς Πῶπ, ἦτο κυ-
 φὸς καὶ βραχισκελής. Ἡμέραν τινὰ, ὁ βα-
 σιλεὺς τῆς Ἀγγλίας παρατηρήσας αὐτὸν
 εἰς τινα ὄδον τοῦ Λονδίνου, εἶπεν εἰς τοὺς
 ἀκολουθούντας αὐλικούς: — «Ἐπεθύμουν νὰ
 μάθω εἰς τί μὰς χρησιμεύει ὁ μικρὸς αὐ-
 τὸς ἄνθρωπος ὅστις πάντοτε λοξοπορεῖ». Τὴν
 συνομιλίαν αὐτὴν ἀκούσας ὁ Πῶπ, ἀ-
 μέσως ἀπεκρίθη: — «ἵνα σὰς κάμη νὰ εὐθυ-
 πορήτε Μεγαλειότατε».

Ἐπαίτης τις πλησιάζει μίαν τῶν ἡμερῶν
 ἱερέα τινὰ καὶ ζητεῖ παρ' αὐτοῦ ἐλεημοσύ-
 νην. Ὁ ἱερεὺς δίδει αὐτῷ ἐν δεκάλεπτον.
 Μετ' ὀλίγον ὁ αὐτὸς ἐπαίτης ἀποτεινόμενος
 πρὸς τὸν ἱερωμένον, ἐλεημοσύνην πάτερ, τῷ
 λέγει. — Ἄλλὰ, καλὲ μοῦ ἄνθρωπε, ἀπαντᾷ
 ὁ ἱερεὺς, πρὸ ὀλίγου ἀκόμη σοὶ ἔδωσα. —
 Μὲ συγχωρεῖτε ὑπέλαβεν ὁ ἐπαίτης, ἐπί-
 στευον ὅτι ἐξασκεῖται τὴν ἐλεημοσύνην,
 κατὰ τὴν βῆσιν τοῦ Εὐαγγελίου, καθ' ἣν
 ἡ ἀριστερὰ ἀγνοεῖ τί ποιεῖ ἡ δεξιὰ, καὶ ἐ-
 πομένως ἀπετάνθη ἤδη πρὸς τὴν ἀριστε-
 ρὰν σας. Π. Κ.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

ΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ.

ὦ! πόσον εἶναι ἄγια
 καὶ ἰλαρὰ τὰ μέρη,

ὅπου τὴν πρώτην θαλπωρὴν
 τοῦ ἔρωτος ἠσθάνθη
 ἡ νεαρὰ καρδία μας!
 ὦ! πόσον ἐκεῖ χαίρει,
 ὅπου τ' ἄγνὰ ἐβλάστησαν
 τοῦ ἔρωτος πρωτάνθη!

Ἐκεῖ τερπνὴ ἀνάμνησις
 τῶν παρελθόντων χρόνων
 τὴν κοιμωμένην μας ψυχὴν
 ἐπὶ στιγμὴν ἐγείρει,
 καὶ τοῦ θανάτου ἔρωτος
 τὸν ἐπιζῶντα πόνον
 μετὰ τὴν ἀποθανούσάν μας
 χαρὰν συναναφύρει.

Μὰς φέρει τὰς θυμῆρις μας
 σκηνὰς τὰς παρελθούσας,
 τὸν κόσμον, ὅστις ἄλλοτε
 ἀπέπνευε μαγεῖαν·
 ἀλλ' ὄχι τὰς ἐλπίδας μας,
 ἐλπίδας φεῦ! θανούσας·
 ἀλλ' ὄχι τῆς καρδίας μας
 τὴν πρῶην εὐτυχίαν!

Ἡ εὐτυχὴ ἀπώλετο
 κ' ἐφάπαξ κατεστράφη,
 καὶ ὅπισθὲν τῆς ἔμεινε
 ὡς ἔχνος ἡ ὀδύνη.
 Εἰς τάφον ἢ καρδίαν μου
 ἢ ζῶσα ἐνετάφη,
 εἰς τάφον, ἐνθα δὲν οἰκεῖ
 τῶν τάφων ἡ γαλήνη!

ὦ! ἔλθετε, ὦ! ἔλθετε,
 γλυκεῖαι ἀνάμνησις
 νὰ μοῦ παραμυθῆσῃτε
 τὸ πένθος τῆς καρδίας.
 ἔλθετε πόθοι εὐγενεῖς,
 ἐλπίδες, καὶ σὺ φύσις
 μειδία πάλιν πρὸς ἐμέ,
 ὡς ἄλλοτ' ἐμειδίας!

Ἐδῶ εἰς τούτους τοὺς χλωρούς
 καὶ ἠθισμένους κλάδους
 ἐρειδομένη ἤκουε
 τῶν οὐρανῶν ἡ κόρη

τῆς φιλομῆλας τοὺς ἡδεῖς
τοὺς ἐμμελεῖς κελάδους,
καὶ ὅ,τι τερπνὸν ἔσπειρε
τὸ ἔαρ ἐθεώρει.

Τὴν κόμην αὐτῆς ἔλουεν
ἢ δρόσος τῆς πρῶιας,
τὴν κόμην, ἣτις ἔτρεφε
τὸν ζέφυρον μὲ μῦρα,
ἐν ᾧ ῥοδὴ τοὺς κόλπους τῆς
ἐπλήρου εὐωδίας,
καὶ μ' ἄνθη ἔῤῥαινε αὐτὴν
εὐώδη ἢ φιλύρα.

Ὡς ὁ ἐλέφας ἔλαμπε
στιλπνὸν τὸ μέτωπόν τῆς·
τὸ βλέμμα τῆς οὐράνιον
διέχευεν ἀκτίνα·
Οἱ ἔρωτες συνέπαιζον
ἐπὶ τῶν παρεῖων τῆς
μὲ ῥόδα τὰ παρθενικά,
μὲ τῆς μορφῆς τὰ κρίνα.

Κ' ἐγὼ, κ' ἐγὼ παράφρονος,
πλὴν μ' εὐλαβῆ τὴν φρένα,
μόλις ἐτόλμων φύλλον τι
ἢ κλάδον νὰ σαλευσω,
ἐκ φόβου μήπως ταραχθοῦν
τὰ θέλγητρα τὰ ξένα
μήπως πετάξῃ εἰς οὐρανοῦς
κ' ὁ τάλας ὄρφανεύσω.

Ὁ χρόνος πλὴν ἀκούραστος
μαζί μας διαβαίνει,
τὰ ἔτη ἀνεπίστροφα
μετὰ τῆς εὐτυχίας
πετοῦν, καὶ τῆς καρδίας μου
ἢ κόρ' ἠλλοιωμένη,
δὲν ἦτον, ὥσπερ ἄλλοτε
ῥοδόχρους ἐξ ὑγείας.

Φεῦ! ἐνθυμοῦμ' ἐστέναζε
ποτὲ ἢ ἔρασμα.
Ἄπο τῆς αὔρας τὴν πνοὴν
ἢ στοναχὴ ἤρπασθη.
Τὰ ὦτά μου τότε ἔπληξεν
ἀγγέλου μελωδία·

ἢ ἀηδῶν ἐσίγησεν·
ἢ αὔρα ἠκροάσθη.

«Ἐἶνε ἢ λύπη μόνιμος
καὶ ἢ χαρὰ δραπέτις.
Γεννᾶται ὡς ἢ ἀστραπὴ,
ὡς ἀστραπὴ ἐκπνέει,
καὶ μένουν σκότη, καὶ βροντὴ
ἠχεῖ ὑψιβρεμέτις·
κατακλυσμός ἐπέρχεται,
κ' ἀνεμοζάλη πνέει.

«Τὰ ἄνθη τῶν ἐλπίδων μας
φεῦ! αὐτὴ καταστρέφει!
τὰ συναρπάζει, τὰ πλανᾷ
ἐντὸς τῆς τρικυμίας·
τὰ παραδίδ' εἰς τὸ μηδὲν,
καὶ χάνονται, καὶ νέφη
εἶτα σωρεύει κύκλω μας
πυκνὰ ἀπελπισίας!

«Ἐἴσθε τὸ ἔαρ τῆς ζωῆς,
τοῦ ἔαρος τὰ ἄνθη,
ἔρωτες, χαρὰ, νεότης μου
καὶ χαρωπαὶ ἐλπίδες!
Θὰ μαρανθῆτε καὶ ὑμεῖς·
καὶ τί δὲν ἐμαράνθη!
Ταχέως οἱ μοι φθονεραὶ
θὰ πνεύσουν καταγιγίδες!

«Ὡς ἄνθος θὰ ἀποσπασθῶ
τοῦ τρυφεροῦ μου κλόνου,
καὶ μετ' ἐμοῦ θ' ἀποσβεσθῆ
κ' ἢ νεαρά μου μνήμη.
Κ' ἂν ζήσῃ πρὸς στιγμὴν αὐτῆ,
ἀλλὰ ὑπὸ τοῦ χρόνου.
Ἐν τέλει θὰ ἐξαλειφθῆ
καὶ θὰ ἐκλίπη, οἴμοι!

«Οὕτως, ὁπότεν ὄπισθεν
ὄρων ἐσπερίων
ὁ φωτοβόλος κρύπτηται
ἀδάμας τῆς ἡμέρας
μικρὸν ἀφίνει λυκαυγὲς
κατόπιν αὐτοῦ δύνων·
πλὴν τέλος σφύν' εἰς τὰς σκιὰς
κ' ἐκείνο τῆς ἐσπέρας.

«Ὡ ἔρωτες, ἰλαρώτατον
μεῖδιμα τοῦ Πλάστου!
γεννᾶσ' ἐκ τῆς νεότητος
κ' εἰς γῆρας παραμένεις.
Ἄλλ' ἢ ἐμὴ παρέρχεται
ζωὴ μετ' ἀνεφράστου
σπουδῆς, καὶ δύεται ἐντὸς
νυκτὸς τῆς παμμελαίνης.

«Οὐδὲν, οὐδὲν τὸ βέβαιον
ἐπιτῆς γῆς. Ἐκλείπει
ἢ εὐτυχία τάχιστα,
ἐκτὸς τῶν ἀλγηδόνων·
καὶ ἀποθνήσκει ἢ χαρὰ
καὶ μόνη ζῆ ἢ λύπη,
καὶ ἀποθνήσκει ἢ ζωὴ
κ' ὁ θάνατος ζῆ μόνον.»

Ὡ! ἔλθετε, ὦ! ἔλθετε,
γλυκεῖαι ἀναμνήσεις,
νὰ μοῦ παραμυθῆσθε
τὸ πένθος τῆς καρδίας·
ἔλθετε πόθοι εὐγενεῖς,
ἐλπίδες, καὶ σὺ φύσις
μεῖδιᾶ πάλιν πρὸς ἐμὲ,
ὡς ἄλλοτ' ἐμειδίας!

Ἐδῶ, ὦ φύσις ἱερὰ,
ὄπου τὴν εἶδα πρῶτον
εἰς τὰ ὠραῖα ἄλση σου
καὶ τὴν περιοχὴν σου,
θὰ μείνῃ ἀνεξάλειπτος
ἢ μνήμη τῶν ἐρώτων
ἡμῶν εἰς ὅλα τᾶνθη σου,
εἰς ὄλην τὴν μορφήν σου!

Θὰ μορμυρίζουν αἱ πηγαὶ
τοὺς λόγους, οὐς ἐλάλει·
τὰς τέρψεις, τὰς ἐλπίδας τῆς,
τ' ἀθῶα δάκρυά τῆς
ἢ ἀηδῶν ἢ εὐφρωνος
θὰ κελαδῆ, θὰ ψάλλη,
παντοῦ, παντοῦ τὰ πάντα σου
θὰ λέγουν τὸνομά τῆς!

Δέξαι με ἤδη ἀναυδὸν
ὡς εἰς μητρὸς ἀγκάλων·
τὴν λύπην ἀποδιώξον
ἐκ τῆς ἐμῆς καρδίας·

Ἐδῶ τὴν ἐβλεπ' ἄλλοτε·
Ὡ! δεῖξε μὲ τὴν πάλιν,
καὶ δός μοι, δός μοι τὴν χαρὰν
μετὰ τῆς εὐτυχίας.

Ἄλλ' εἶσαι φεῦ! περίλυπος,
καὶ μόνον αἱ ἠχοὶ σου
οἰκτρῶς ἀνταποκρίνονται
ς' τοὺς στόνους τῆς ψυχῆς μου.
ὅτι καὶ σὺ τὸν ἄγγελον
ἀπώλεσας ἐξ ἔσου,
τὸν ἄλλοτε παρήγορον
τῆς ὄρφανῆς ζωῆς μου!

Η ΑΠΕΛΠΙΣΙΑ.

Ἐν Βάρνη τῆ 30 Ἰουλίου 1864.

Ἦθελα τὴν ἀσθενῆ μου λύραν αὔθις νὰ τονίσω
τῆς καρδίας μου τὰ πάθη νὰ εἰπῶ νὰ τραγω-
(δήσω·
τῆς καρδίας μου... καρδία ἂν μοὶ ἔμεινε
(εἰσέτι!
φθίνει ἢ ζωὴ μου, φθίνου ἢ ἐλπίς τὰ ὄνειρά μου.
ἀπεινῆς βιβρώσκει σκώληξ φαρμακεύει τ' ἀν-
(θηρά μου.

Τὰ νεανικά μου ἔτη...

Χαίρετε ἐλπίδες, πόθοι, εὐτυχία καὶ φαι-
(δρότης
καὶ σὺ ἔρωτες καὶ ἀπάται τῆς νεότητος τῆς
(πρώτης.
ἢ ψυχὴ μου εἶνε μαύρη, σκοτεινὴ ὡς τὰς ἀ-
(βύσσους,
καὶ χαρᾶς ἀκτίς καμμία δὲν φωτίζει τὰ δει-
(νά της·
λίψ ἐπέπνευσεν ἀθρόος ἐπὶ τ' ἄνθη τὰ τερπνά
(της·
τοὺς τερπνοὺς τῆς παραδείσου.

Οἴμοι! ἄλλοτε ἐτρώφα ἔνθους καὶ βεδακχευ-
(μένη
καὶ τοῦ ἔρωτος τὴν μέθη ἢ ψυχὴ μου γευσ-
(μένη!
εἰς ἐκείνης τὴν ἀγκάλην μ' εὐωδίας παραδείσου
ἐμεθύσθη... ὡς μεθύει εἰς τοῦ ῥόδου καὶ ναρ-
(κίσου
χρυσάλις τὴν εὐωδίαν.

Ἄλλοτε γελόεις ἦτον ὁ ὄριζων τῆς ζωῆς μου·
ἀρμονίαι τῶν ἀγγέλων ὄλ' οἱ φθόγγοι τῆς ψυ-
(χῆς μου·
ἢ καρδία μου ἠπάθει· εἰς μακάρων ἡμῶν στά-
(σεις,
ὅταν ἐβλεπον τοὺς δύο τῶν ὀμμάτων τῆς φω-
(στῆρας,

τῶν ἐλπίδων μου τὰ ἄστρα, τῆς χαρᾶς μου τὰς
(ἀγκύρας,
τοῦ νοός μου τὰς ἐκστάσεις!

Ἔβλεπον τὸ θεῖον εἶδος, τὴν μορφὴν, τὸ ξέ-
(νεν κάλλος,
τὴν ἀβρότητα, τὴν χάριν, τὸ ἀμάραντόν της
(θάλλος,
καὶ τὸν πλάσαντα τὸ κάλλος ὕμνου δι' ἀγῶν
(χειλέων!
Ἐν ἡ ψυχῇ ἐπλάσθη διὰ ν' ἀγαπᾷ, ὁ ἔρωσ
εἶνε ἰσρὸν καὶ μέγα· ἄς ἐρῶμεν· ἐλευθέρως
ἄς λατρεύωμεν τ' ὠραῖον!

Καὶ ἡ πλάσις ἦτο ῥόδον, κ' εὐωδίαζεν ἐξ ἴσου,
καὶ ἀπέπνεε τὴν αὐραν καὶ ὄσμην τοῦ παρα-
(δείσου
τὴν τοῦ ἔρωτος τελοῦσα ἐναρμόνιον λατρείαν·
ἐμειρία σαπφειρεῖς ὁ αἰθέρ' πηγαὶ καὶ βρύσεις
ἐμειλῶδον τερπναί· χάριν εἶχον τῶν πτηνῶν αἰ
(πτήσεις.

τὸ πᾶν ἔπνεε μαγεῖαν...

Ματαιότης εἶν' ὁ βλος... ῥιπὴ μία δυστυ-
(χίας
ἀπεφύλλισε τὰ ῥόδα τῆς θαλλούσης μου καρδίας
τῆς ἀπέσβεσε τὸ ἄστρον τῶν ἐλπίδων της καὶ
(ἦδη
μετεβλήθ' εἰς μαῦρον ᾄδην ὁ ὠραῖος οὐρανός
(της·
ἡ ἀπελπισία μόνη, ἡ ἀπαίσιος τροφός της,
διλητήριον τῇ δίδει...

Ἦμην εὐτυχής: ὑπάρχω δυστυχής; οὐδὲν
(σημαίνει
ἔμπροσθεν τῆς πεπρωμένης, ἥτις φθονερά προ-
(βαίνει
καὶ τὰς εὐτυχεῖς στιγμὰς μας μίαν μίαν φαρ-
(μακεύει.
ἡμην εὐτυχής... διέπτη ὥσπερ φλόξ ἡ εὐτυχία,
ὥσπερ βέλος, ὥσπερ νέφος καὶ θυμῆρης ὄπτασια
ἦτο, δὲν ἦτο, διέβη...

Ἀνεπιστραπτὰ διέβη... οὕτε εἶν ἐλπίς νὰ
(ἔλθῃ
ὡς δὲν ἔρχεται τὸ κῆμα, ἀφ' οὗ ἄσκοπον παρ-
(ἔλθῃ,
ὡς δὲν ἔρχονται τὰ ῥόδα τῆς νεότητος καὶ πάλιν.
ἀφ' οὗ ἄπαξ ὑπὸ λύπης μαρνανθοῦν ἡ ἡλικίας·
ὀλιβερά καὶ φρικαλέα ἡ καταστροφή καρδίας,
δὲν συγκρίνεται πρὸς ἄλλην...

Τί μετὰ τὰ ῥόδα μένει τῆς νεότητος; — τὸ
(γῆρας,
ὀλεθρίας ἐπιβᾶλλον ἐπὶ τὴν ζωὴν τὰς χεῖρας;
καὶ κατόπιν τάφος, κόνις... τί μετὰ τὴν εὐ-
(τυχίαν
καὶ ἐλπίδα; οὐδὲν... μένει κενὴ ὄλιω ἡ καρδία,
καὶ εἰσρέουσι τὰ σκότη, καὶ θολοὶ ἀπελπισία
τὴν λαμπρά της πρὶν ἰθρῖαν!...

ΙΩΑΝΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ.

ΠΑΝΔΑΙΣΙΑ.

Ἐταιρίαι καὶ Σύλλογοι.—Ἐν Ἀθήναις
συνέστη ἐταιρία ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν *Αὐ-*
τοβοήθεια, σκοπὸς τῆς ὁποίας εἶναι ὁ διὰ
μηνιαίων δραχμιαίων εἰσφορῶν ἐκ μέρους
τῶν ἐργατῶν καὶ βιομηχανῶν καταρτισμὸς
κεφαλαίου ἐξ οὗ τὰ μέλη τῆς ἐταιρίας νὰ
δανείζονται ἐπὶ μικροτάτῳ τόκῳ. Ἡ ἐται-
ρία αὕτη ἐξελέξατο πρόεδρον τὸν Κ. Γ. Στε-
φάνου, ταμίαν τὸν Κ. Β. Σβολόκουλον καὶ
ἐλεγκτὴν τὸν Κ. Σ. Τζώρτζη.

— Κατ' αὐτὰς ἐγένοντο αἱ ἀρχαιρεσίαι
τοῦ *Συλλόγου ὁ «Βύρων»*. Πρόεδρος ἐξε-
λέχθη ὁ Κ. Σ. Δάτσικας, ἀντιπρόεδρος ὁ
Κ. Χ. Καψάλης· γραμματεῖς οἱ Κ. Α. Ἡ-
λιόπουλος καὶ Δ. Σομορίτης, ταμίας ὁ Κ.
Γ. Λιανόπουλος, βιβλιοθηκᾶριος ὁ Κ. Κ. Ζη-
σίου.

— Τῇ 8 Φεβρουαρίου ἐνώπιον πολυπλη-
θοῦς ἀκροατηρίου, οὗ προεξῆρχεν ὁ ἐπὶ τῆς
Παιδείας ὑπουργός, ἀνεγνώσθη ἐν τῷ *φιλολ.*
Συλλόγῳ ὁ «Παρασσός» ἡ λογοδοσία
τῶν κατὰ τὴν λήξασαν περίοδον πράξεων
τοῦ Συλλόγου.

* *

— Ἐφευρέσεις καὶ ἀνακαλύψεις. —
Ἐν Βρασιλίᾳ ἀνεκαλύφθη ὄρυγεῖον γαιαν-
θράκων πλουσιώτατον. Τὸ ὄρυγεῖον τοῦτο
μόλις εἶναι ὀλίγους δακτύλους ὑπὸ τὴν ἐπι-
φάνειαν τῆς γῆς ἐκτεινόμενον εἰς 20 περί-
που λευγῶν ἀπόστασιν καὶ ἔχον πάχος ἐ-
νὸς μέτρου. Οἱ γαιάνθρακες εἶναι ὠραιότα-
τοι καὶ τῆς καλλίστης ποιότητος· καίουσι
δ' ἐξαισίως.

— Ὁ Κ. Φερδινάνδος Σίλλας ἐφευρε
σχεδίαν πρὸς διάσωσιν τῶν ναυαγῶν
ἥτις δοκιμασθεῖσα ἐν Τουλῶνι ἐπέτυχε καθ'
ὀλοκληρίαν. Ἡ σχεδία αὕτη ἔχουσα περὶ
αὐτὴν ὕλην τινὰ ἀναπτομένην διὰ τοῦ ὕδα-
τος, μόλις πέσῃ εἰς τὴν θάλασσαν ἀνάπτει
καὶ παράγει τόσῳ ζωηρότερον φῶς ὅσῳ
περισσότερον βρέχεται.